

**UNIVERZITET U SARAJEVU
FAKULTET ISLAMSКИH NAUKA**

NASTAVNI PLAN I PROGRAM I CIKLUSA STUDIJA

Studijski program za *Imame, hatibe i muallime*

Juni 2019. godine

Ovaj program počiva na uvjerenju da su imam i njegova lokalna zajednica (džemat) temeljno obilježje organizacije Islamske zajednice u BiH i neupitna jezgra njene ukupne organizacione strukture. Ciljevi studija su: a) Osigurati cjelovito vjersko, intelektualno, moralno, društveno i kulturno obrazovanje i odgoj budućih imama, hatiba i muallima; b) Osposobiti ih za primjenu stečenih znanja u konkretnim životnim okolnostima; i c) Stjecanje znanja i sposobnosti kojim bi se doprinijelo da imami, hatibi, muallimi i muallime budu vođe i uzori u svojim zajednicama ali i izvan njih. Studij zadržava svoju naučno-humanističku narav, ali je više strukovni nego akademski, usmjeren na savladavanje aplikativnih znanja i vještina, senzibilan za praktične vjerske, duhovne, kulturne i društvene potrebe vjernika i Islamske zajednice, te za njihove bosanskohercegovačke te evropske posebnosti. Dakle, studij je zasnovan na binarnom modelu s fokusom na primjenjena znanja i, kao takav, neposredno odgovara na zahtjeve struke, a ne nauke; razvija prije svega funkcionalna znanja, vještine te opšte i profesionalne, prije svega generičke, kompetencije. Na studiju se posebna pažnja posvećuje izučavanju fundamentalnih mjerodavnih tekstova, tradicionalnih i savremenih, iz područja hanefijskog fikha, maturidijskog akaida, tefsira i hadisa. Studij traje šest semestara, a upisivali bi ga samo svršenicima medresa. Svršenik ovog studija stiče stručni naziv: bachelor imameta, hatabeta i ta'lima.

Na kraju studijskog programa za obrazovanje imama, hatiba i muallima student će moći:

1. adekvatno razumijevati i koristiti temeljnu terminologiju iz islamskih nauka;
2. razumijevati i interpretirati tedžvidska pravila, pravilno učiti Kur'an i druge njemu samostalno i odgovorno poučavati;
3. stručno izložiti različita razumijevanja osnovnih izvora islama, posebno iz perspektive hanefijsko-maturidijske tradicije i adekvatno ih prezentirati u džematu-zajednici;
4. izložiti različita stajališta o glavnim temama iz područja tefsira, hadisa, akaida, fikha, uporednih religija, islamske etike, religijske pedagogije, religijske psihologije i studija islamske civilizacije;
5. predstaviti najznačajnije događaje, institucije i ličnosti iz povijesti islama;
6. izložiti povijesni razvoj i utjecaj najpoznatijih škola akaida, tefsira, hadisa i fikha, te derviških redova i kultura koje su se razvijale na prostoru Bosne i Hercegovine;
7. interpretirati i primijeniti temeljna doktrinarna, etička i socijalna učenja islama;
8. primijeniti osnovne pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke spoznaje i izvoditi kreativnu savremenu mektepsku nastavu;
9. izvršavati imamske i hatipske poslove;
10. analizirati vlastitu religioznost, kontekstualizirati teološka učenja i prepoznavati savremene oblike religijskog života;
11. razviti kvalitetnu komunikaciju s drugima, raditi u timovima te prihvatati druge i drugačije;
12. samostalno i odgovorno islamski djelovati i razvijati religijski život u džematu- zajednici;
13. pokazati sposobnost razumijevanja i komunikacije na dva strana jezika (arapski i engleski jezik) na osnovnom nivou.

TABELARNI PRIKAZ PREDMETA NA STUDIJSKOM PROGRAMU ZA IMAME, HATIBE I MUALLIME

I SEMESTAR		ŠIFRA	SATI	ECTS (praksa)	ECTS (ukupno)
			20		30
1.	Učenje Kur'ana (Kiraet) I	INKI 3101	1+1+1		5
2.	Uvod u tefsir	INTE 3106	2+0+1		5
3.	Uvod u osnove islamskog vjerovanja	INAK 3101	2+0+1		5
4.	Uvod u šerijatsko pravo	INFI 3107	2+0+1		5
5.	Uvod u metodologiju istraživanja	INOP 3101	2+1+1		5
6.	Fonetika i morfologija arapskog jezika	INAR 3105	2+1+1		5
II SEMESTAR			21		30
1.	Učenje Kur'ana (Kiraet) II	INKI 3102	1+1+1		4
2.	Terminologija hadisa	INHA 3101	2+0+1		4
3.	Tematski tefsir I	INTE 3107	2+0+1		4
4.	Uvod u izučavanje kelama	INAK 3108	2+1+1		5
5.	Životopis Muhammeda, a.s. (Sira)	INHA 3105	2+0+1		4
6.	Sintaksa arapskog jezika	INAR 3106	2+1+1		4
7.	Imamsko-mualimska praksa I	INIM 3104	0+0+1		5
III SEMESTAR			23	3	30
1.	Učenje Kur'ana (Kiraet) III	INKI 3203	2+0+1		4
2.	Dimenzije sunneta	INHA 3202	2+0+1		4
3.	Islamsko obredoslovlje (Ibadat) I	INFI 3202	2+0+1		5
4.	Pedagogija	INRP 3201	2+1+1		5
5.	Ahlak	INIF 3207	2+0+1		4
6.	Arapski tekstovi	INAR 3207	2+1+1		4
7.	Imam i društvo (praktikum)	INIM 3208	1+1+1	3	4
IV SEMESTAR			22	2	30
1.	Učenje Kur'ana (Kiraet) IV	INKI 3204	2+0+2		4
2.	Islamsko obredoslovlje (Ibadat) II	INFI 3203	2+0+1		4
3.	Uvod u studije islamske civilizacije	INIC 3201	2+0+1		4
4.	Imamet	INIM 3201	2+0+1	2	4

5.	Uvod u psihologiju	INRP 3202	2+1+1	5
6.	Engleski jezik za imame (ili neki drugi evropski jezik)	INOP 3202	2+1+1	4
7.	Imamsko-muallimska praksa II	INIM 3205	0+0+1	5

V SEMESTAR		23	6	30
-------------------	--	-----------	----------	-----------

1.	Savremene akademske teme	INAK 3309	2+0+1	4	
2.	Šerijatsko personalno pravo	INFI 3304	2+1+1	5	
3.	Historija islamske civilizacije do 1700.	INIC 3302	2+1+1	5	
4.	Hatabet i vaz	INIM 3302	2+0+1	2	4
5.	Metodika vjerske nastave I	INRP 3303	2+0+1	2	4
6.	Menadžment neprofitnih organizacija	INIM 3309	1+1+1	2	4
7.	Izborni predmet	IN_04_	2+0+1	4	

VI SEMESTAR		21	9	30
--------------------	--	-----------	----------	-----------

1.	Šerijatsko građansko i vakufsko pravo	INFI 3305	2+0+1	4	
2.	Historija BiH i institucije IZ u BiH	INIC 3304	2+1+1	5	
3.	Islamska misija (Da'va)	INIM 3303	2+0+1	2	4
4.	Historija islamske civilizacije nakon 1700.	INIC 3303	2+1+1	4	
5.	Judaizam i kršćanstvo	INAK 3306	2+0+1	4	
6.	Metodika vjerske nastave II	INRP 3304	2+0+1	2	4
7.	Imamsko-muallimska praksa III	INIM 3306	0+0+1	5	5

ZAJEDNIČKI IZBORNI PREDMETI¹		ŠIFRA	SATI	ECTS (praksa)	ECTS (ukupno)
1.	Domski odgoj	INRP 0419	2+0+1		4
2.	Edukometrija	INRP 0420	2+0+1		4
3.	Filozofija kulture	INIF 0409	2+0+1		5
4.	Hadiski tekstovi	INHA 0408	2+0+1		5
5.	Historija kur'anskoga teksta	INTE 0411	2+0+1		5
6.	Historija Osmanske države	INIC 0408	2+0+1		5
7.	Islamska kultura na Balkanu	INIC 0409	2+0+1		5

¹ Silabusi zajedničkih izbornih predmeta se nalaze u dokumentu Nastavni plan i program I ciklusa studija Studijski program *Islamske teologije*.

8.	Islamske institucije	INIC 0410	2+0+1	5
9.	Kiraet V	INKI 0405	2+0+1	5
10.	Konverzacija na arapskom jeziku	INAR 0408	2+0+1	5
11.	Kur'anski pravopis	INKI 0406	2+0+1	5
12.	Metodologija pronalaženja i evaluacije hadisa	INHA 0409	2+0+1	5
13.	Normativni hadisi	INHA 0410	2+0+1	5
14.	Pedagoška komunikologija	INRP 0421	2+0+1	4
15.	Pedagoško djelovanje Muhammeda, a.s.	INHA 0411	2+0+1	5
16.	Teorije odgoja: islamska perspektiva	INRP 0424	2+0+1	4
17.	Povijest tumačenja Kur'ana u BiH	INTE 0412	2+0+1	5
18.	Pregled ranog muslimanskog mišljenja	INAK 0411	2+0+1	5
19.	Pregled učenja tesavvufa	INAK 0412	2+0+1	5
20.	Religija i pravo	INFI 0410	2+0+1	5
21.	Savremeni religijski pokreti	INAK 0413	2+0+1	5
22.	Socijalna psihologija	INRP 0422	2+0+1	5
23.	Studije genocida	INIC 0411	2+0+1	5
24.	Školska pedagogija	INRP 0423	2+0+1	4
25.	Tematski tefsir II	INTE 0413	2+0+1	5
26.	Tradicijske odgojne teme	INHA 0412	2+0+1	5
27.	Učenje judaizma i kršćanstva	INAK 0406	2+1+0	5
28.	Uvod u arabistiku	INAR 0409	2+0+1	5
29.	Predmeti sa drugih studijskih programa			
30.	Predmeti sa drugih fakulteta/univerziteta po odluci Komisije za priznavanje i Vijeća			

Šifra predmeta: INKI 3101	Naziv predmeta: Učenje Kur'ana (Kiraet) I		
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 15 Vježbe: 15 Seminar: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	1. Poznavanje i praktičan izgovor arapskih harfova; 2. Tečno učenje Kur'ana prema Hafsovom rivajetu.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Teorijsko i praktično usavršavanje studenata u oblasti učenja Kur'ana; Upoznavanje studenata sa metodologijom tedžvidske nauke.		
Tematske jedinice:	1. Uvod u tedžvidsku nauku (definicija, ciljevi, znanstveno utemeljenje, šerijatski status, oblasti izučavanja i dr.). 2. Melodioznost i ritamski nivoi u kiraetu. 3. Značenje termina: kiraet, rivajet, tarik, vedžh i tilavet; biografija imama Asima b. Ebi En-Nedžuda; biografija Hafsa b. Sulejmana. 4. Kur'anski konsonanti – tvorba vokala i grlenih konsonanata. 5. Artikulacija preostalih konsonanata; nazalizacija. 6. Svojstva konsonanata; realizacija kalkale. 7. Pravila u vezi s krupnim i tankim izgovorom konsonanata; artikulacija konsonanta <i>l i r</i> . 8. Rekapitulacija/test. 9. Definicija idgama – podjela, vrste i način realizacije. 10. Pravila u vezi s artikulacijom konsonanta <i>n</i> i nunacije (<i>nun sakin i tenvin</i>). 11. Pravila u vezi s artikulacijom konsonanta <i>m</i> (<i>mim sakin</i>). 12. Dužine – definicija, podjela i način realizacije. 13. Specifična pravila/termini u Hafsovom predanju. 14. Pravila u vezi s Istiazom i Besmelom. 15. Rekapitulacija svih oblasti.		
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Poznavanje teorije tedžvida prema Hafsovom rivajetu; hifz prvih deset stranica Kur'ana.</p> <p><i>Vještine:</i> Korektan izgovor arapskih harfova i praktična realizacija svih tedžvidskih pravila prema Hafsovom rivajetu; tečno učenje Kur'ana prema Hafsovom rivajetu uz primjenu svih tedžvidskih pravila.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Mogućnost teorijskog objašnjenja i praktične demonstracije obrađenih tedžvidskih pravila.</p>		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja: 50% Vježbe: 50%		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Teorija: pismena provjera (test) Praktična primjena: usmena provjera.		
Literatura:	Obavezna:		

	<p>1. Dževad Šošić, <i>Tedžvid – Komentar Džezerije</i>, El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2019.</p> <p><i>Dopunska:</i></p> <p>1. Fadil Fazlić: <i>Tedžvid I – Pravila o učenju Kur'ana, a. š.</i>, El-Kalem i FIN, Sarajevo, 1997.,</p> <p>2. Abdul-Aziz Drkić, <i>Tedžvid – Predajni putevi Hafsovog rivajeta</i>, FIN, Sarajevo, 2017.</p>
--	--

Šifra predmeta: INTE 3106		Naziv predmeta: Uvod u tefsir	
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45	
		Predavanja: 30	
		Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i isaradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predočiti glavne informacije o formi i sadržaju Kur'ana; prezentirati značenja tefsirske terminologije i njihovu tefsirsku ulogu u otkrivanju značenja kur'anskog teksta; definirati glavne tefsirske termine u njihovom unutarnjem suodnosu i njihovo pozicioniranje unutar povijesnog konteksta škola tumačenja Kur'ana.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. sedmica: Definicija Kur'ana 2. sedmica: Objava Kur'ana 3. sedmica: Forma Kur'ana 4. sedmica: Historija Kur'ana 5. sedmica: Sedam harfova Kur'ana 6. sedmica: Kiraeti Kur'ana 7. sedmica: Podjela Kur'ana na mekkanska i medinska ajeta i sure 8. sedmica: Prvi parcijalni ispit 9. sedmica: Jezik i stil Kur'ana 10. sedmica: Povodi Objave Kur'ana 11. sedmica: Tefsirska podjela ajeta Kur'ana 12. sedmica: Derogirani i derogirajući ajeti 13. sedmica: Metode tumačenja Kur'ana 14. sedmica: l'džaz Kur'ana 15. sedmica: Rezime i verifikacija prisustva studenata. 		
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> studenti stiču uvid u značenje najvažnijih termina iz područja tefsira i stiču temeljna znanja o formi i sadržaju Kur'ana.</p> <p><i>Vještine:</i> razvijaju sposobnost da procijene značaj tefsirske terminologije i njezine uloge u tumačenju Kur'ana.</p> <p><i>Kompetencije:</i> stiču kompetenciju da definiraju najvažnije tefsirske termine; da opišu formu i sadržaj Kur'ana; da ispravno shvate i pravilno razumiju sadržaj/e Kur'ana.</p>		

Metode izvođenja nastave:	predavanje, prezentacije, prevođenje i analize tefsirskih termina
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Redovni: Prva parcijala 50 bodova; Završni ispit: 50 bodova Vanredni: Prva parcijala: 50 bodova; Završni ispit: 50 bodova.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Prof. dr. Enes Karić, <i>Uvod u tefsirske znanosti</i> , Islamski teološki fakultet, Sarajevo, 1988. (str. 15-152; 177-182) 2. Dželaluddin Sujuti, <i>Itqan</i> , I dio, preveo s arapskog Almir Fatić, Sova Publishing, Sarajevo, 2012. (str. 34-38). <i>Dopunska:</i> 1. Prof. dr. Džemal Latić, <i>Terminologija tefsira</i> , Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005. 2. Dželaluddin Sujuti, <i>Itqan</i> , I dio, preveo s arapskog Almir Fatić, Sova Publishing, Sarajevo, 2012. 3. Nerkez Smailagić, <i>Uvod u Kur'an</i> , Zagreb, 1975. 4. Mehmed Handžić, <i>Uvod u tefsirsku i hadisku nauku</i> , Sarajevo, 1973. 5. Muhamed Tufo, <i>Temeljite tefsirske nauke</i> , reprint izdanje, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2004. 6. Jusuf Ramić, <i>Povodi objave</i> , Sarajevo, 1984. Muhamed Tufo, <i>Temeljite tefsirske nauke</i> , reprint izdanje, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2004. 7. Jusuf Ramić, <i>Povodi objave Kur'ana</i> , Sarajevo, 1984.

Šifra predmeta: INAK 3101	Naziv predmeta: Uvod u osnove islamskog vjerovanja		
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i isaradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:			

<p>Cilj (ciljevi) predmeta:</p>	<p>Cilj predmeta je ponuditi pregled tradicionalnoga obrasca islamskoga vjerovanja kroz osnovnu analizu imanskih i islamskih šarti (vjera u Uzvišenog Allaha, u meleke, u objavljene Božije knjige, u Božije poslanike, u Kijametski dan i kada i kader, te svjedočenje, obavljanje namaza, davanje zekata, post i hadž).</p>
<p>Tematske jedinice:</p> <p><i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i></p>	<p>1. sedmica „Pregled klasične i savremene akademske literature“</p> <p>2. sedmica „Uvod u osnovnu terminologiju: vjera, vjerovanje, religija, obred“</p> <p>3. sedmica „Dimenzije vjere“</p> <p>4. sedmica „Vjerovanje u uzvišenoga Allaha“</p> <p>5. sedmica „Vjerovanje u Božije meleke“</p> <p>6. sedmica „Vjerovanje u Božije knjige“</p> <p>7. sedmica „Vjerovanje u Božije poslanike“</p> <p>8. sedmica „Vjerovanje u Posljednji dan“</p> <p>9. sedmica „Vjerovanje u sudbinu (<i>qadar</i>)“</p> <p>10. sedmica Test</p> <p>11. sedmica „Svjedočenje“</p> <p>12. sedmica „Namaz“</p> <p>13. sedmica „Zekat“</p> <p>14. sedmica „Post“</p> <p>15. sedmica „Hadž“</p>

Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Polaganjem ovoga predmeta svršenici će: a) steći znanje o krucijalnim teološkim pojmovima b) steći bazična znanja i mogućnost osnovnog teološkog razviđanja imanskih i islamskih šarti.</p> <p><i>Vještine:</i> Polaganjem ovoga predmeta svršenici Fakulteta će biti u mogućnosti: a) adekvatno čitati osnovne akaiidske tekstove na našem jeziku; b) kompetentno razgovarati o temeljnim doktrinama religije islama sa džematlijama, predstavnicima medija, ali i pripadnicima drugih religijskih tradicija; c) moći detektirati nove oblike interpretiranja temelja i stubova religije islama.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Prilikom savladavanja tematike iz ovoga predmeta postižu se određene kompetencije za rad i u medijskom sektoru prilikom osnovnih predstavljanja temelja i stubova islama. Pored toga, stječu se i bazična znanja koja omogućavaju budućim imamima da podučavaju vjernike imanskim i islamskim šartima.</p>
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. eks katedra 35 % 2. razgovor 30 % 3. seminar 35 %
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p><i>Redovni studenti:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. aktivnost na času (prisustvovanje i vježbe) 20% 2. Prvi parcijalni ispit 40% 3. Drugi parcijalni ispit 40% <p><i>Vanredni studenti:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prvi parcijalni ispit 50% 2. Drugi parcijalni ispit 50%
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rešid Hafizović, „Uvod“, <i>Teološki traktati 1 – O načelima islamske vjere</i>, Zenica, Bemust, 1996., str. 9.-26. 2. Rešid Hafizović, „Bog u islamu“, <i>Teološki traktati 1 – O načelima islamske vjere</i>, Zenica, Bemust, 1996. 3. Adem Abdullah en-Nuri, „El-Vahj – Objava“, <i>Islamska Misao</i>, VI/84., br. 70, str. 21.-25. 4. Adem Abdullah en-Nuri, „Odrednice i dosezanja poimanja vjerovjesništva“, <i>Islamska Misao</i>, VII/84, br. 69, str. 30.-39. 5. Nedžad Grabus, „Svi su vjerovjesnici sačuvani od grijeha“, u: Nedžad Grabus (ur.), <i>Savremene akaiidske teme</i>, 2005., str. 257-263. 6. Nedžad Grabus, „Jedan vjerovjesnik je bolji od svih evlija“, u: Nedžad Grabus (ur.), <i>Savremene akaiidske teme</i>, 2005., str. 275- 283. 7. Halid Buljina, „Determinizam i indeterminizam“, <i>Glasnik</i>.

	<p>8. Adnan Silajdžić, »Teološko tumačenje institucija islamskog vjerovanja«, u: Nedžad Grabus (ur.), <i>Savremene akaiidske teme</i>, 2005., str. 357-370.</p> <p>9. Adnan Silajdžić, <i>40 hadisa sa komentarom</i>, Fakultet islamskih nauka i el-Kalem, Sarajevo, 2017., str. 41-68.</p> <p>10. Adnan Silajdžić, O simboličkim značenjima zekata, u: Nedžad Grabus (ur.), <i>Savremene akaiidske teme</i>, 2005., str. 371-384.</p> <p>11. Samir Beglerović, „’Abd al-Qādir al-Ġaylānī i derviški red kaderija, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka i Hadži Sinanova tekija, 2009., str. 181-188; 210-217.; 263-81.</p> <p>12. Orhan Jašić, „O religiji i religioznosti“, „Logos“VI/2 br. 2. 2014. str. 83-111.</p> <p><i>Dopunska:</i></p> <p>1. Rešid Hafizović, <i>Teološki traktati 1: Osnovna načela islamske vjere</i>, Sarajevo, 1996.</p> <p>2. Rešid Hafizović, <i>Stubovi islama i džihad</i>, Sarajevo, 2015.</p> <p>3. Muhammed Hamidullah, <i>Uvod u islam</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1977.</p> <p>4. Seyyed Hossein Nasr, <i>Srce islama, trajne vrijednosti za čovječanstvo</i>, el-Kalem, Sarajevo, 2002.</p>
--	--

Šifra predmeta: INFI 3107	Naziv predmeta: Uvod u šerijatsko pravo		
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i isaradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Ciljevi predmeta:	<p>a) Upoznati studente sa značenjem temeljnih pojmova islamske pravne nauke, kao što su: Šerijat, fikh, idžtihad i dr.;</p> <p>b) Elaborirati razvoj islamske pravne nauke i prakse, prema hrološkom kriteriju, od objave Kur’ana i poslaničkog perioda do savremenog doba;</p> <p>c) Analizirati faktore i okolnosti koje su utjecale na razvoj različitih pravnih škola u islamu, te njihove metodološke i druge osobenosti;</p> <p>d) Diskutirati promjene u pravnim sistemima muslimanskih zemalja do kojih je došlo uslijed procesa evropske kolonizacije i prihvatanja evropskih zakona, kodifikacije i reforme islamskog prava u 19. i 20. st.;</p> <p>e) Analizirati ključne teme metodologije islamskog prava (<i>usulu-l-fikh</i>), i to pravno pravilo (<i>hukm šer’i</i>), izvore prava (<i>edille šer’ijje</i>), pravni subjekt (<i>el-</i></p>		

	<i>mahkumu 'alejhi</i>), originalno pravno zaključivanje (<i>idžtihad</i>), slijeđenje autoriteta u fikhu (<i>taklid</i>) i pravno mišljenje (<i>fetva</i>).
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u islamsku pravnu terminologiju. Karakteristike islamskog prava. Podjela islamskog prava. 2. Period objave Šerijata i period hulefai rašidina. 3. Period ranih škola šerijatskog prava. Fikh Imama Ebu Hanife. 4. Period klasičnih škola šerijatskog prava. Fikh imama Malika, Šafije i Ahmeda. 5. Period zaokruženja pravnog tumačenja i period slijeđenja pravnih škola (<i>taklid</i>). 6. Period recepcije stranih prava i pokušaja obnove islamske pravne misli 7. Kratak presjek historije šerijatskog prava u Bosni i Hercegovini. 8. Parcijalni ispit I 9. Šerijatskoppravna norma (<i>el-hukmu-š-šer'i</i>) I 10. Šerijatskoppravna norma (<i>el-hukmu-š-šer'i</i>) II 11. Izvori šerijatskog prava (<i>edille šer'ijje</i>) I 12. Izvori šerijatskog prava (<i>edille šer'ijje</i>) II 13. Originalno pravno zaključivanje (<i>idžtihad</i>), slijeđenje pravnih škola (<i>taklid</i>) 14. Pravno mišljenje (<i>fetva</i>) 15. Rezime i evaluacija.
Ishodi učenja:	<p>Studenti će nakon odslušanog i položenog predmeta biti u stanju da:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) definiraju ključne termine islamske pravne nauke, kao što su Šerijat, fikh, idžtihad i dr.; b) obrazlože historijski razvoj islamske pravne nauke i prakse i interpretiraju ključne karakteristike svake razvojne etape; c) razvrstaju kategoriju pravnog pravila (<i>hukm šer'i</i>) u podkategorije, definiraju ih i prepoznaju u konkretnim fetvama; c) objasne ulogu svakog pojedinog pravnog izvora u metodologiji islamskog prava i ilustriraju njihovu primjenu na primjeru konkretnih šerijatskih pravila (<i>ahkam šer'ijje</i>); d) prodiskutiraju o odnosu Šerijata, demokratije i temeljnih ljudskih prava.
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja; prezentacije; diskusije; radionice; tekstualne analize i dr.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p><i>Redovni studenti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost na predavanjima - 10 bodova - SeminarSKI rad – 20 bodova - Parcijalni ispit I – 35 bodova - Završni ispit (parcijalni ispit II) - 35 bodova

	<ul style="list-style-type: none"> - Konačna ocjena formira se sabiranjem rezultata iz svih navedenih oblika provjere znanja. <p><i>Vanredni studenti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Seminarski rad – 30 bodova - Parcijalni ispit I – 40 bodova - Završni ispit (parcijalni ispit II) - 40 bodova - Konačna ocjena formira se sabiranjem rezultata iz svih navedenih oblika provjere znanja.
<p>Literatura:</p>	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fikret Karčić, <i>Historija šerijatskog prava</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005., 298 str. 2. Nedim Begović, <i>Pravni tekstovi: odabrani izvori za historiju šerijatskog prava (skripta)</i>. 3. <i>Usuli-fikh (hrestomatija)</i>, priredio: Enes Ljevaković, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005., str. 27-75, 111-264. 315-337, 347-370. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ibrahim Džananović, <i>Idžtihad u prva četiri stoljeća islama</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 1999. 2. Mohammad Hashim Kamali, <i>Uvod u šerijatsko pravo</i>, prevela: Azra Mulović, CNS i El-Kalem, Sarajevo, 2015. 3. Fikret Karčić, <i>Društvenopravni aspekt islamskog reformizma</i>, Islamski teološki fakultet, Sarajevo, 1990. 4. Fikret Karčić, <i>Šerijatski sudovi u Jugoslaviji 1918.-1941.</i>, El-Kalem, Sarajevo. 5. Fikret Karčić, <i>Studije o šerijatskom pravu i institucijama</i>, El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2011. 6. Fikret Karčić, <i>Islamske teme i perspektive</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2009. 7. Enes Durmišević, <i>Šerijatsko pravo i nauka šerijatskog prava u Bosni i Hercegovini u prvoj polovini XX stoljeća</i>, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2008. 8. Nedim Begović, <i>Doprinos Mehmeda Ali-ef. Ćerimovića šerijatsko-pravnoj nauci u BiH</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2007. 9. Mohammad Hashim Kamali, <i>Principi islamske jurisprudencije</i>, preveo: Nedim Begović, CNS, Sarajevo, 2017. 10. Mehmed Handžić, "Predavanja iz usuli fikha", u: <i>Mehmed Handžić - Izabrana djela</i>, knjiga V: Studije iz šerijatskog prava, ur. Enes Karić, Ogledalo, Sarajevo, str. 499-602. 11. Enes Ljevaković, <i>Analogija (qiyas) u teorijskopравnim djelima Mustafe Ejubovića – Šejh Juje</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2004. 12. Džasir Avde, <i>Intencije Šerijata kao filozofija islamskog prava: sistemski pristup</i>, preveo: Nedim Begović, CNS i El-Kalem, Sarajevo, 2009.

	<p>13. Mohammad Hashim Kamali, <i>Uvod u šerijatsko pravo</i>, prevela: Azra Mulović, CNS i El-Kalem, Sarajevo, 2015.</p> <p>14. Ahmed er-Rejsuni, <i>Ciljevi Šerijata: Eš-Šatibijeva teorija</i>, preveo: Enes Ljevaković, El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2009.</p> <p>15. Mohammad Hashim Kamali i Jasser Auda, <i>Uvod u teoriju ciljeva Šerijata</i>, CNS, Sarajevo, 2015.</p> <p>16. Muhammed el-Gazali, <i>Vjerovjesnikov Sunnet između šerijatskih pravnik a i znanstvenika hadisa</i>, prijevod: Nermin Čanić (i dr.), Muftijstvo tuzlansko, Tuzla, 1998.</p> <p>17. Tarik Ramadan, <i>Biti evropski musliman: izučavanje islamskih izvora u evropskom kontekstu</i>, prijevod: Fikret i Hamida Karčić, Udruženje ilmijje Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2002.</p> <p>18. Nedim Begović, "Kolektivni idžtihad", <i>Takvim za 2010.</i>, Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2009., str. 67-80.</p>
--	--

Šifra predmeta: INOP 3101	Naziv predmeta: Uvod u metodologiju istraživanja		
Ciklus: I	Godina:1	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Seminar: 15		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet uvodi studente u metode istraživanja u islamskim naukama, tehniku pisanja seminarskih radova i izlaganja u Powerpointu.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. sedmica: Uvod u sadržaj predmeta; ključni pojmovi 2. sedmica: Izabrana referentna djela za istraživanje 3. sedmica: Metod tekstualne analize 4. sedmica: Historijski metod 5. sedmica: Komparativni metod 6. sedmica: Etnografski metod/istraživanje na terenu 7. sedmica: Bibliotečko istraživanje; elektronske baze podataka 8. sedmica: Izrada istraživačkog projekta 9. sedmica: Vrste naučno istraživačkih tekstova; struktura seminarskog rada 		

	<p>10. sedmica: Prikupljanje građe; pravljenje bilješki</p> <p>11. sedmica: Sastavljanje bibliografije</p> <p>12. sedmica: Citiranje; plagijarizam</p> <p>13. sedmica: Jezik I stil; lektura I korektura</p> <p>14. sedmica: Pisanje sažetaka</p> <p>15. sedmica: Rekapitulacija</p>
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> stjecanje znanja o metodama istraživanja u islamskim naukama i o pripremi i pisanju seminarskih radova.</p> <p><i>Vještine:</i> primjena odgovarajućih metoda i kritičko korištenje literature pri izradi seminarskih radova; vještine korištenja biblioteka, citiranja, parafraziranja i jasnog pismenog izražavanja; prezentiranje seminarskog rada u Powerpointu.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Samostalno i uspješno pisanje seminarskih radova u islamskim, humanističkim I društvenim naukama.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>1. Predavanja 60%</p> <p>2. Bibliotečko istraživanje 25%</p> <p>3. Prezentacije studenata 15%</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ul style="list-style-type: none"> - Učešće u nastavi (za vanredne studente u konsultativnoj nastavi) 5%; - Esej 25%; - Izrada zadataka 10% - Parcijalni ispit 30% (gradivo iz prvih sedam sedmica); - Parcijalni ispit 30% (gradivo za drugih sedam sedmica); <p>Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja. Probijanje rokova biće sankcionirano oduzimanjem jednog boda za svaki dan kašnjenja.</p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fikret Karčić, <i>Metodi istraživanja u islamskim naukama: kratak uvod</i>, Sarajevo, El-Kalem, 2013/1434. 2. „Pravilnik o izradi i odbrani seminarskih radova (eseja) na Fakultetu islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu (opće odredbe)“ (za savladavanje vještine pisanja seminarskih radova). 3. Martha Boeglin, <i>Akademsko pisanje korak po korak: od haosa ideja do strukturisanog teksta</i>, Novi Sad, 2010. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prvi dio III poglavlja pod naslovom „Akademske radovi“ u: Srebren Dizdar, <i>Oblici i umijeća akademskog pisanja: Acribia et Scriptura Academica</i>, Sarajevo, University Press-izdanja Magistrat, 2015, str. 223-268 (sve do: „3.7 Završni diplomski rad: baccalauerat ili Bachelor degree thesis“). (za savladavanje vještine pisanje seminarskih radova) 2. Midhat Šamić, <i>Kako nastaje naučno djelo: uvod u metodologiju i tehniku naučnoistraživačkog rada – opći pristup</i>, IP Svjetlost, Sarajevo, 2003.

Šifra predmeta: INAR 3105		Naziv predmeta: Fonetika i morfologija arapskog jezika	
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Lektorske vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ovog predmeta je usvajanje neophodnih fonetsko morfoloških zakonitosti arapskog jezika neophodnih za uspostavljanje osnovne komunikacije na arapskom jeziku.		
Tematske jedinice:	<p>1.Arapsko pismo i grafičko predstavljanje (latinična transkripcija i transliteracija).Grafija hemzeta. Spojeno i postojano hemze.</p> <p>2.Vrste riječi. Određeni i neodređeni vid imena. Sunčeva i mjesečeva slova.</p> <p>3.Padežni sistem u arapskom jeziku. Potpuna i nepotpuna deklinacija.</p> <p>4.Osobenosti roda u arapskom jeziku. Kongruencija u rodu.</p> <p>5.Zamjenice (podjela prema vrstama). Lične zamjenice. Pokazne zamjenice. Pokazna sintagma.</p> <p>6.Broj u arapskom jeziku. Dvojina. Pravilna množina muškog i ženskog roda. Kongruencija u broju.</p> <p>7.Uvod u imensku rečenicu. Sastavni dijelovi imenske rečenice. Vrste predikata imenske rečenice.</p> <p>8.Pomoćni glagoli <i>kane</i> i <i>leyse</i>. Naznake o glagolskoj rečenici.</p> <p>9.Nepravilna množina u arapskom jeziku. Najfrekventnije paradigme. Upitne zamjenice.</p> <p>10.Pridjevi (vrste i funkcije). Podjela pridjeva prema tipovim komparacije. Komparacija pridjeva.</p> <p>11.Spojene lične zamjenice. Izražavanje posjedovanja.</p> <p>12.Genitiv i njegove funkcije. Genitivna veza. Imenice produžene deklinacije.</p>		

	<p>13. Glavni brojevi 1-20.</p> <p>14. Redni brojevi 1-20. izražavanje vremena.</p> <p>15. Rekapitulacija.</p>
Ishodi učenja:	<p>Studenti mogu razumjeti i koristiti poznate svakodnevne izraze i vrlo jednostavne iskazekoji se odnose na zadovoljavanje konkretnih potreba.</p> <p>Mogu predstaviti sebe idruge te postavljati i odgovarati na pitanja o sebi i drugima, kao, npr., o tome gdje</p> <p>žive, o osobama koje poznaju i o stvarima koje posjeduju. Mogu voditijednostavni razgovor pod uvjetom da sugovornik govori polako i razgovjetno teda je spreman pomoći.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Predavanja (50%), vježbe (30%), lektorske vježbe (20%)</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Prisustvovanje i aktivnost (5); Test konverzacije (20); Parcijalni ispit 1. (30); Parcijalni ispit 2. (45)</p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Šaćir Sikirić, Muhamed Pašić, Mehmed Handžić: <i>Gramatika arapskogjezika</i>, I-II, Sarajevo, 1936. 2. Teufik Muftić: <i>Gramatika arapskog jezika</i>, Sarajevo, 1988. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rade Božović: <i>Udžbenik arapskog jezika sa vježbankom i čitankom</i>, Sarajevo, 1984. 2. Ahmed Halilović: <i>Udžbenik arapskog jezika za medrese 1-4</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2002. 3. Omer Nakičević: <i>Priručnik arapskog jezika1, Priručnik arapskog jezika 4</i>, Vrhovno islamsko starješinstvo, Sarajevo, 1989. 4. Arapski tekstovi 1 i 2, priredili Zehra Alispahić i Amira Trnka, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2007.

Šifra predmeta: INKI 3102		Naziv predmeta: Učenje Kur'ana (Kiraet) II	
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 15 Vježbe: 15 Seminari: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Da se studenti teorijski upoznaju s problematikom pauzalnih i početnih formi u toku učenja Kur'ana te da se osposobe za praktičnu primjenu usvojenih načela.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Važnost pauzalne forme (vakf). 2. Podjela pauzalne forme prema mogućnostima i namjeri učenika. 3. Podjela pauzalne forme prema kriteriju značenja kur'anskog teksta. 4. Izborna, obavezujuća, pokusna i očekivana pauzalna forma. 5. Prikladna, potpuna, zadovoljavajuća i dobra pauzalna forma. 6. Neprikladne pauzalne forme. 7. Funkcije i značenja znakova za pauzalne forme. 8. Rekapitulacija/test. 9. Sekta – funkcija, mjesto i način primjene. Pozicija elifa u pauzalnoj i kontekstualnoj formi. 10. Početne forme – definicija i vrste. 11. Tedžvidska pravila u kur'anskim skraćenicama. 12. Spojeno i rastavljeno hemze. 13. Stajanje sa šamom i mirmekom. Stajanje na riječima specifične pravopisne forme. 14. Sedžda- tilavet, uvjeti i sastavni dijelovi sedžde. 15. Rekapitulacija svih oblasti. 		
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Poznavanje obrađenih tedžvidskih pravila prema Hafsovom rivajetu; memoriranje kur'anskog teksta (od 76. do 141. Ajeta sureel-Bekare i suraJa-sin).</p> <p><i>Vještine:</i> Praktična primjena obrađenih tedžvidskih pravila.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Mogućnost teorijskog objašnjenja i praktične demonstracije obrađenih tedžvidskih pravila.</p>		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja: 50% Vježbe: 50%		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Teorija: pismena provjera (test) Praktična primjena: usmena provjera.		

Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dževad Šošić, <i>Tedžvid – Komentar Džezerije</i>, El-Kalemi FIN, Sarajevo, 2019. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fadil Fazlić: <i>Tedžvid I – Pravila o učenju Kur'ana, a. š.</i>, El-Kalemi FIN, Sarajevo, 1997., 2. Dževad Šošić, <i>Veza između kiraeta i Osmanove ortografije Kur'ana</i>, FIN i El-Kalem, Sarajevo, 2005.
--------------------	--

Šifra predmeta: INHA 3101	Naziv predmeta: Terminologija hadisa		
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> • da studenti budu upoznati s temeljnom hadiskom terminologijom, povijesnim razvojem hadiske znanosti i najrenomiranijim hadiskim znanstvenicima u BiH i svijetu; • osposobiti studente za pravilno razumijevanje i korištenje hadiske terminologije. 		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Općenito o tradiciji, njenom značaju, pojmovima hadis, sunnet, haber, eser, hadisi kuds. Mjesto hadisa u islamskom učenju. 2. Izučavanje hadisa u vrijeme Božijeg Poslanika, s.a.v.s. Odnos ashaba prema hadisu Božijeg Poslanika. Opreznost ashaba u prihvatanju i prenošenju hadisa. 3. Najpoznatije zbirke hadisa iz vremena ashaba. Hadis u vrijeme tabi'ina i posttabi'ina. 4. Hadis u 3. stoljeću po Hidžri. Hadiske zbirke nastale nakon 3. stoljeća po Hidžri. 5. Putovanja u potrazi za hadisom. Stručne škole za izučavanje hadisa. 6. Metode primopredaje hadisa. Doslovno i prenošenje hadisa po smislu. Zvanja hadiskih znanstvenika. 7. Izučavanje hadisa na našim prostorima. 8. Rekapitulacija/Test 9. Podjele hadiske znanosti. Znanost o pozitivnoj i negativnoj kritici prenosilaca. 10. Znanost o biografijama prenosilaca. Znanost o prividno kontradiktornim hadisima. 11. Znanost o derogaciji u hadisu. Znanost o nepoznatim riječima u hadisu. Znanost o povodima izricanja hadisa. Znanost o skrivenim mahanama u hadisu. 		

	<p>12. Podjela hadisa s obzirom na vjerodostojnost. Slabi hadisi zbog prekinutosti seneda. Slabi hadisi zbog suprotstavljanja vjerodostojnim predajama.</p> <p>13. Slabi hadisi zbog nepreciznosti prenosilaca. Prenošenje i primjena slabih hadisa. Metruk hadisi i apokrifne predaje. Uzroci apokrifnosti u hadisu. Načini otkrivanja apokrifnosti.</p> <p>14. Podjela hadisa s obzirom na kraj seneda. Podjela hadisa s obzirom na broj prenosilaca u jednoj generaciji. Hadiski učenjaci.</p> <p>15. Rekapitulacija svih tema.</p>
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti u stanju adekvatno razumijevati i interpretirati temeljnu hadisku terminologiju i izložiti povijesni razvoj i najistaknutije ustanove i pojedince na polju hadiskih nauka.</p> <p><i>Vještine:</i> Studenti će moći samostalno analizirati valjanost korištenja hadiske terminologije u elektronskim i štampanim medijima.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne za valjano upotrebljavanje temeljne hadiske terminologije u usmenim obraćanjima i pisanim stručnim radovima.</p>
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej čini 20%, test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Terminologija hadisa</i> (hrestomatija), priredio: hfz. Aid Smajić, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2006. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Handžić Mehmed, <i>Uvod u tefsirsku i hadisku nauku</i>, III izdanje, Gazi Husrev-begova medresa, Sarajevo, 1972. 3. Mahmutović Mirsad, <i>Povodi nastanka Vjerovjesnikovih hadisa</i>, II dopunjeno izdanje, IC El-Kalem, Sarajevo, 2011. 4. Karalić Mahmut, <i>Hadis i hadiske znanosti</i>, El-Kelimeh, Novi Pazar, 2010. 5. Kurdić Šefik, <i>Velikani hadiskih znanosti</i>, Islamska pedagoška akademija, Zenica, 2003. 6. Nakičević Omer, <i>Arapsko-islamske znanosti i glavne škole od XV do XVII vijeka (Sarajevo, Mostar, Prusac)</i>, Gazi Husrev-begova biblioteka, Sarajevo, 1988. 7. Nakičević Omer, <i>Uvod u hadiske znanosti: Hadis I</i>, Islamski teološki fakultet, Sarajevo, 1986. 8. Okić Muhammed Tajib, <i>Islamska tradicija: prilog izučavanju izvora šeriatskog prava</i>, Sarajevo, 1936. 9. Tufo, Muhammed, "Temelji hadiskih nauka", <i>Glasnik IVZ</i>, Sarajevo, 1938., br. 1-8.

Šifra predmeta: INTE 3107	Naziv predmeta: Tematski tefsir I
----------------------------------	--

Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	U okviru predmeta Tematski tefsir I studentima će se prezentirati nastanak, razvoj, vrste i metodologija tematskog tefsira (et-tefsiru l-mewdu'i) kao jednog novog metoda tumačenja Kur'ana koji se pojavio u XX. stoljeću. Također, studenti će se upoznati sa glavnim protagonistima ovog metoda tumačenja Kur'ana.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. sedmica: Definicija/definicije tematskog tefsira i najvažnija djela o tematskom tefsiru 2. sedmica: Nastanak tematskog tefsira – klasično period 3. sedmica: Nastanak tematskog tefsira – moderni period 4. sedmica: Vrste tematskog tefsira 5. sedmica: Metodologija tematskog tefsira 6. sedmica: Važnost i značaj tematskog tefsira 7. sedmica: Tematski tefsir i druge metode tumačenja Kur'ana 8. sedmica: Prvi parcijalni ispit 9. sedmica: Primjeri za prvu vrstu tematskog tefsira 10. sedmica: Primjeri za drugu vrstu tematskog tefsira 11. sedmica: Primjeri za treću vrstu tematskog tefsira 12. sedmica: Tematski tefsir sure Al-Fatiha 13. sedmica: Tematski tefsir sure Al-Baqara 14. sedmica: Tematski tefsir sure Al-Ihlas 15. sedmica: Rezime i verifikacija prisustva studenata. 		
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> studenti stiču uvid u tematski metod tumačenja Kur'ana.</p> <p><i>Vještine:</i> razvijaju sposobnost da procijene značaj i važnost tematskog tefsira u moderno doba.</p> <p><i>Kompetencije:</i> stiču kompetenciju da definiraju i opišu tematski tefsir; da argumentiraju važnost tematskog tefsira; da analiziraju određene kur'anske sadržaje.</p>		
Metode izvođenja nastave:	predavanje, prezentacije, čitanje tefsirskih tekstova		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p><i>Redovni:</i></p> <p>Tefsirski tekstovi: 20 bodova;</p> <p>Prva parcijala 40 bodova;</p> <p>Završni ispit: 40 bodova</p> <p><i>Vanredni:</i></p> <p>Tefsirski tekstovi: 20 bodova</p> <p>Prva parcijala: 40 bodova;</p>		

	Završni ispit: 40 bodova.
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mahmud Šeltut, "Sura el-Bekare", u: <i>Komentar Kur'an-ikerima (prvih deset džuzeva)</i>, prev. Omer Nakičević, FIN, Sarajevo, str. 51-101. 2. Almir Fatić, "Uvod u tematski tefsir," <i>Zbornik radova FIN-a</i>, 19/2015, 2016, str. 31-50. 3. Almir Fatić, "Nastanak i razvoj tematskog tefsira," <i>Zbornik radova FIN-a</i>, 21/2017, 35-50. 4. Almir Fatić, "Vrste tematskog tefsira," <i>Zbornik radova FIN-a</i>, 22/2018, 27-43. 5. Almir Fatić, "Semantika riječi <i>rūh</i> u Kur'anu i komentarima Kur'ana," <i>Glasnik Rijaset</i>, LXXI, 11-12, 2009, str. 1089-1102. 6. Almir Fatić, "Semantička analiza riječi <i>nafs</i> u Kur'anu," <i>Znakovi vremena</i>, XIII, br. 50, 2010, str. 44-63. 7. Almir Fatić, "Sura El-Ihlas: Trećina Kur'ana," <i>Takvim za 2011.</i>, El-Kalem, 2010, str. 17-33. 8. Almir Fatić, El-Kafirun: sura o nevjernicima, <i>Takvim za 2014. godinu</i>, El-Kalem, 2013, str. 39-53. 9. Es-Sabuni, "Suretu I-Fatiha" ipočetak sure el-Bekare u: <i>Safvetu t-tefasir</i>, Bejrut, Daru l-Kur'ani l-kerim, 1981, str. 24-31. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fazlur Rahman, <i>Glavne teme Kur'ana</i>, prev. Enes Karić, El-Kalem, Sarajevo, 2011.

Šifra predmeta: INAK 3108	Naziv predmeta: Uvod u izučavanje kelama		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60	
		Predavanja: 30	
		Vježbe: 15	
		Seminar: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati polaznike kursa sa osnovnim pravcima i prirodom nauke kelama, te ponuditi uvid u sadržaj osnovnih članaka tradicionalnoga vjerovanja.		

<p>Tematske jedinice:</p> <p><i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. sedmica: Pregled klasične i savremene literature o kelamu 2. sedmica: Karakteristike i terminologija kelama 3. sedmica: Uzroci nastanka i pravci razvoja kelama 4. sedmica: Poslanica „Fikhul ekber 1“ 5. sedmica: Rane škole kelama: kaderiti, džebrije, sifatije, murdžije, haridžije i mutezilije 6. sedmica: Poslanica „Fikhul ekber 2“ (prvi dio) 7. sedmica: Pojava i učenje mu'tezilija 8. sedmica: Poslanica „Fikhul ekber 2“ (drugi dio) 9. sedmica: Poslanica „Fikhul ekber 2“ (treći dio) 10. sedmica: Prvi parcijalni ispit 11. sedmica: Imam Eš'ari: život i teologija 12. sedmica: Uvodni dio djela „Kitâbullbâna“ 13. sedmica: Imam Maturidi: život i teologija 14. sedmica: Poglavlje: „Esbâbulma'rife“, iz knjige „Kitâbut-tevhîd“ 15. sedmica: REKAPITULACIJA
<p>Ishodi učenja:</p>	<p><i>Znanje:</i> Uspješnim polaganjem predmeta, studenti će steći osnovna saznanja vezana za rani razvoj muslimanske intelektualne tradicije, te za temeljnu literaturu u kojoj se tretira pitanje prvih muslimanskih akaidskih rasprava.</p> <p><i>Vještine:</i> Nakon odslušanog kursa, studenti će steći temeljne spoznajevezane za razvoj muslimanskih klasičnih škola mišljenja.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Slušanjem ovoga modula, studenti će steći savjetodavne sposobnosti, u smislu mogućnosti osmišljavanje adekvatne strategije razvoja pozitivnih odnosa između sljedbenika različitih akaidskih škola u Bosni i Hercegovini.</p>
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ex cathedra 50% - razgovor 50%
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p><i>Redovni studenti:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. aktivnost na času (prisustvovanje i seminar) 30% 2. Prvi parcijalni ispit 35% 3. Drugi parcijalni ispit 35% <p><i>Vanredni studenti:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prvi parcijalni ispit 50% 2. Drugi parcijalni ispit 50%
<p>Literatura:</p>	<p><i>Obavezna:</i></p>

	<p>1. Adnan Silajdžić, "Uvod", u hrestomatiji br. 1: <i>Rane škole kelama: Uvod u islamsko klasično mišljenje</i>, str. 7.-16.;</p> <p>2. Ahmed Smajlović, „Akaid – Definicija, uzroci nastanka i discipline“, u hrestomatiji br. 20.: <i>Uvod u nauku akaida</i>, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka, str. 13.-43.</p> <p>3. Adnan Silajdžić, Samir Beglerović, „El-Fikhu-l-ekber 1 (Prvo razumijevanje 1)“, u knjizi: <i>Akaidna učenja Ebu Hanife: Hanefijska tradicija tumačenja osnova islamskog vjerovanja</i>, Sarajevo, El-Kalem, 2016., str. 11.-33.</p> <p>4. Isma'il R. al-Faruqi/LoisLamyaaal-Faruqi, „Kelam (teologija)“, u hrestomatiji br. 1: <i>Rane škole kelama: Uvod u islamsko klasično mišljenje</i>, str. 41.-52.</p> <p>5. Adnan Silajdžić, Samir Beglerović, „El-Fikhu-l-ekber 2 (Prvo razumijevanje 2)“, u knjizi: <i>Akaidna učenja Ebu Hanife: Hanefijska tradicija tumačenja osnova islamskog vjerovanja</i>, Sarajevo, El-Kalem, 2016., 99.-145.</p> <p>6. Adnan Silajdžić, „Život i djelo AbûAl-Ḥasanaal-Eš'arīja (873.-935.)“, u hrestomatiji br. 1: <i>Rane škole kelama: Uvod u islamsko klasično mišljenje</i>, str. 125.-135.</p> <p>7. Mustafa Cerić, „Maturidijev život i djelo“, u knjizi: <i>Korijeni sintetičke teologije u islamu: Ebu mensurel-Maturidi (853-944)</i>, Sarajevo, El-Kalem, 2012., str. 45.-75.</p> <p>8. Prijevodi poslanica, <i>skripte</i> (iz djela: „Kitâbullbâna“ i „Kitâbut-tevhîd“)</p> <p><i>Dopunska:</i></p> <p>- kroz konsultacije s predmetnim nastavnikom</p>
--	--

Šifra predmeta: INHA 3105	Naziv predmeta: Životopis Muhammeda, s.a.v.s. (<i>Sira</i>)		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> • studenti budu upoznati s uzornim životima Božijih poslanika, a.s., od Adema, a.s., do Muhammeda, a.s. • studenti kroz upoznavanje s besprijekornim djelovanjem Božijih poslanika, a.s., nastoje u njima otkriti svoje uzore u životu. 		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Definiranje pojma <i>sira</i>, izvori životopisa Božijih poslanika, a.s., značaj izučavanja i naš odnos prema Božijim poslanicima 3. Adem, a.s., i njegovi sinovi (Habil i Kabil) 4. Hud, a.s., i Salih, a.s. 5. Idris, a.s., i Nuh, a.s. 6. Ibrahim, a.s. (traganje za istinom, odnos prema roditelju i djetetu) 7. Musa, a.s., i Iša, a.s. 		

	<ol style="list-style-type: none"> 8. Rekapitulacija/Test 9. Rođenje Muhammeda, a.s., njegov odgoj, odrastanje i ženidba 10. Primanje objave i prvi muslimani, iskušenja pozivanja u vjeru, Isra i Miradž, 11. Hidžra (pripreme, tok, poruke) 12. Izgradnja društva i države (gradnja džamije, bratimljenje, Medinska povelja, status žene) 13. Oružane borbe protiv idolopoklonika (Bedr, Uhud, Hendek), Sporazum na Hudejbiji, Oslobođenje Meke, Hunejn 14. Oružane borbe protiv domaćih izdajnika i susjednih država (Benun-Nedir, Benu Kurejza, Mu'ta, Tebuk) 15. Oproštajni hadž i rezultati Muhammedovog, a.s., poslanstva 16. Rekapitulacija svih oblasti.
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Studentima će nakon uspješno savladanog gradiva biti upoznati s najznačajnijim detaljima iz uzornih života Božijih poslanika, a.s., od Adema, a.s., do Muhammeda, a.s..</p> <p><i>Vještine:</i> Studenti će moći jasno razlučiti pozitivno od negativnog individualnog i društvenog ponašanja te uočiti uzroke i razloge uspona i pada različitih društava i civilizacija.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne za valjano razumijevanje pozitivnog i negativnog individualnog i društvenog ponašanja te uočiti uzroke i razloge uspona i pada različitih društava i civilizacija.</p>
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej čini 20%, test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ramadan Tarik, <i>Stopama Božijeg Poslanika: pouke iz života Muhammeda, a.s.</i>, (prijevod s engleskog: Fikret Pašanović), Udruženje ilmije Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, 2010; <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Armstrong Karen, <i>Muhammed: Poslanik za naše vrijeme</i>, (prijevod s engleskog: Mirnes Kovač), Buybook, Sarajevo, 2008.; 3. Hejkel Muhammed Husejn, <i>Život Muhammeda, a.s.</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2004.; 4. Ibn Kesir, <i>Kazivanja o vjerovjesnicima</i>, (prijevod s arapskog: Ahmed Adilović), Ilum d.o.o., Bužim, 2007.; 5. Lings Martin, <i>Muhammed: život njegov osnovan na vrelima najstarijim</i>, (prijevod: Rusmir Mahmutćehajić), Oslobođenje International, Sarajevo, 1996.; 6. Nasr Seyyed Hossein, <i>Muhammed – čovjek Božiji</i>, (prijevod s engleskog: Rešid Hafizović), Naučnoistraživački institut Ibn Sina, Sarajevo, 2007.

Šifra predmeta: INAR 3106		Naziv predmeta: Sintaksa arapskog jezika	
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 Predavanje: 30 Vježbe: 15 Lektorske vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Fonetika i morfologija arapskog jezika		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ovog predmeta je usvajanje predviđenih morfosintaksičkih zakonitosti arapskog jezika neophodnih za pravilno čitanje i razumijevanje informativnih i stručnih tekstova te uspostavljanje komunikacije na arapskom jeziku.		
Tematskejedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Čestica <i>inne</i> i njoj srodne čestice. Glavni i redni brojevi 20-100. 2. Glagoli i podjela glagola u arapskom jeziku. Perfekat glagola. Glagolska rečenica. 3. Present glagola. Negacija perfekta i prezenta. Upotreba riječi قد 4. Particip aktivni i particip pasivni. Upotreba riječi: كل، جميع، نفس، بعض 5. Odnosne zamjenice. Odnosne rečenice. 6. Načini prezenta (indikativ, konjunktiv, jusiv). 7. Imperativ i prohibitiv glagola prve glagolske vrste. 8. Prelazni i neprelazni glagoli. Pasiv perfekta i pasiv prezenta. Padež dozivanja (vokativ). 9. Odnosni pridjevi. Deminutiv. Futur. Negacija futura. 10. Glagolske vrste proširene sa jednim konsonantom (II, III, IV). 11. Složena glagolska vremena. Kvazi genitivn aveza. 12. Glagolske vrste proširene sa dva konsonanta (V, VI, VII, VIII, IX) 13. Brojevi veći od 100. Izražavanje datuma. 14. Glagolske vrste proširene sa tri konsonanta (X) 15. Rekapitulacija. 		
Ishodi učenja:	<p>Studenti mogu razumjeti informativne i stručne tekstove te rečenice i često upotrebljavane riječi iz područja odneposrednog ličnog interesa (npr. jednostavne podatke o sebi i porodici, informacije vezane za kupovinu, neposrednu okolinu).</p> <p>Mogu komunicirati u jednostavnim i uobičajenim situacijama koje zahtijevaju jednostavnu i neposrednu razmjenu informacija o poznatim temama i aktivnostima.</p> <p>Mogu jednostavno opisati aspekte svoga obrazovanja, neposrednu okolinu te sadržaje iz područja zadovoljavanja neposrednih potreba.</p>		

Metode izvođenja nastave:	Predavanja(50%), vježbe (30%), lektorskevježbe (20%)
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Prisustvovanje i aktivnost (5); Test konverzacije (20); Parcijalni ispit 1. (30); Parcijalni ispit 2. (45)
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Šaćir Sikirić, Muhamed Pašić, Mehmed Handžić: <i>Gramatika arapskog jezika</i>, I-II, Sarajevo, 1936. 2. Teufik Muftić: <i>Gramatika arapskog jezika</i>, Sarajevo, 1988. 3. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rade Božović: <i>Udžbenik arapskog jezika sa vježbankom i čitankom</i>, Sarajevo, 1984. 2. Ahmed Halilović: <i>Udžbenik arapskog jezika za medrese 1-4</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2002. 3. Omer Nakičević: <i>Priručnik arapskog jezika 1, Priručnik arapskog jezika 4</i>, Vrhovno islamsko starješinstvo, Sarajevo, 1989. 4. Arapski tekstovi 1 i 2, priredili Zehra Alispahić i Amira Trnka, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2007.

Šifra predmeta: INIM 3104	Naziv predmeta: Imamsko-muallimska praksa I		
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 15 Predavanja 0 Praktične vježbe 15 Terenski rad Praksa		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ramazanske prakse jeste da se studenti osposobljavaju za budući samostalan i timski rad, primjenu teorijskih znanja u profesionalnom radu i suočavanje sa izazovima rada na terenu.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<p>a) Pripremni sati (10 kontakt sati): Upoznavanje s Pravilnikom o stručnoj praksi studenata Fakulteta islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu</p> <p>Ostale teme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ličnost imama-mu'allime - Izazovi imamsko-mu'allimskog rada u džematima IZ - Osvježavanje elementarnih imamskih znanja - Izrada okvirnog plan aktivnosti 		

	<ul style="list-style-type: none"> - Izbor, priprema i pisanje hutbe, kraćih obraćanja, predavanja - Organiziranje prigodnih svečanosti - Rad sa djecom i omladinom - Rad sa posebnim kategorijama <p>b) Realizacija ramazanske prakse (100 sati)</p> <p>c) Evaluacija ramazanske prakse (5 kontakt sati) Analiza dokumenata s prakse</p> <p>a) „Dnevnik imamsko-mu'allimske prakse u mjesecu ramazanu“, b) „Izvještaj/evaluacija mentora o obavljenoj imamsko-mu'allimskoj praksi“ i c) „Studentska evaluacija medžlisa, IZ/ustanove/organizacije“</p>
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Student osvježava i dopunjava svoje znanje o imamsko – mu'allimskom radu u džematima Islamske zajednice</p> <p><i>Vještine:</i> Student će steći vještine pripreme i realiziranja vlastitog plana aktivnosti; moći identificirati i primijeniti mjerljive indikatore u evaluaciji programa; prepoznati posebnosti i mjesne razlike džemata, kao i specifičnosti rada u bošnjačkoj dijaspori.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Student je sposoban da u saradnji sa drugima ili samostalno izvodi imamsko-mu'allimsku praksu uz Ramazan.</p>
Metode izvođenja nastave:	Instrukcije; prezentacije; rad na terenu; evaluacija.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Ramazanska praksa se ocjenjuje sa Uspješno/Neuspješno. Konačna ocjena se izvodi kroz praćenje i provjeravanje rada studenta tj. s fokusom na praktičan rad.</p> <p>Struktura bodova:</p> <p>a) Pripremne i evaluacijske aktivnosti - 40 bodova b) „Dnevnik imamsko-mu'allimske prakse u mjesecu Ramazanu“, 20 bodova c) „Izvještaj/evaluacija mentora o obavljenoj imamsko-mu'allimskoj praksi“, 20 bodova d) „Studentska evaluacija medžlisa IZ/ustanove/organizacije“, 20 bodova</p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Džemal Salispahić, <i>Imam</i>, Visoko, Medresa Osman ef. Redžović, 2014. 2. Hisham Al Talib, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, prevela Velida Selmanagić, Islamska zajednica u BiH, Udruženje ilmije Iz u BiH, Sarajevo, 2000. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muhamed Salkić, <i>Organizacija i administracija Islamske zajednice</i>, El-Kalem. Sarajevo, 2003.

Šifra predmeta: INKI 3203	Naziv predmeta: Učenje Kur'ana (Kiraet) III		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	da se studenti upoznaju sa ajetima i hadisima koji govore o vrijednostima učenja Kur'ana; da teorijski i praktično usvoje pravila bontona prilikom učenja Kur'ana; da steknu osnovno znanje iz oblasti kiraetske nauke.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ajeti i hadisi o vrijednosti učenja Kur'ana. 2. Adabi učenja Kur'ana (bonton). 3. Povijesni nastanak i razvoj kira'etske znanosti. 4. Autentični (<i>mutevatir</i>) i neautentični (<i>šazz</i>) kiraeti. 5. Mišljenja pojedinih orijentalista o nastanku i razvoju kira'eta. 6. Kiraetski termini i njihovo značenje. 7. Načini artikulacije hemzeta – <i>tahkik, teshil, ibdal i nakl</i>. 8. Rekapitulacija/test. 9. <i>Imala</i> – definicija i vrste. 10. Dužine (<i>el-mudud</i>) u autentičnim kiraetima. 11. Mali i veliki <i>idgam</i> – komparativni pristup. 12. Krupni i tanki izgovor konsonanata / i r u Veršovom rivajetu. 13. Morfem <i>j</i> na kraju riječi – kiraetski principi i razlike. 14. Medinski i turski mushafi – komparativni pristup. 15. Rekapitulacija svih oblasti. 		
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Poznavanje obrađenih tedžvidskih pravila; memoriranje 30. džuzua Kur'ana (od sure <i>En-Nebe'doEl-Fedžr</i>).</p> <p><i>Vještine:</i> Praktična primjena obrađenih tedžvidskih pravila.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Mogućnost teorijskog objašnjenja i praktične demonstracije obrađenih tedžvidskih pravila.</p>		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja: 50% Vježbe: 50%		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Teorija: pismena provjera (test) Praktična primjena: usmena provjera.		
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dževad Šošić, <i>Tedžvid – Komentar Džezerije</i>, El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2019., 2. Jahja b. Šeref en-Nevevi, <i>Adabi učenja Kur'ana</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1998. 		

	<p>3. Fadil Fazlić, <i>Komparacija između Hafsovog i Veršovog kiraeta</i>, El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2000.</p> <p><i>Dopunska:</i></p> <p>1. Dževad Šošić, <i>Veza između kiraeta i Osmanove ortografije Kur'ana</i>, FIN i El-Kalem, Sarajevo, 2005.</p>
--	---

Šifra predmeta: INHA 3202	Naziv predmeta: Dimenzije sunneta		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Terminologija hadisa		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Produbiti i proširiti znanje studenata o poziciji i značaju sunneta u islamu kao izvoru islamskog svjetonazora, o njegovoj višedimenzionalnosti, posebno o njegovoj kulturološko-civilizacijskoj dimenziji.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Definiranje značenja, uloge, vrsta i odnosa prema tradiciji 2. Etimološko i terminološko definiranje sunneta 3. Značaj sunneta u islamu 4. Karakteristike sunneta kao životnog programa 5. Obaveze muslimana prema sunnetu 6. Osnovna načela odnosa prema sunnetu 7. Rekapitulacija/Test 8. Doktrinarni značaj sunneta 9. Sunnet u pravnoj nauci i zakonodavstvu 10. Sunnet u u sferi pozivanja i usmjeravanja 11. Sunnetske odrednice odgoja 12. Politički principi u sunnetu 13. Sunnetske instrukcije u ekonomiji 14. Socijalna dimenzija sunneta 15. Rekapitulacija svih oblasti 		
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti u stanju adekvatno razumijevati poziciju i značaj sunneta u islamu i njegovu višedimenzionalnost.</p> <p><i>Vještine:</i> Studenti će moći samostalno analizirati devijacije i odstupanja od pravilnog razumijevanja i primjenjivanja sunneta kako kod bosanskohercegovačkih, tako i muslimana općenito.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne za kontekstualno razumijevanje i savremeno primjenjivanje sunneta.</p>		
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.		

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej čini 20%, test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prof. dr. Zuhdija Hasanović, <i>Studije o dimenzijama sunneta</i>, Centar za napredne studije, Sarajevo, 2018. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gazali (El-) Muhammed, <i>Vjerovjesnikov sunnet između šerijatskih pravnika i znanstvenika hadisa</i>, (prijevod s arapskog: Nermin Čanić i dr.), Muftijstvo tuzlansko, Tuzla, 1998. 2. Gulen M.F., <i>Vjerovjesnikov sunnet (važnost i razumijevanje)</i>, (s arapskog: Zuhdija Hasanović), IC El-Kalem, Sarajevo, 2009. 3. Karadavi (El-) Jusuf, <i>Razumijevanje sunneta: metodološke smjernice i pravila</i>, (s arapskog: Ahmet Alibašić), "Bemust", Sarajevo, 2001. 4. Seid Ismail Ali, Jusuf el-Karadavi i Muhammed Selama Gabari, <i>Dimenzije sunneta</i>, (s arapskog: Zuhdija Hasanović), IC El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2012.

Šifra predmeta: INFI 3202	Naziv predmeta: Islamsko obredoslovlje (Ibadat) I		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Ciljevi predmeta:	Studenti budu upoznati s temeljnim pravilima i terminologijom iz Obredoslovlja i vjerskom praksom; osposobiti studente za pravilno izvođenje vjerske prakse.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje s predmetom i važnosti badata; Obred u ime Allaha 2. Obredna čistoća i njena nužnost. 3. Namaz – stup vjere. 4. Sastavni dijelovinamaza i njihovi smislovi. 5. Pripadnost zajednici i džematu. 6. Post – sustezanje u ime Allaha. 7. Socijalni aspekti posta (Kefaret, Fidja i sadekatu'l-fitr, adabi posta). 8. Rekapitulacija/Test. 		

	<p>9. Odgojni aspekti posta na ličnost postača.</p> <p>10. Kurban – pojam žrtve.</p> <p>11. Musliman čisti i imetak; Zekat i briga za društvene i pojedinačne probleme.</p> <p>12. Bosanskohercegovačko i međunarodno iskustvo menadžmenta zekata.</p> <p>13. Obredi hadža – smisao i značaj.</p> <p>14. Hadž – simbol jedinstva i različitosti.</p> <p>15. Rekapitulacija svih oblasti.</p>
Ishodi učenja:	<p>Nakon odslušanog i položenog predmeta studenti će biti u stanju da:</p> <p>a) definiše i objasni temeljne pojmove iz oblasti Obradoslovlja;</p> <p>b) izloži i klasifikuje znanja iz oblasti obredne čistoće, namaza;</p> <p>c) citira argumentehanefijske pravne škole o načinu obavljanja namaza;</p> <p>d) objasni zvanične stavove Islamske zajednice prema ibadetskim pitanjima koje je donijela;</p> <p>e) poveže teorijsko znanje sa konkretnim pitanjima iz prakse.</p>
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja; prezentacije; diskusije; radionice; tekstualne analize i dr.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Seminarski rad: 20 bodova</p> <ul style="list-style-type: none"> - Parcijalni ispit I: 40 bodova (35 ispit + 5 aktivnost) - Parcijalni ispit II: 40 bodova (35 ispit + 5 aktivnost)
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ibrahim Halebi, <i>Multeqa'l-ebhur (Stjecište mora)</i>, preveli: Omer Nakičević (...), Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2002, str. 7-240. 2. Mustafa Hasani, <i>Ibadat (Hrestomatija)</i>, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2009, str. 65-217 i 395-410. 3. Fetva o obavezi pridržavanja hanefijskog mezheba http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/193-fetva-o-obavezi-pridrfavanja-henefijskog-mezheba 4. Fetva o spajanju namaza http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/2486-fetva-o-spajanju-namaza 5. Fetva o klanju kurbana http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/194-fetva-o-klanju-kurbana 6. Fetva Muftije travničkog o upotrebi kurbanskog mesa namijenjenog učenicima medrese u Travniku http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/18593-fetva-muftije-travnickog-o-upotrebi-kurbanskog-mesa-namijenjenog-ucenicima-medrese <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muhamed Madžidltr, <i>Hanefijskifikh</i>, preveo Asmir Imamović, El-Kelimeh, Novi Pazar, 2014. 2. Enes Ljevaković, Elvir Duranović, SumejaLjevaković-Subašić, „Argumenti hanefijskog mezheba na određana sporna pitanja iz obredoslovlja i vjerske prakse muslimana u BiH“, u: <i>Islamska tradicija Bošnjaka na razmeđu stoljeća: Izazovi novih tumačenja islama</i>, Institut za islamsku tradiciju Bošnjaka, 2018., str. 167-193.

	<p>https://www.academia.edu/36289576/Argumenti_hanefijskog_mezheba_na_odre%C4%91ana_sporna_pitanja_iz_obredoslovlja_i_vjerske_prakse_muslimana_u_BiH?auto=download</p> <ol style="list-style-type: none"> Abdulhamid Mahmud Tuhmaz, <i>Hanefijski fikh</i>, I, preveli: Zuhdija Hasanović (...), Haris Grabus, Sarajevo, 2002. Dr. VehbeEz-Zuhajli, <i>El-Fiqhu'l-islamijju ve edilletuhu</i>, I, Daru'l-Fikr, Damask, 1996. Hasan ibn Ammareš-Šurunbulali, <i>Hanefijski fikh</i>, preveo Jusuf Džafić, PlanjaxKomerac, Tešanj, 2017. Dr. Jusuf El-Kardavi, <i>Ibadet u islamu</i>, preveli Mesud Džajić i Numan Čosić, Konjic, 2001.
--	--

Šifra predmeta: INRP 3201	Naziv predmeta: Pedagogija		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Studijski program: Imam, hatib i muallim	Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Seminari: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici koji su izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Student će usvojiti najrelevantniju naučnu i stručnu terminologiju iz područja odgoja i obrazovanja, osposobit će se za razumijevanje ciljeva odgoja i obrazovanja i kritičko gledanje na opća pitanja i probleme savremene odgojno-obrazovne teorije i prakse kod nas i u svijetu.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> Pedagogija, njezin predmet i područje istraživanja, savremeni izazovi pedagogije; Pedagogija i komplementarne znanosti. Povijesna i tradicijska određenja pedagogije. Osnovne pedagoške kategorije, pojmovi, terminološke raznolikosti (odgoj, obrazovanje, socijalizacija, učenje, poučavanje, pedagoško djelovanje/pedagoški odnos, razvoj čovjeka, škola, didaktika, nastava, kurikulum, učitelj, učenik, savjetovanje, interakcija, komunikacija). Ljudska priroda i odgoj (pedagoško razumijevanje ljudske prirode, slike/predstave o odgoju, čovjek kao biće potreba, odgojivost djeteta). Odnos kultura-odgoj-ličnost (sociokulturni korijeni odgoja i modeli učenja kulture, obrasci kulturalnog ponašanja i stilovi odgajanja djeteta). Međuljudski odnosi u odgojnom procesu (faktori uspješnosti međuljudskog odnosa – empatija, socijalna percepcija, stavovi). Interakcija i komunikacija u odgoju i obrazovanju. Provjera znanja studenata (kolokvij). Metodika odgojnog rada – načela, metode i sredstva odgojnog rada. Temeljna obilježja religijske pedagogije. 		

	<p>11. Odabrane teme iz područja porodičnog odgoja (funkcioniranje porodice, brak, roditeljstvo).</p> <p>12. Pedagoška umijeća/vještine.</p> <p>13. Temeljni pedagoški procesi.</p> <p>14. Odgojno obrazovni i školski sistem.</p> <p>15. Sumiranje postignutih rezultata, samoocjenjivanje i međusobno ocjenjivanje; Završna provjera znanja studenata (test i usmeni ispit).</p>		
Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Usvojiti relevantna određenja pedagoške znanosti, naučnu i stručnu terminologiju iz područja odgoja i obrazovanja. ▪ Analizirati pedagoška razumijevanja ljudske prirode, odnosa odgoja i kulture. ▪ Razumjeti osnovna načela međuljudskih odnosa u procesu odgoja i obrazovanja. ▪ Razumjeti temeljne pedagoške procese i metodiku odgojnog rada. ▪ Analizirati fenomen odgoja na primjerima i slučajevima. ▪ Razviti i unaprijediti stručne pedagoške kompetencije i umijeća odgajatelja/nastavnika. ▪ Razumjeti temeljna obilježja religijske pedagogije. ▪ Analizirati savremene trendove u funkcioniranju porodice, braka i razvoju roditeljskih kompetencija. ▪ Osposobiti se za kritičko gledanje na opća pitanja i probleme savremene odgojno-obrazovne teorije i prakse kod nas i u svijetu. 		
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Presentacije ▪ Praktični rad 	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz	Ukupno
		55 %	100 %
	Prisustvo i aktivnost studenata	5,5	10
	Kolokvij	22	40
	Završni ispit (pismeni i usmeni)	27,5	50
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bratanić, Marija (1991): <i>Mikropedagogija</i>. Školska knjiga, Zagreb (str. 45-155). 2. Gudjons, Herbert (1994): <i>Pedagogija – temeljna znanja</i>. Educa, Zagreb (poglavlje 1: str. 17-24; poglavlje 4: str. 66-92; poglavlja 6, 7 i 8: str. 123-185). 3. Slatina, Mujo (2006): <i>Od individue do ličnosti – Uvođenje u teoriju konfluentnog obrazovanja</i>. Dom Štampe, Zenica (prva dva dijela knjige: str. 9-147). 4. Vukasović, Ante (2001): <i>Pedagogija</i>. HKZ MI, Zagreb (str. 346-383). <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brajša, Pavao (1994): <i>Pedagoška komunikologija</i>. Školske novine, Zagreb. 2. Brajša, Pavao (1995): <i>Sedam tajni uspješne škole</i>. Školske novine, Zagreb. 3. Brajša, Pavao (1996): <i>Umijeće razgovora</i>. C.A.S.H., Pula. 4. Buzan, Toni (1999): <i>Mape uma</i>. Finesa, Beograd. 5. Buzan, Toni (2006): <i>Brzo čitanje</i>. Veble Commerce, Zagreb. 6. Canvez, P. (1999): <i>Odgojiti građanina</i>. Durieux, Zagreb. 7. Covey, Stephen (2006): <i>Sedam navika uspješnih obitelji</i>. Mozaik knjiga, Zagreb. 		

	<ol style="list-style-type: none"> 8. Cvetković, J. i Majurec, A. (1998): <i>Darovito je, što ću s njim</i>. Alinea, Zagreb. 9. Ćorić, Š. (1998): <i>Psihologija religioznosti</i>. Jastrebarsko, Zagreb. 10. Delors, J. i drugi (1998): <i>Učenje blago u nama</i>. Educa, Zagreb. 11. Dryden, Gordon i Vos, Jeannette (2001): <i>Revolucija u učenju</i>. Educa, Zagreb. 12. Ebu Gudde, Abdulfettah (2003): <i>Poslanik, a.s., kao učitelj</i>. El-Kelimeh, Novi Pazar. 13. Ekrem, Bešir i Rida, Bešir (2007): <i>Odgoj djece u svjetlu Kur'ana i Sunneta</i>. Ilum, Bužim. 14. Filipović, I. (1994): <i>Kako biti bolji roditelj</i>. Alinea, Zagreb. 15. Glasser, William (1994): <i>Kvalitetna škola</i>. Educa, Zagreb. 16. Goleman, Daniel (1998): <i>Emocionalna inteligencija</i>. Geopoetika, Beograd. 17. Gone, Ž. (1998): <i>Obrazovanje i mediji</i>. Clio, Beograd. 18. Gossen, C.D. (1994): <i>Restitucija – Preobrazba školske discipline</i>. Alinea, Zagreb. 19. Greene, B. (1996): <i>Nove paradigme</i>. Alinea, Zagreb. 20. Gudjons, Herbert (1994): <i>Pedagogija – temeljna znanja</i>. Educa, Zagreb. 21. Hohnjec, N. (1991): <i>Čovjek kao biće odnosa</i>. Glas koncila, Zagreb. 22. Janković, J. (1996): <i>Zločesti đaci genijalci</i>. Alinea, Zagreb. 23. Juul, J. (1998): <i>Vaše kompetentno dijete</i>. Educa, Zagreb. 24. Katz i McClellan (1997): <i>Poticanje razvoja dječije socijalne kompetencije</i>. Educa, Zagreb. 25. Konig i Zedler (2001): <i>Teorije znanosti o odgoju</i>. Alinea, Zagreb. 26. Košiček, Marijan (1986): <i>Antiroditelji</i>. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd. 27. Legrand, L. (1995): <i>Moralna izobrazba</i>. Educa, Zagreb. 28. Mahmud, Ali Abd al-Halim (2008): <i>Osnovi islamske pedagogije</i>. El-Kelimeh, Novi Pazar. 29. Miller, Allice (1995): <i>Drama djetinjstva</i>. Educa, Zagreb. 30. Mougnotte, A. (1995): <i>Odgajati za demokraciju</i>. Educa, Zagreb. 31. Neill, Sean (1994): <i>Neverbalna komunikacija u razredu</i>. Educa, Zagreb. 32. Pašalić-Kreso, Adila (2012): <i>Koordinate obiteljskog odgoja</i>. Filozofski fakultet, Sarajevo. 33. Peroti, A. (1995): <i>Interkulturalni odgoj i obrazovanje</i>. Educa, Zagreb. 34. Pranjić, Marko (1996.): <i>Religijska pedagogija</i>. Katehetski salezijanski centar, Zagreb. 35. Pranjić, Marko (2001): <i>Pedagogija: Suvremena stremljenja</i>. Nakladnik, Zagreb. 36. Resman, M. (2000): <i>Savjetodavni rad u vrtiću i školi</i>. HPKZ, Zagreb. 37. Salovey i Sluyter (1999): <i>Emocionalni razvoj i emocionalna inteligencija</i>. Educa, Zagreb. 38. Savater, F. (1998): <i>Etika za Amadora</i>. Educa, Zagreb. 39. Seitz, M. i Hallawachs, U. (1977): <i>Montessori ili Waldorf?</i> Educa, Zagreb. 40. Vukasović, Ante (1993): <i>Pedagogija</i>. Školska knjiga, Zagreb. 41. Winkel, Rainer (1996): <i>Djeca koju je teško odgajati</i>. Educa, Zagreb. 42. Wood, David (1995): <i>Kako djeca misle i uče</i>. Educa, Zagreb.
--	---

Šifra predmeta: INIF 3207	Naziv predmeta: Ahlak		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45	

	Predavanja 30 Vježbe: 15
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je osposobljavanje studenata za razumijevanje etičkog plana kur'anske objave i moralnog značenja Sunneta Muhammeda, alejhisselam.
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ahlak – pojam i definicija, značenje i značaj islamske etičke misli 2. Moral i etika: pojmovna određenja i definicije, najvažnije etičke koncepcije, teorije i pravci – opći pregled 3. Etički plan Kur'ana 4. Etički značaj Sunneta 5. Najvažniji etički pojmovi 6. Osnovni povijesni tokovi islamske etičke misli i osnovne koncepcije moralnosti 7. Test 8. Sufijski ahlak - Gazalijeva etička misao 9. Savremena islamska etička misao: najvažnija pitanja, teme i izazovi 10. Islamska socijalna etika 11. Islamska ekološka etika 12. Bioetika – pojam, definicija, epohalno značenje, biotehnološki izazovi 13. Islamska etička misao Bošnjaka u 20. stoljeću 14. Ponavljanje i rekapitulacija 15. Test
Ishodi učenja:	Ovladavanje najznačajnijim moralnim temama u Kur'anu i Sunnetu, najvažnijim etičkim pojmovima u islamskom učenju i najznačajnijim predstavnicima islamske etičke misli.
Metode izvođenja nastave:	Predavanje: 60 % Vježbe: 40 %
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	predavanje, prezentacije, čitanje, prevođenje i analiziranje djela i tekstova
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Etika (uvod u islamsku i zapadnu etičku misao) Hrestomatija tekstova (FIN) <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Platon, <i>Obrana Sokratova</i> 2. Aristotel, <i>Knjiga II, Nikomahova etika</i>, BIGZ, Beograd, 1980. 3. Abdurrahman Badawi, <i>Miskawaihova filozofija morala</i>, iz knjige: M.M. Šerif, <i>Historija islamske filozofije</i>, Augustin Cesarec, Zagreb, 1990.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Ebu Hamid Muhammed El-Gazali, <i>Alhemija sreće</i>, iz knjige: <i>Naš učitelj El-Gazali</i>, Sarajevo, 1995. 5. Ebu Hamid El-Gazali, <i>O mladiću</i>, 6. Syed Muhammad Naqib al-Attas, <i>Islam: koncept religije i temelj etike i morala</i>, iz knjige: Syed Muhammad Naqib al-Attas, <i>Islam i sekularizam</i>, preveo Džemaludin Latić, Bosančica, Sarajevo, 2003. 7. Mustafa ibn Muhammed Pruščak, <i>Traktat o samilosti i sažaljenju spram živih stvorenja</i> (preveo prof. Nijaz Šukrić) <i>Zbornik radova Islamskog teološkog fakulteta u Sarajevu</i>, 1/1982. 8. Hasan Kafi Pruščak, <i>Temelji mudrosti o uređenju svijeta</i> 9. Hasan Škapur, <i>Kult rada u islamu, Takvim</i>, 1976.
--	--

Šifra predmeta: INAR 3207	Naziv predmeta: Arapski tekstovi		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Lektorske vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Sintaksa arapskog jezika		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osposobljavanje studenata za iščitavanje i razumijevanje tekstova i rasprava iz korpusa stručne literature temeljnih vjerskih disciplina.		
Tematskejedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nepravilni glagoli. Glagoli s <i>hemzom</i> u korijenskom sastavu. Pravila pisanja hemzeta. 2. Podvostručeni glagoli. Razlomački brojevi. 3. Nepravilni glagoli sa slabim suglasnikom na poziciji prvog korjenitog suglasnika. Realna pogodbena rečenica. 4. Akuzativ specifikacije. Opisna komparacija. 5. Nepravilni glagoli sa slabim suglasnikom na poziciji drugog korjenitog suglasnika. 6. Nepravilni glagoli sa slabim suglasnikom na poziciji trećeg korjenitog suglasnika. 7. Nepravilni glagoli s dva slaba suglasnika u korijenskom sastavu. Irealna pogodbena rečenica. 8. Opći objekat. Izražavanje divljenja i čuđenja. 		

	<p>9. Akuzativ uzroka i svrhe. Izražavanje hvaljenja i kuđenja.</p> <p>10. Akuzativ mjesta i vremena. Deverbalna imena.</p> <p>11. Akuzativ stanja. Glagoli otpočinjanja.</p> <p>12. Akuzativ izuzimanja. Glagoli nade.</p> <p>13. Akuzativ pratnje. Glagoli iminencije.</p> <p>14. Impersonalni izrazi. Glagoli trajanja.</p> <p>15. Rekapitulacija.</p>
Ishodi učenja:	<p>Studenti mogu razumjeti glavne misli složenog teksta o konkretnim i apstraktnim temama, uključujući rasprave iz njihovog stručnog područja.</p> <p>Mogu razumjeti glavne misli jasnog, standardnog razgovora na poznate teme kojima se redovno susreću.</p> <p>Mogu sesnalaziti u većini situacija koje se mogu pojaviti tokom putovanja kroz područja na kojima se arapski jezik govori.</p> <p>Mogu proizvesti jednostavan vezani tekst napoznatu temu.</p> <p>Mogu opisati doživljaje i događaje, svoje snove, nade i težnje te ukratko obrazložiti i objasniti svoja stajališta i planove.</p>
Metode izvođenja nastave:	Predavanja (50%), vježbe (30%), lektorske vježbe (20%)
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Prisustvovanje i aktivnost (5); Test konverzacije (20); Parcijalni ispit 1. (30); Parcijalni ispit 2. (45)
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Šaćir Sikirić, Muhamed Pašić, Mehmed Handžić: <i>Gramatika arapskog jezika</i>, I-II, Sarajevo, 1936. 2. Teufik Muftić: <i>Gramatika arapskog jezika</i>, Sarajevo, 1988. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rade Božović: <i>Udžbenik arapskog jezika sa vježbankom i čitankom</i>, Sarajevo, 1984. 2. Ahmed Halilović: <i>Udžbenik arapskog jezika za medrese 1-4</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2002. 3. Omer Nakičević: <i>Priručnik arapskog jezika 1, Priručnik arapskog jezika 4</i>, Vrhovno islamsko starješinstvo, Sarajevo, 1989. 4. Arapski tekstovi 1 i 2, priredili Zehra Alispahić i Amira Trnka, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2007. 5. Fu'ad Na'ma: <i>Mulahhas qawaid al-luga al-arabiyya</i>, Al-Qahira, s.a. 6. Hifni Nasif, Muhammad Diyab, Mustafa Tammum, Muhammad Salih: <i>AlDurus al-nahwiyya</i>, I-II-III, Dimašq. s.a. 7. Hasan , 'Abbās : <i>An-Nahwu l-wafiiyyu</i> ,I, Dāru l-ma'ārifī, Kairo, 2007. 8. Alan Jones, <i>Arabic through the Qur'an</i>, Cambridge, 2005. 9. Izzath Uroosa, <i>Leraning Arabic Language of the Qur'an</i>, Darussalam, Rijad, 2009.,

Šifra predmeta: INIM 3208	Naziv predmeta: Imam i društvo (praktikum)		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4 (3 ECTS praksa)
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 15 Vježbe: 15 Praksa		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ovog predmeta jeste da studenti: - usvoje znanja i vještine komunikacije s društvom u cjelini, njegovim institucijama, grupama i pojedincima. Imamski i muallimski rad je usko vezan za brigu prema određenim društvenim grupama za koje treba pored ličnog senzibiliteta graditi društvenu i/ ili džematsku svijest. U tom smislu ovu brigu treba institucionalizirati i razvijati kroz strukturu Islamske zajednice.		
Tematske jedinice:	1. Islamsko djelovanje u 15. stoljeću po hidžri 2. Naši ciljevi 3. Vodi ili budi vođen 4. Nevladin sektor – društveni centar moći 5. Vakuf – primjer lične i društvene inicijative za činjenje trajnog dobra 6. Organizacija i organizirano djelovanje 7. Posjeta 8. Briga o bolesnim i socijalno ugroženim licima 9. Posjeta 10. Posjeta 11. Projekt 12. Društvene bolesti i opasnosti 13. Posjeta		

	<p>14. Ekološka svijest i ideja lijepog</p> <p>15. Rezime i evaluacija.</p>
Ishodiuenja:	<p>Nakon odslušanog i položenog predmeta studenti će biti u stanju da:</p> <p>a) identifikuju i klasificiraju društvene grupe u džematu i zajednici;</p> <p>b) analiziraju različite modele komunikacije sa društvenom zajednicom;</p> <p>c) prepoznaju najranjivije socijalne grupe u džematu i zajednici,</p> <p>d) analiziraju i organiziraju različite modele pomoći specifičnim društvenim grupama;</p> <p>e) pripreme i razviju vlastiti ili zajednički projekt.</p>
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja; prezentacije; diskusije; radionice; posjete; tekstualne analize i dr.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p><i>Redovni studenti</i></p> <p>Projekt: 30 bodova</p> <p>Aktivnosti: 20 bodova</p> <p>Integralni usmeni ispit: 50 bodova</p> <p><i>Vanredni studenti</i></p> <p>Seminarski rad: 30 bodova</p> <p>Integralni usmeni ispit: 70 bodova</p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hisham Altalib, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, Udruženje ilmije, Sarjevo, 2000. 2. Omer Nakičević, <i>U vrtlogu vremena (1927 – 2017)</i>, Centar za napredne studije, Sarajevo, 2017. 3. Ferid Dautović, <i>Abdulah ef. Ganić, Život i djelo</i>, Udruženje ilmije IZ u BiH, Medžlis IZ Sarajevo, 2017. 4. Abdul-Hamid Ahmed Ebu Sulejman, <i>Kriza islamske civilizacije, Korijeni u kulturi i odgoju</i>, preveo Ahmed Halilović, El-Kalem i CNS, Sarajevo. 5. <i>Vakufi u Bosni i Hercegovini (zbornik radova)</i>, Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini, Vakufska direkcija, Sarajevo, 2011. 6. Dr. Muhamed Selama Gabari, "Temeljni principi društvenog hizmeta u islamu", u: Dr. Zuhdija Hasanović, <i>Dimenzije Sunneta</i>, El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2012., str. 171- 238. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mustafa Hasani, „Vakuf i zekat: fondovi Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini“, <i>Vakufi u Bosni i Hereghovini</i>,(Zbornik radova,)Vakufska direkcija, 2015. 2. Savremena literature koja se bavi pitanjima vodstva, lideršipa i sl.

Šifra predmeta: INKI 3204	Naziv predmeta: Učenje Kur'ana (Kiraet) IV		
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osposobiti studenata da znaju čitati Kur'an prema Veršovom rivajetu.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Imam Nafi' i njegov rivajet Verš – biografija. Uvod u metodološke principe Veršovog rivajeta. 2. Učenje Istiaze, Besmele i Fatihe prema Veršovom rivajetu. 3. Pravilo dužine na konsonantu <i>m</i> u funkciji plurala (<i>siletmim el-džem</i>). 4. Osnovne i izvedene dužine prema Veršovom rivajetu. 5. Artikulacije <i>hemzeta</i> prema Veršovom rivajetu; <i>teshil, ibdalinakl</i>. 6. Artikulacija <i>hemzeta</i> u jednoj riječi; artikulacija dva uzastopna <i>hemzeta</i> u jednoj riječi. 7. Artikulacija dva uzastopna <i>hemzeta</i> između dvije riječi. <i>Nakl</i> – prenošenje vokala s <i>hemzeta</i> na prethodni harf. 8. Rekapitulacija/test. 9. Mali <i>idgam</i> u Veršovom rivajetu – uvjeti i pravila. 10. Specifičan izgovor dugog vokala <i>a</i> (<i>imala</i>) u Veršovom rivajetu. 11. Artikulacija konsonanta <i>r</i> u Veršovom rivajetu (<i>ahkamer-ra</i>). 12. Artikulacija konsonanta <i>l</i> u Veršovom rivajetu (<i>ahkam el-lam</i>). 13. Ortografske specifičnosti Veršovog rivajeta. Spojeni i ispušteni konsonant <i>j</i> na kraju riječi. 14. Najučestalije sintaksičke odrednice Veršovog rivajeta. 15. Rekapitulacija svih oblasti. 		
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Poznavanje obrađenih tedžvidskih pravila prema Veršovom rivajetu; memoriranje sura iz 30 džuzaa (od <i>el-Fedžr</i> do <i>en-Nas</i>) uključujući <i>suruel-Mulki</i> pet ašereta po izboru.</p> <p><i>Vještine:</i> Praktična primjena tedžvidskih pravila specifičnih za Veršov rivajetu surama iz 29. Džuzaa Kur'ana.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Mogućnost teorijskog objašnjenja ili praktične demonstracije obrađenih tedžvidskih pravila.</p>		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja: 50% Vježbe: 50%		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Teorija: pismena provjera (test) Praktična primjena: usmena provjera.		

Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Fadil Fazlić, <i>Komparacija između Hafsovog i Veršovog kiraeta</i>, El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2000. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Dževad Šošić, <i>Veza između kiraeta i Osmanove ortografije Kur'ana</i>, FIN i El-Kalem, Sarajevo, 2005.
--------------------	---

Šifra predmeta: INFI 3203	Naziv predmeta: Islamsko obredoslovlje (Ibadat) II		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - studenti budu upoznati s temeljnim pravilima i terminologijom iz Obredoslovlja i vjerskom praksom; - osposobi studente za pravilno izvođenje vjerske prakse. 		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> Uvod u predmet; Smiso posta i ramazana Definicija i elementi definicije posta Opravdani razlozi prekida posta Napaštanje posta; Posljedice kvarenja posta; Kefaret i fidja; Smisao zekata; Razlika između zekata, poreza i sadekatu'l-fitra Imovinu na koji se daje zekat Parcijalni ispit I Kategorije primalaca zekata Obračun zekata Menadžemt zekata u svijetu I kod nas Smisao hadža; Definicija i sastavni dijelovi hadža Vrste hadža; Prekršaji na hadžu i iskupi Hadžski obredi u kontekstu gužve Rezime i evaluacija. 		
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog i položenog predmeta studenti će biti u stanju da:		

	<p>a) definiše i objasni temeljne pojmove iz oblasti Obradoslovlja;</p> <p>b) izloži i klasifikuje znanja iz oblasti obredne posta, zekata i hadža;</p> <p>c) objasni zvanične stavove Islamske zajednice prema ibadetskim pitanjima koje je donijela;</p> <p>d) poveže teorijsko znanje sa konkretnim pitanjima iz prakse.</p>
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja; prezentacije; diskusije; radionice; tekstualne analize i dr.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Seminarski rad: 20 bodova</p> <p>Parcijalni ispit I: 40 bodova (35 ispit + 5 aktivnost)</p> <p>Parcijalni ispit II: 40 bodova (35 ispit + 5 aktivnost)</p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ibrahim Halebi, <i>Multeqa'l-ebhur (Stjecište mora)</i>, preveli: Omer Nakičević (...), Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2002, str. 243-352. 2. Mustafa Hasani, <i>Ibadat (Hrestomatija)</i>, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2009, str. 253-394. 3. Mustafa Hasani, "Sawm - islamski post", u: <i>Vodič za islamski post "... Mjesec ramazana počinje"</i>, Tugra, Sarajevo, 2009. 4. Mustafa Hasani, "Problem gužve u Harem-i Šerifu za vrijeme hadždža", <i>Zbornik radova FIN-a</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005, br. 10, str. 167-190. http://fin.unsa.ba/index.php/biblioteka2/zbornik-radova/382-zbornik-radova-10 5. Fetva o bedeluku http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/2488-fetva-o-bedeluku 6. Farz je izdvojit zekat i sadekat'l-fitr u Bejtu'l-mal Islamske zajednice http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/19936-farz-je-izdvojiti-zekat-i-sadekatu-l-fitr-u-bejtu-l-mal <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muhamed Madžid Itr, <i>Hanefijski fikh</i>, preveo Asmir Imamović, El-Kelimeh, Novi Pazar, 2014. 2. Abdulhamid Mahmud Tuhmaz, <i>Hanefijski fikh</i>, I, preveli: Zuhdija Hasanović (...), Haris Grabus, Sarajevo, 2002. 3. Dr. Vehbe Ez-Zuhajli, <i>El-Fiqhu'l-islamiju ve edilletuhu</i>, I, Daru'l-Fikr, Damask, 1996. 4. Hasan ibn Ammar eš-Šurunbulali, <i>Hanefijski fikh</i>, preveo Jusuf Džafić, Planjax Komerc, Tešanj, 2017. 5. Mustafa Hasani, "Modeli organiziranog prikupljanja i distribucije zekata u svijetu", <i>Glasnik</i>, LXVI, Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, septembar-oktobar, 2004, br. 9-10, str. 932-948. 6. Mustafa Hasani, "Fond zekjata iz Kuvajta – primjer savremene organizacije za prikupljanje i distribuciju zekata", <i>Zbornik radova FIN-a</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2004, br. 9, str. 149–164. http://fin.unsa.ba/index.php/biblioteka2/zbornik-radova/381-zbornik-radova-9 7. "Važnost islamske vlasti u organizaciji i vođenju akcije ubiranja i distribucije zekata sa posebnim osvrtom na Islamsku zajednicu u Bosni i Hercegovini", <i>Znakovi vremena</i>, Naučnoistraživački institut "Ibn Sina", Vol. 9, Sarajevo, 2006, br. 31, str. 63-78.

	<p>8. "Problem gužve na Mini za vrijeme hadždža", <i>Zbornik radova FIN-a</i>, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, XXVI, Sarajevo, 2007, br. 12, str. 139-159. http://fin.unsa.ba/index.php/biblioteka2/zbornik-radova/384-zbornik-radova-12</p> <p>9. Dr. Jusuf El-Kardavi, <i>Ibadet u islamu</i>, preveli Mesud Džajić i Numan Čosić, Konjic, 2001.</p>
--	--

Šifra predmeta: INIC 3201	Naziv predmeta: Uvod u studije islamske civilizacije		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ovaj kurs počinje definicijama pojmova kulture i civilizacije. Nakon kratkih napomena o historiji ljudske civilizacije kurs govori o mjestu islamske civilizacije među drugim civilizacijama, njenoj suštini i stanju muslimanskog svijeta danas. Kurs zatim obrađuje podsisteme i krizu islamske civilizacije, te odnose između nje i savremenog Zapada. Cilj predmeta je uvesti studente u glavne teme studija islamske kulture i civilizacije.		
Tematske jedinice:	1. sedmica: Definicije pojmova kultura i civilizacija; Odnos vjere i kulture 2. sedmica: Mjesto islamske civilizacije među svjetskim civilizacijama 3. sedmica: Svijet islama danas: pregled osnovnih društvenih pokazatelja 4. sedmica: Temelji i suština islamske civilizacije 5. sedmica: Podsistemi islamske civilizacije: političko-administrativni sistem 6. sedmica: Podsistemi islamske civilizacije: ekonomski sistem 7. sedmica: Žena u muslimanskim društvima; Nemuslimani u islamskoj civilizaciji 8. sedmica: Rekapitulacija/Semestralni ispit 9. sedmica: Kriza islamske civilizacije: tradicionalistička i modernistička perspektiva 10. sedmica: Kriza islamske civilizacije: selefijska i reformistička perspektiva 11. sedmica: Muslimanski svijet i Zapad: historija susretanja 12. sedmica: Muslimanski svijet i Zapad: Orijentalizam i muslimansko otkriće Evrope		

	<p>13. sedmica: Muslimanski i zapadni doprinos svjetskoj civilizaciji</p> <p>14. sedmica: Sukob civilizacija?</p> <p>15. sedmica: Rezime: Muslimani u eri globalizacije</p>
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Temeljno poznavanje glavnih tema iz oblasti studija islamske civilizacija i različitih viđenja tih tema.</p> <p><i>Vještine:</i> Identificirati glavna pitanja i argumente za različita stajališta po svakoj obrađenoj temi.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Student bi nakon odslušanog predmeta trebao biti sposoban pratiti i konstruktivno učestvovati u razgovorima o islamskoj civilizaciji, njenoj prošlosti, stanju i perspektivama te odnosima među civilizacijama.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>1. Predavanja 60%</p> <p>2. Video prezentacije i čitanje originalnih izvora 20%</p> <p>3. Prezentacije studenata 20%</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ul style="list-style-type: none"> - Učešće u nastavi (za vanredne studente učešće u konsultativnoj nastavi) 10%; - Zadaci (za vanredne studente zadaci sa asistenticom) 20%; - Parcijalni ispit 35% (iz gradiva za prvih sedam sedmica); - Završni ispit 35% konačne ocjene. <p>Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja. Probijanje rokova biće sankcionirano oduzimanjem jednog boda za svaki dan kašnjenja.</p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <p>1. Hrestomatija <i>Uvod u studije islamske civilizacije</i>, ur. Ahmet Alibašić, Sarajevo, 2017.</p> <p><i>Dopunska:</i></p> <p>1. Lewis, Bernard. "Muslimansko otkriće Evrope: dodir i sudar" u Karić, prir. <i>Ljudska prava u kontekstu islamsko-zapadne debate</i>, 43-97.</p> <p>2. Lewis, Bernard. "Povijest drugih naroda" u <i>Islam and the West</i>. New York: Oxford University Press, 1993, 119-30. (Preveo Fikret ef. Pašanović).</p> <p>3. Hodžić, Dževad, ur. <i>Atlas islamskoga svijeta</i> (Sarajevo: Udruženje ilmije IZ u BiH, 2003).</p> <p>4. Huntington, Samuel. "Sukob civilizacija" u Enes Karić, ed. <i>Ljudska prava u kontekstu islamsko-zapadne debate</i>. Sarajevo: Pravni centar, 1996: 99-129.</p> <p>5. Said, Edward W. <i>Orijentalizam</i>. Zagreb: Konzor, 1999.</p>

Šifra predmeta: INIM 3201	Naziv predmeta: Imamet		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4 (2 ECTS praksa)
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45	

	Predavanja: 30 Vježbe: 15 Praksa
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> da studente uvede u osnovna teorijska i praktična znanja i iskustva kako bi uspješno obavljali imamsku službu u Islamskoj zajednici u Bosni i Hercegovini.
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> Ko je najpreči da bude imam, uvjeti za imama, uvjeti za klanjanje u džematu, slijedenje imama, zamjena imama u toku namaza (<i>el-istihlaf</i>), propisi o džamijama Vođstvo u islamu, kako definirati potencijalne vođe, suština rješavanja problema, donošenje odluke, odluka vs. implementacija, osnove planiranja, osnovni elementi ocjene, osnivanje tima i ostvarenje grupe Imam u gradskom džematu, imam u prigradskom džematu Imam u dijaspori, imam u strukturi Islamske zajednice Bosne i Hercegovine Džemat, šta je džemat u našim uvjetima, kako uspješno djelovati u džematu? Koje načine, forme i sredstva koristiti? Način odijevanja imama, ophođenje i komunikacija, distribucija islamske literature Rekapitulacija/Test Važnost i fadileti dove u islamu, važnost i fadileti zikra u islamu Dženaza namaz, ponašanje kod umrlog, način klanjanja, ponašanje na kaburu Hadž: svečanost prilikom ispraćaja, ikrar i doček Bračni i porodični život tradicionalne muslimanske porodice: dova pri sklapanju braka, nadijevanje imena, akika, sunećenje, useljenje u kuću ili stan Vođenje knjige rođenih, polaznika mektepske nastave, vjenčanih i umrlih, ljetopis, upoznavanje sa protokolom i važnosti protokola pri važnim i sl. svečanostima: postavljenja kamena temeljca, otvaranja džamije, posjete zvaničnika Islamske zajednice, tevhid, hatme, mevlud, bajram, ramazan, obilježavanje Nove hidžretske godine itd. Upoznavanje sa džamijskim kućnim redom, zapisnik o održavanju završnih ispita, zapisnik s utakmica u malom nogometu, vodič za šerijatsko vjenčanje Pravilnik o organizaciji i radu Medžlisa Islamske zajednice, Fond "Bejtul-mal" Rekapitulacija svih oblasti.
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti upoznati s osnovnim obavezama imama u različitim sredinama</p> <p><i>Vještine:</i> Studenti će steći vještine pripreme i realiziranja vlastitog plana aktivnosti, prepoznati posebnosti i razlike među džematima, kao i specifičnosti rada u bošnjačkoj dijaspori.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne da samostalno izvršavaju imamske, muallimske i hatipske obaveze.</p>

Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej čini 20%, test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Imamet</i> (hrestomatija), (prir.: mr. Mustafa Hasani i mr. Ferid Dautović), Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2008. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Altalib Hisham, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, (s engleskog: Velida Selmanagić), IZ u BiH, Udruženje ilmije, Sarajevo, 2000., str. 47-127. 3. Mujkanović Zahid, <i>Velika zbirka dova</i>, Zahid Mujkanović, Sarajevo, 2005. 4. Mulahalilović Enver, <i>Vjerski običaji Muslimana u Bosni i Hercegovini</i>, Starješinstvo IZ u BiH, Hrvatskoj i Sloveniji, 1988. 5. Pravilnici Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini 6. Salispahić Džemal, <i>Imam</i>, Medresa "Osman-ef. Redžović", Visoko, 2014. 7. Sokolović h. hfz. Sinanuddin, <i>Islamski propisi o čuvanju zdravlja, posjeti bolesnika i sahrani umrlog muslimana</i>, Sokolović hadži hafiz Sinanuddin, Sarajevo, 1972. 8. Sujuti (Es-), "Fetve o mevludu, tesbihi i sedmini", <i>Preporod</i>, (preveli Almir Fatić i hfz. Senad Čeman) 9. Šukrić Nijaz, <i>Organizacija i oblici vjerskoprosvjernog života muslimana Bosne i Hercegovine od 1945. do 1976. godine</i>, El.Kalem i FIN, 2006. 10. Tuhmaz Abdulhamid Mahmud, <i>Hanefijski fikh</i>, I, (s arapskog: Zuhdija Hasanović i dr.), Haris Grabus, Sarajevo, 2002., str. 326-343.

Šifra predmeta: INRP 3202	Naziv predmeta: Uvod u psihologiju		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Seminar: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	U okviru ovog kolegija izučavaju se odabrane teme iz savremene psihologije od posebnog značaja za vjerodostojno razumijevanje psihičkog života i ponašanja čovjeka. Ciljevi predmeta su 1) upoznati studente sa najvažnijim spoznajama savremene psihologije i 2) studentima		

	omogućiti uvid u njihova moguća značenja i praktične implikacije i primjene u različitim segmentima života.
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predmet savremene psihologije 2. Ličnost i njeno značenje 3. Identitet i njegove odrednice 4. Emocionalna inteligencija 5. Dječija psihologija 6. Psihologija adolescencije 7. Psihologija odrasle dobi 8. <i>Rekapitulacija / test</i> 9. Psihološke značajke stare populacije 10. Socijalna psihologija persuazije i propagande 11. Unutargrupna dinamika i međugrupni odnosi 12. Mentalno zdravlje i psihološko savjetovanje 13. Stres, zdravlje i posao 14. Psihologija braka i porodice 15. Rekapitulacija svih oblasti
Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none"> - Imati uvid u predmet i pristup izučavanja savremene psihologije. - Poznavati osnovne psiho-socijalne pojmove i procese važne za razumijevanje psihičkog života i ponašanja čovjeka. - Prepoznati važnost usvojenih psiholoških spoznaja za razumijevanje ponašanja čovjeka u različitim životnim situacijama i segmentima života. - Pratiti i kritički analizirati prisustvo ovih procesa i mogućnosti njihovih primjena u svakodnevnom životu i radu.
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Predavanja - Vježbe - Seminar(i)
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Prisustvo i učešće u nastavi 10%, seminarski rad 10 %, prvi parcijalni ispit 30 %, drugi parcijalni ispit 50%
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aronson, Elliot, Timothy Wilson i Robin Akert, <i>Socijalna psihologija</i>, Mate d.o.o., Zagreb, 1997, odabrana poglavlja. 2. Berk, Laura, <i>Psihologija cjeloživotnog razvoja</i>, Naklada Slap, Jastrebarsko, 2007, odabrana poglavlja. 3. Bezić, Ivan, "Pastoralna psihologija", <i>Bogoslovska smotra</i>, vol. 60 (1990), str. 95-105. 4. Družić-Ljubotina, Olja i Ljiljana Friščić, „Profesionalni stres kod socijalnih radnika: izvori stresa i sagorijevanje na poslu“, <i>Ljetopis socijalnog rada</i>, vol. 21 (1990), str. 5-32. 5. Ekeman, Natan, <i>Psihodinamika porodičnog života</i>, 1966, odabrana poglavlja. 6. Goleman, Daniel, <i>Emocionalna inteligencija</i>, Mozaik knjiga, Zagreb, 1997, odabrana poglavlja. 7. Hwalng, Philip i Bjorn Nilsson, <i>Razvojna psihologija</i>, Dom Štampe, Zenica, 2000, odabrana poglavlja. 8. Larsen, Randy i David Buss, <i>Psihologija ličnosti</i>, preveli Denis Bratko, Ana Butković i Ivana Hromatko, Naklada Slap, Jastrebarsko, 2008, odabrana poglavlja. 9. Rot, Nikola, <i>Opšta psihologija</i>, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004, odabrana poglavlja. <p><i>Dopunska:</i></p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Despot-Lučanin, J. (2003). <i>Iskustvo starenja</i>. Naklada Slap, Jastrebarsko. 2. Domazet, Anđelko, „Teologija i psihologija: mogućnosti i granice dijaloga“, <i>Filozofska istraživanja</i>, vol. 2 (2007), str. 261-278. 3. Duran, M. (2004). <i>Dijete i igra</i>. Naklada Slap, Jastrebarsko. Lacković-Grgin, K. (1999). <i>Samopoimanje mladih</i>. Naklada Slap, Jastrebarsko. 4. Petz, Boris, <i>Uvod u psihologiju</i>, Naklada Slap, Jastrebarsko, 2001. 5. Scahie, K.W., Willis, S.L. (2001). <i>Psihologija zrele dobi i starenja</i>. Naklada Slap, Jastrebarsko. 6. Vasta, R., Haith, M.M. i Miller, S.A. (1998). <i>Dječja psihologija</i>. Naklada Slap, Jastrebarsko.
--	---

Šifra predmeta: INOP 3202		Naziv predmeta: Engleski jezik za imame	
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Lektorske vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Predmet ima za cilj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvesti studenta u islamsko-imamski žanr na engleskom jeziku s kojim će se u budućnosti susretati te unaprijediti jezičke kompetencije, prije svega u govornoj produkciji studenta kao samostalnog korisnika engleskog jezika prema Zajedničkom evropskom referentnom okviru za jezike (ZEROJ/CEFR, Common European Framework of Reference for Languages), bez obzira na pojedinačni nivo znanja postignut tokom prethodnog obrazovanja. - Navedeno se postiže obradom tematskih sadržaja u vidu tekstova iz područja islama, s posebnim osvrtom na imamet, kao i korištenjem raznovrsnog autentičnog i aktualnog materijala iz različitih (pisanih i govornih) medija, didaktički prilagođenog upravo s ciljem razvijanja četiriju temeljnih jezičkih vještina (čitanje, slušanje, pisanje i govor), te usvajanjem i proširivanjem specifičnog profesionalnog vokabulara i morfosintaktičkih struktura za efikasno komuniciranje na engleskom jeziku. - Težište predmeta je na receptivnim jezičkim vještinama (čitanje i slušanje), kako bi se olakšalo korištenje stručne literature na engleskom jeziku u svrhu istraživanja, kao i razumijevanje usmenog diskursa iz područja imameta. Nadalje, obaveza održavanja kraćih usmenih prezentacija te sudjelovanje u 		

	<p>diskusijama o zadanoj temi relevantnoj za buduće imame imaju za cilj dovesti do određenog razvijanja produktivnih jezičkih vještina (tj. usmeno izražavanje) s ciljem osiguranja temelja za buduće aktivno sudjelovanje u kreiranju nove slike Islama u Zapadnom svijetu, čemu mogu i trebaju doprinijeti svršenci Studijskog programa za imame, hatibe i muallime na FIN-u.</p> <p>- Jedan od važnih ciljeva jeste priprema svršenika, budućih imama, hatiba i muallima, za aktivno učešće u međureligijskom dijalogu izvan granica BiH. Cilj predmeta jeste potaknuti studente da samostalno razvijaju komunikacijske kompetencije i ovladaju vještinama za uspješno vođenje konverzacije u kojoj će biti u stanju da, na osnovu stajališta Islama po određenom pitanju, artikuliraju svoje mišljenje o raznim aktualnim islamskim/imamskim temama.</p>
<p>Tematske jedinice po sedmicama:</p> <p><i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i></p>	<p>1. Upoznavanje s planom i koncepcijom vježbi, materijalima te načinom ocjenjivanja. Definiranje ESP-a (<i>English for Specific Purposes / Engleski za posebne namjene</i>). Uvodne vježbe.</p> <p>2. Tematska jedinica i vokabular iz oblasti: Stubovi Islama: Islamski i imanski šarti I</p> <p>Jezičke vještine u fokusu: Proširivanje proste i sažimanje složene rečenice/teksta. Karakteristike dobrog sažetka. Vježbe indirektnih/direktnih upitnih oblika i glagolskih obrazaca u konverzaciji. Pregled glagolskih vremena 1.</p> <p>3. 3. Tematska jedinica i vokabular iz oblasti: Stubovi Islama: Islamski i imanski šarti II</p> <p>Jezičke vještine u fokusu: Proširivanje proste i sažimanje složene rečenice/teksta. Karakteristike dobrog sažetka. Vježbe indirektnih/direktnih upitnih oblika i glagolskih obrazaca u konverzaciji. Pregled glagolskih vremena 2.</p> <p>4. Tematska jedinica: Marriage (wedding traditions, relationship problems)</p> <p>Jezičke vještine u fokusu: ista riječ u različitim kontekstima, složeni glagoli, upotreba kondicionala za izražavanje mogućnosti i vjerovatnoće, nuđenje savjeta, mišljenja</p> <p>Pregled glagolskih vremena 3.</p> <p>5. Tematska jedinica: Social Relationships in Islam (principles of the Muslim social system, Islamic social institutions, motherhood)</p> <p>Jezičke vještine u fokusu: mind-mapping, objašnjenja i definicije, koncizno zapisivanje uz upotrebu kratica, upotreba rječnika, enciklopedija i Interneta prilikom istraživanja</p> <p>Pregled glagolskih vremena 4.</p> <p>6. Tematska jedinica: Zapadnjačka kultura mladih (youth culture) vs. islamski odgoj djece.</p> <p>Jezičke vještine u fokusu: Upotreba kondicionala prilikom izražavanja mogućnosti i vjerovatnoće. Poređenje i kontrastiranje. Koherentnost teksta.</p> <p>Pregled kondicionala.</p> <p>7. Tematska jedinica: The Prophethood of Muhammad (PBUH)</p>

	<p>Jezičke vještine u fokusu: biografija/životopis, 'flow charts' u svrhu hronološkog prikaza događaja</p> <p>8. Parcijalni ispit I</p> <p>9. Tematska jedinica i vokabular iz oblasti: Retorika/govorništvo I (Poslanikova s.a.v.s. retorika, retorika u historijskoj perspektivi, moć retorike).</p> <p>Jezičke vještine u fokusu: Faze pripreme govora (inventio, distributio, elocutio, memoria, actio), metode ubjeđivanja, oslonci u govorništvu (etos, patos, logos), slušanje govora, dizajniranje govora, strategije, kompozicija govora, retoričke figure, argumenti, retoričko-poetske figure/figurativni jezik, neverbalni znakovi, vrste govora / stil govora. Argumentacija, stilska sredstva i stilske figure.</p> <p>10. Tematska jedinica i vokabular iz oblasti: Retorika/govorništvo II(radionica: držanje kraće hutbe na engleskom)</p> <p>11. Tematska jedinica: A Healthy Lifestyle (lifestyle choices, healthy living in the Qur'an and modern science, Qur'anic attitudes towards mental and spiritual health)</p> <p>Jezičke vještine u fokusu: organiziranje vokabulara, mind mapping, brzo čitanje za suštinom teksta/za posebnom informacijom - vrste čitanja, planiranje akademskog teksta u smislu teme, strukture i stila.</p> <p>12. Tematska jedinica: Narrative in Islam (storytelling in the Islamic tradition, characters, plot, themes and morals, the story of Yusuf)</p> <p>Jezičke vještine u fokusu: praćenje priče uz pomoć tragova, ekstenzivno slušanje za općom informacijom , prepričavanje priče na osnovu bilješki, upotreba tempa, ritma, intonacije i naglasaka u svrhu efikasnog donošenja priče.</p> <p>13. Tematska jedinica: Children's Rights (human rights legislation, children's rights in Islam, children's responsibilities to their parents)</p> <p>Jezičke vještine u fokusu: upotreba imeničkih složenica, poređenje različitih mišljenja i stavova, parafraziranje/sažimanje informacije u tekstu, priprema i sastavljanje izvještaja</p> <p>14. Tematska jedinica:Islam and Environment</p> <p>Jezičke vještine u fokusu: parafraziranje informacije, izvještavanje na osnovu sekundarnih izvora, identificiranje funkcije članka/teksta, različiti načini strukturiranja teksta i argumentacije</p> <p>15. Prezentacije studenata (odabrane islamsko-imamske teme)</p>
--	--

<p>Ishodi učenja:</p>	<p><i>Znanje:</i> Student poznaje ključne pojmove i specifični profesionalni vokabular koji odlikuje islamsko-imamski žanr na engleskom jeziku.</p> <p><i>Vještine:</i> Student se samostalno koristi autentičnim i aktualnim medijskim materijalom koji tretira različite teme iz oblasti islamskih studija – imameta, te stručnom literaturom na engleskom jeziku u svrhu istraživanja. Sposoban je pripremiti i održati kraću usmenu prezentaciju/hutbu te sudjelovati u diskusijama o navedenim temama.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Student je, prije svega, u svojoj govornoj produkciji, sposoban adekvatno komentirati/tumačiti opća imamska pitanja sa stajališta islama, oslanjajući se pritom na Kur'an i hadis, Poslanikov s.a.v.s. život i praktični život vjernika u svrhu argumentiranog iznošenja vlastitog stava na najpozitivniji mogući način, kako bi doprinio boljem razumijevanju između muslimana i drugih Evropljana/nemuslimana.</p>
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Predavanja: kroz prezentacije - Vježbe Vježbe se izvode u stalnoj interakciji nastavnika sa studentima, bez obzira na vrstu nastavne aktivnosti. Vježbe integrisanih vještina čitanje/pisanje, slušanje/govorenje, npr. vježba govorenja po saslušanom predavanju, odnosno vježba izražavanja u pisanoj formi kao odgovor/reakcija na pročitani tekst. Učešće u diskusiji na času. Timski rad. - Konverzacija Vježbe konverzacije se izvode u stalnoj interakciji izvornog govornika (lektora) sa studentima. Zadaci kroz koje će studenti vježbati da govore o prvenstveno islamsko-imamskim temama. Diskusije. Timski rad. - Samostalni zadaci Usmena prezentacija
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Učešće u nastavi 5%, usmeni test iz konverzacije 20%, parcijalni 30%, i završni ispit 45% konačne ocjene.</p> <p><i>Vanredni:</i></p> <p>Konverzacija: 25;</p> <p>Prva parcijala: 30 bodova;</p> <p>Završni ispit: 45 bodova.</p> <p>Student je obavezan na svim provjerama znanja, vještina i sposobnosti ostvariti minimalno 55 % od predviđenog broja bodova.</p> <p>Konačna ocjena formira se sabiranjem bodova ostvarenih u okviru različitih provjera znanja.</p>
<p>Literatura:</p>	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skripta odabranih tekstova i materijala za vježbe: <i>Engleski jezik za imame</i> <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ruqaiyyah Waris Maqsood, <i>Examining Religions - Islam</i> 2. Amna Bedri, Fiona McGarry, <i>English for Islamic Studies</i> 3. Gramatika engleskog jezika 4. Jednojezični rječnik engleskog jezika 5. Murata, Sachiko, Chittick, William C., <i>The Vision of Islam</i>, Suhail Academy, Lahore, 2005.

	6. Yusuf Hamza, <i>Purification of the Heart – Signs, Symphoms and Cures of the Spiritual Diseases of the Heart.</i>
--	--

Šifra predmeta: INIM 3205		Naziv predmeta: Imamsko-muallimska praksa II	
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 15 Predavanja 0 Praktične vježbe 15 Terenski rad Praksa	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ramazanske prakse jeste da se studenti osposobljavaju za budući samostalan i timski rad, primjenu teorijskih znanja u profesionalnom radu i suočavanje sa izazovima rada na terenu.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<p>-Pripremni sati (10 kontakt sati): Upoznavanje s Pravilnikom o stručnoj praksi studenata Fakulteta islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu</p> <p>Ostale teme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ličnost imama-mu'allime - Izazovi imamsko-mu'allimskog rada u džematima IZ - Osvježavanje elementarnih imamskih znanja - Izrada okvirnog plan aktivnosti - Izbor, priprema i pisanje hutbe, kraćih obraćanja, predavanja - Organiziranje prigodnih svečanosti - Rad sa djecom i omladinom - Rad sa posebnim kategorijama -Realizacija ramazanske prakse (100 sati) -Evaluacija ramazanske prakse (5 kontakt sati) Analiza dokumenata s prakse <p style="text-align: right;">-„Dnevnik imamsko-mu'allimske prakse u mjesecu ramazanu“, -„Izvještaj/evaluacija mentora o obavljenoj imamsko-mu'allimskoj praksi“ i -„Studentova evaluacija medžlisa, IZ/ustanove/organizacije“</p>		
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Student osvježava i dopunjava svoje znanje o imamsko – mu'allimskom radu u džematima Islamske zajednice</p> <p><i>Vještine:</i> Student će steći vještine pripreme i realiziranja vlastitog plana aktivnosti; moći identificirati i primijeniti mjerljive indikatore u evaluaciji programa; prepoznati posebnosti i mjesne razlike džemata, kao i specifičnosti rada u bošnjačkoj dijaspori.</p>		

	<i>Kompetencije:</i> Student je sposoban da u saradnji sa drugima ili samostalno izvodi imamasko-mu'allimsku praksu uz Ramazan.
Metode izvođenja nastave:	Instrukcije; prezentacije; rad na terenu; evaluacija
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Ramazanska praksa se ocjenjuje sa Uspješno/Neuspješno. Konačna ocjena se izvodi kroz praćenje i provjeravanje rada studenta tj. s fokusom na praktičan rad. Struktura bodova: -Pripremne i evaluacijske aktivnosti - 40 bodova -„Dnevnik imamsko-mu'allimske prakse u mjesecu Ramazanu“, 20 bodova -„Izveštaj/evaluacija mentora o obavljenoj imamsko-mu'allimskoj praksi“, 20 bodova -„Studentska evaluacija medžlisa IZ/ustanove/organizacije“, 20 bodova
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Džemal Salispahić, <i>Imam</i> , Visoko, Medresa Osman ef. Redžović, 2014. 2. Hisham Al Talib, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i> , prevela Velida Selmanagić, Islamska zajednica u BiH, Udruženje ilmije Iz u BiH, Sarajevo, 2000. <i>Dopunska:</i> 1. Muhamed Salkić, <i>Organizacija i administracija Islamske zajednice</i> , El-Kalem. Sarajevo, 2003.

Šifra predmeta: INAK 3309	Naziv predmeta: Savremene akaiidske teme		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: 5	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Seminar: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente s nekim aktuelnim problemima s kojima se muslimani danas susreću, poput ključnih problemi teologije i teologije morala, kao što su: modernizam, sekularizam, izazovi nove religioznosti, međureligijski dijalog, teološko razumijevanje savremenoga odnosa prema: začecu, abortusu, vantjelesnoj oplodnji, presađivanju organa, eutanaziji, ali i prema biljnomete animalnome svijetu.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje</i>	1. sedmica: „Sadržaj naučavanja Savremenih akaiidskih tema“ 2. sedmica: „Tradicija: Pitanje definiranja“ 3. sedmica: „Pojmovna razgraničenja tradicionalizam i modernizam“		

<p>uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</p>	<p>4. sedmica: „Teološki uzroci nastanka podjele svijeta na sakralno i profano“</p> <p>5. sedmica: „Otudjenje i osamljenost kao produkti kapitalizma“</p> <p>6. sedmica: „Izazov procesa globalizacije za religiju“</p> <p>7. sedmica: „Fenomen nove religioznosti“</p> <p>8. sedmica: „Međureligijski institucionalni dijalog u BiH“</p> <p>9. sedmica: (<i>Prvi parcijalni ispit</i>)</p> <p>10. sedmica: „Teologija morala“</p> <p>11. sedmica: „Integrativna bioetika i teologija morala“</p> <p>12. sedmica: „Percepcija života u muslimanskoj teologiji morala“</p> <p>13. sedmica: „Percepcija animalnog svijeta u muslimanskom teološkom diskursu“</p> <p>14. sedmica: „Pojam okoliša u muslimansko-teološkoj refleksiji“</p> <p>15. sedmica: REKAPITULACIJA</p>
<p>Ishodi učenja:</p>	<p><i>Znanje:</i> Nakon uspješnoga okončanja ovoga kursa, studenti će: a) steći osnovna znanja o teološkom pristupu fenomenima: modernizma, tradicionalizma, sekularizacije i globalizacijeb) upoznati studente sa međusobnim odnosom teologije i morala</p> <p><i>Vještine:</i> Polaganjem ovoga predmeta studenti će biti u mogućnosti: a) prezentirati neke od savremenih teoloških problema b) u određenoj mjeri razvijati moralni senzibilitet prema svemu stvorenome; c) razvijati suživot i međureligijski dijalog.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Ovim kursom studenti stječu temeljne kompetencije za izvođenje nastave u medresama iz predmeta Ahlak i Akaid. Poslije odslušanoga kursa svršenicima će moći u svome pedagoškom radu realizirati osnovnu edukaciju u polju međureligijskoga dijaloga, teologije morala i integrativne bioetike.</p>
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>1. eks katedra 35 %</p> <p>2. razgovor 30 %</p> <p>3. seminar 35 %</p>
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p><i>Redovni studenti:</i></p> <p>1. aktivnost na času (prisustvovanje i seminar) 30%</p> <p>2. Prvi parcijalni ispit 35%</p> <p>3. Drugi parcijalni ispit 35%</p> <p><i>Vanredni studenti:</i></p> <p>1. Prvi parcijalni ispit 50%</p> <p>2. Drugi parcijalni ispit 50%</p>
<p>Literatura:</p>	<p><i>Obavezna:</i></p>

	<p>1. Hrestomatija: <i>Savremene akademske teme 1</i>, ur. Adnan Silajdžić, Sarajevo, FIN, 2007. str. 9.-51.; 11.-170.; 181.-192.</p> <p>2. Ilhan Ilkic, Hakan Ertin, »Etički aspekti istraživanja ljudskih embrionalnih matičnih ćelija u islamskom svijetu: stavovi i razmišljanja«, <i>Znakovi vremena</i>, Sarajevo, vol. 17., br. 63., str. 109-132.</p> <p>3. Amir Muzur, Iva Rinčić, »Hospital/hospicij u islamskoj kulturi«, <i>Znakovi vremena</i>, Sarajevo, vol. 17., br. 63., str. 133-138.</p> <p>4. Samir Beglerović, »Savremeno muslimansko mišljenje pred izazovima ekološke krize«, <i>Novi Muallim</i>, Sarajevo, 2008., vol. 9., br. 35, str. 70.-77.</p> <p>5. Samir Beglerović, »Tradicionalni i moderni pristupi fenomenima smrti i umiranja«, <i>Znakovi Vremena</i>, Sarajevo, 2011., vol. 14, br. 52/53, str. 67.-82.</p> <p>6. Annemarie Schimmel, »Islam i čudesnosti stvorenja: Životinjsko carstvo«, <i>Novi Muallim</i>, Sarajevo, 2014., vol. 15., br. 58., str. 45-58.</p> <p>7. Orhan Jašić, »Biljni svijet u Tradiciji muslimana« Sarajevske sveske br. 47-48., 2015., str. 171-178.</p> <p><i>Dopunska:</i></p> <p>1. AbūHāmidel-Ġazāli, <i>Znamenja o Allahovim stvorenjima</i>, Ljiljan, Ljubljana, 1994., Selim Sami Jašar, »Razgovor sa svrakom«, u prijevodu Fejzulah Hadžibajrić, u: Mustafa Cerić (ur.), <i>Tesawwuf, islamska mistika</i>, Zagrebačka džamija, Zagreb, 1989.</p> <p>2. Jusuf Žiga, <i>Zemljoradnici vremena</i>, Bosanski kulturni centar i Bosanska knjiga, Sarajevo, 1998.</p> <p>3. Gordana Pelčić, <i>Donacija organa i vjernici</i>, Medicinski fakultet u Rijeci, Rijeka, 2006.</p> <p>4. Tomislav Krznar, <i>Znanje i destrukcija, Integrativna bioetika i problemi zaštite okoliša</i>, Pergamena, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2011.</p> <p>5. Željko Kaluđerović, »Kontroverze oko GM ili transgenih organizama«, <i>Arhe</i>, Novi Sad, vol. 6., br. 12, 2009, str. 159-172.</p> <p>Željko Kaluđerović, Orhan Jašić, »Pitagorejska i arapska recepcija ne-ljudskih živih bića«, <i>Nova prisutnost</i> vol. 13., br. 1., 2015., str. 25-33.</p>
--	---

Šifra predmeta: INFI 3304	Naziv predmeta: Šerijatsko personalno pravo		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15		

	Seminar: 15
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	-
Ciljevi predmeta:	Cilj ovog kursa je da upozna studente sa mjestom i ulogom braka i porodice u islamu. Uključuje pitanja: obaveznost braka, glavni uvjeti braka, bračne zabrane, pitanja prestanka braka i posljednice braka. Sve navedeno je ilustrirano primjerima iz sudske prakse šerijatskih sudova. Upoznati stedente sa osnovama šerijatskog nasljednog prava.
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. sedmica: Personalno pravo; Porodica i njena struktura. 2. sedmica: Definicija braka i ciljevi braka u šerijatskom pravu. 3. sedmica: Uvjetizabrak, Vrstebraka (Poligamija; mješovitibrak, fiktivni brak, mutaveza). 4. sedmica: Mehr; Medijacija – rješavanjebračnihnesuglasica. 5. sedmica: Prekidbraka (Vrste: Sudskiprekidbraka, Sporazumniprekid braka, Lian, Fesh). 6. sedmica: Talak-repudijacija. 7. sedmica: Posljedicebraka; Iddet . 8. sedmica: Rekapitulacija/Test. 9. sedmica: Imovinskiizdacinakonsmrtiostavitelja; Diobaimovine 10. sedmica: Vasijjet – posljednjavolja. 11. sedmica: Specifičnost i važnost nasljednog prava; Predislamski i islamski nasljedni red – reforme. 12. sedmica: Kategorije nasljednika u šerijatskom pravu; Mogućnosti nasljednika. 13. sedmica: Naslijeđivanje ženskih lica. 14. sedmica: Specifični slučajevi naslijeđivanja. 15. sedmica: Rekapitulacija svih oblasti.
Ishodi učenja:	Student je kompetentan za uključivanje u rad bračnih i predbračnih savjetovaništa, pripremanje ili obavljanje šerijatskih vjenčanja, savjetovanja vezana za rješavanje bračnih sukoba i sl.
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja; prezentacije; diskusije; radionice; tekstualne analize i dr.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ul style="list-style-type: none"> - SeminarSKI rad – 20 bodova - Parcijalni ispit I – 40 bodova - Završni ispit (parcijalni ispit II) - 40 bodova - Konačna ocjena formira se sabiranjem rezultata iz svih navedenih oblika provjere znanja.
Literatura:	<i>Obavezna:</i>

	<p>1. Ibrahim Džananović, Primjena šerijatskog porodičnog prava kroz praksu Vrhovnog šerijatskog suda u sarajevu, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu.</p> <p>2. Mustafa Hasani, <i>Tumačenje i primjena normi šerijatskog prava o mješovitim brakovima u Bosni i Hercegovini u periodu 1930-1940. godina</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, neobjavljen doktorski rad.</p> <p>3. F. Karčić E. Karić, <i>Šerijatsko pravo u savremenom dobu</i>, Pravni centar, Sarajevo, 1998, str. 333-357.</p> <p>4. Begović Nedim: "Testament u islamskom pravu", Glasnik, LXIV/2002, br. 11-12, str. 1147-1158.</p> <p>5. Mehmed Begović, Šerijatsko bračno pravo.</p> <p>6. M. A. Ćerimović, Šerijatsko nasljedno pravo.</p> <p><i>Dopunska:</i></p> <p>1. Tuhmaz, <i>Hanefijski fikh</i>, II.</p> <p>2. Hasib Muratbegović, Tumač šerijatskih propisa hanefijskog mezheba o ženitbi, obitelji i nasljedstvu, ?</p> <p>3. Džananović Ibrahim, "Odsutnost i nestalost muža kao razlog za rastavu braka", Takvim 1997, Udruženje Ilmijje BiH, Sarajevo, 1996, str. 31-43.</p> <p>4. Hukukialiekaranamesi, Ženitbeni zakonik.</p> <p>5. Abdulah Ajni Bušatlić, Porodično i nasljedno pravo muslimana.</p> <p>6. M. Hasani, "Jedna interesantna vasijetnama iz Gračanice iz 1936. godine", Takvim za 2006, Sarajevo, 2005.</p> <p>7. N. Traljčić S. Babić, Bračno pravo.</p> <p>8. M. Hasani i N. Begović, „Praksa šerijatskih vjenčanja u Islamskoj zajednici u Bosni i Hercegovini“, <i>Glasnik</i>, LXXIII, Rijaset IZ u BiH, novembar–decembar 2011, br. 5-6, str. 1124-1137.</p>
--	---

Šifra predmeta: INIC 3302	Naziv predmeta: Historija islamske civilizacije do 1700.		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Seminar: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	U okviru ovog predmeta prati se nastanak, razvoj i transmisija islamske kulture i civilizacije na različitim geografskim prostorima; daje se pregled glavnih kulturnih zona islama sa njihovim karakteristikama i ostvarenjima u različitim segmentima do		

	<p>18. stoljeća. Posebno se prate kulturni među-uticaji, nastanak, glavne karakteristike i historijski razvoj osnovnih političkih, vojnih, pravosudnih, privrednih, obrazovnih i znanstvenih institucija u ovom razdoblju. Glavni ciljevi predmeta su:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Studente upoznati s glavnim procesima, događajima, ličnostima i institucijama iz historije islamske kulture i civilizacije do perioda kolonijalizma; ▪ Studente upoznati s glavnim temama iz historije islamske civilizacije ovog perioda koje i danas snažno određuju muslimanski svijet i njegove odnose sa drugim civilizacijama.
Tematske jedinice:	<p>1. sedmica: Uvod; Faktori promjene</p> <p>2. sedmica: Vrijeme Hulefairašidina i emevijski period</p> <p>3. sedmica: Islamska civilizacija 750-945.</p> <p>4. sedmica: Islamska civilizacija 945-1405.</p> <p>5. sedmica: Islam u Španiji i južnoj Italiji</p> <p>6. sedmica: Institucije ranog i klasičnog doba islamske civilizacije</p> <p>7. sedmica: Institucije ranog i klasičnog doba islamske civilizacije</p> <p>8. sedmica: Osmanska država 1300-1700.</p> <p>9. sedmica: Osmanska država 1300-1700.</p> <p>10. sedmica: Klasične osmanske institucije</p> <p>11. sedmica: Islam u Iranu od 13-18. st.</p> <p>12. sedmica: Islam u južnoj i jugoistočnoj Aziji prije kolonizacije</p> <p>13. sedmica: Islam u centralnoj Aziji, Rusiji i Kini do 18. st.</p> <p>14. sedmica: Islam u podsaharskoj Africi prije kolonizacije</p> <p>15. sedmica: Rekapitulacija</p>
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> stjecanje temeljnih znanja o najznačajnijim događajima, procesima, institucijama i ličnostima islamske civilizacije od njenog nastanka do 1700. godine.</p> <p><i>Vještine:</i> kritičko promišljanje obrađenih događaja, ličnosti i procesa.</p> <p><i>Kompetencije:</i> sposobnost predstavljanja ključnih tema historije islamske civilizacije iz više perspektiva; sposobnost predstavljanja kontinuiteta i promjene u islamskoj civilizaciji do 1700. godine; sposobnost uočavanja veza među civilizacijama; razumijevanje uzroka uspona i pada muslimanskih država.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>1. Predavanja 60%</p> <p>2. Video prezentacije i čitanje originalnih izvora 20%</p> <p>3. Prezentacije studenata 20%</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ul style="list-style-type: none"> - Učešće u nastavi (za vanredne studente u konsultativnoj nastavi) 10%; - Kvizovi (za vanredne studente zadaci sa asistenticom) 15%; - Parcijalni ispit 30% (iz gradiva za prvih sedam sedmica); - Završni ispit 45% konačne ocjene.

	Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja. Probijanje rokova biće sankcionirano oduzimanjem jednog boda za svaki dan kašnjenja.
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hrestomatija <i>Historija islamske kulture i civilizacije 610-1700</i>, ur. Ahmet Alibašić, 2018. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ansary, Tamim, <i>Destiny Disrupted: A History of the World Through Islamic Eyes</i>, New York, Public Affairs, 2010. 2. Esposito, John L., prir., <i>Oksfordska historija islama</i>, Sarajevo, CNS, 2018. 3. Esposito, John L., prir., <i>The Oxford Encyclopedia of the Islamic World</i>, New York, Oxford University Press, 2009 (izbor). 4. Ihsanoglu, Ekmeleddin, prir., <i>Historija Osmanske države i civilizacije</i>, Sarajevo, Orijentalni institut u Sarajevu, 2008. 5. James A. Dator, John A. Sweeney, Aubrey M. Yee, <i>Mutative Media: Communication Technologies and Power Relations in the Past, Present, and Futures</i>, Springer, 2015, 133-139. 6. Lapidus, Ira, <i>Historija islamskog svijeta</i>, Sarajevo, Libris, 2019. 7. Turkiye Diyanet Vakfi, <i>Institucije islamske civilizacije</i>, Sarajevo, CNS, 2017.

Šifra predmeta: INIM 3302	Naziv predmeta: Hatabet i vaz		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5 (2 ECTS praksa)
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Praksa		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> • studenti shvate značenje i značaj hutbe i vaza u islamskom i imamskom djelovanju za vjerski život i misiju Islamske zajednice. • studenti steknu osnovne retoričke sposobnosti koje će im omogućiti kvalitetno držanje hutbe i vaza 		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hutba: pojam i definicija 2. Kur'ansko-sunnetske osnovne hutbe 3. Šerijatski propisi o hutbi 4. Funkcija, uloga i značaj hutbe i hatiba u Islamskoj zajednici 5. Muslimansko kritičko bavljenje pitanjem hutbe u BiH u 20. stoljeću 		

uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	6. Klasični pristupi retorici 7. Rekapitulacija/Test 8. Savremeni retorički aspekti hutbe 9. Savremeni komunikacijski aspekti hutbe 10. Izbor teme i svrhe obraćanja, analiza slušateljstva, načini organizacije materijala i argumentacija u obraćanju 11. Individualne pretpostavke za govor, hutbu i vaz, načini ostvarivanja i modusi usavršavanja 12. Karakteristike uspješnog hatiba i vaiza. Uvažavanje slušateljstva, interakcija, dinamičnost u izlaganju, organiziranje vremena, strah i anksioznost pred i tokom govora. 13. Analiza Vjerovjesničkog diskursa u vazu i hutbama. Primarne karakteristike Poslanikovih, s.a.v.s., obraćanja, smisao, konkretnost, konciznost, adekvatnost... 14. Analiza održanih hutbi 15. Rekapitulacija svih oblasti
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti upoznati sa značenjem i značajem hutbe i vaza u islamskom i imamskom djelovanju za vjerski život i misiju Islamske zajednice.</p> <p><i>Vještine:</i> Studenti će steći vještine pripreme i realiziranja kvalitetne hutbe i vaza.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne da samostalno drže kvalitetnu hutbu i vaz.</p>
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej čini 20%, test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Hatabet</i> (hrestomatija), (prir.: dr. Džemaludin Latić i hfz. Kenan Musić), Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2009. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Altalib Hisham, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, (s engleskog: Velida Selmanagić), IZ u BiH, Udruženje ilmije, Sarajevo, 2000., str. 47-127. 3. Salispahić Džemal, <i>Imam</i>, Medresa "Osman-ef. Redžović", Visoko, 2014. 4. Šljivo Meho, <i>Retorički i komunikološki aspekti hutbe kod muslimana BiH</i>, Sarajevo, 2009.

Šifra predmeta: INRP 3303	Naziv predmeta: Metodika vjerske nastave I		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 4 (2 ECTS praksa)
Studijski program: Imam, hatib i muallim	Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30	

		Vježbe: 15 Praksa	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Upoznavanje i osposobljavanje studenata sa savremenim teorijskim i praktičnim dostignućima metodike nastavnog rada uopće i metodike vjerske nastave. ▪ Upoznavanje i razumijevanje temeljnih područja didaktike. ▪ Razrada savremenih nastavnih strategija i strategija učenja u vjerskoj nastavi. ▪ Razumijevanje temeljnih nastavnih umijeća u vjerskoj nastavi. 		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teorijsko određenje metodike i terminološka razgraničenja. 2. Specifičnosti i principi metodike vjerske nastave. 3. Didaktički principi i pravila (određenje, klasifikacija, povezanost); didaktički sistemi (definiranje, značaj i klasifikacija). 4. Metode podsticanja i vođenja aktivnosti učenika u vjerskoj nastavi. 5. Konstruktivno usklađivanje u sistemu nastave (ishodi/ciljevi učenja, nastavne aktivnosti, evaluacija). 6. Implementiranje obrazovnih taksonomija u kreiranju vjerske nastave. 7. Primjena savremenih nastavnih strategija u vjerskoj nastavi. 8. Provjera znanja studenata (kolokvij). 9. Nastavne metode u vjerskoj nastavi. 10. Nastavne metode u vjerskoj nastavi (nastavak). 11. Oblici nastave i tipovi nastavnih sati. 12. Nastavna sredstva i pomagala u vjerskoj nastavi. 13. Temeljna nastavna umijeća. 14. Hospitacije časova 15. Hospitacije časova, sumiranje postignutih rezultata, samoocjenjivanje i međusobno ocjenjivanje; Završna provjera znanja studenata (test i usmeni ispit). 		
Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Usvojiti temeljna područja didaktike i didaktičko-metodičke zakonitosti vjerske nastave. ▪ Analizirati savremena teorijska i praktična dostignuća metodike nastavnog rada uopće i metodike vjerske nastave. ▪ Analizirati savremene strategije učenja i poučavanja. ▪ Analizirati primjenu nastavnih metoda, oblika rada, sredstava i pomagala u vjerskoj nastavi. ▪ Interpretirati temeljna nastavna umijeća ▪ Hospitirati i vrednovati kvalitet izvođenja školskog ili mektebskog časa (izraditi dnevnik prakse o hospitaciji i opservaciji časova u izvođenju muallima u mektebu ili nastavnika u školi). 		
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad 	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz 55 %	Ukupno 100 %

	Prisustvo i aktivnost studenata	3	5
	Kolokvij	8	15
	Praktikum	16,5	30
	Završni ispit (pismeni i usmeni)	27,5	50
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bognar, L. i Matijević M. (2005). <i>Didaktika</i>. Školska knjiga, Zagreb. (str. 37-68.) 2. Čatić, Refik i Pehlić, Izet (2004): <i>Metodika nastave islamske vjeronauke</i>. Islamska pedagoška akademija, Zenica. (str. 13-107.) 3. Kyriacou, Chris (1995). <i>Temeljna nastavna umijeća</i>. Educa, Zagreb. (odabrana poglavlja) 4. Muminović, H. (2013). <i>Osnovi didaktike</i>. CNS, Sarajevo. (str. 157-166.) 5. Slatina, Mujo (1998): <i>Nastavni metod</i>. Filozofski fakultet, Sarajevo. (odabrana poglavlja) 6. Zimić-Glijiva, Mujesira (2005): <i>Metodika nastave islamske vjeronauke – hrestomatija</i>. Fakultet islamskih nauka, Sarajevo (str. 13-30; 59-78; 115-139; 189-192; 245-249; 257-270). <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Andrilović, V. (2001): <i>Samostalno učenje</i>. Jastebarsko, Naklada Slap, Zagreb. 2. Bognar, L. i Matijević M. (2005). <i>Didaktika</i>. Školska knjiga, Zagreb. 3. Bratanić, Marija (1997): <i>Susreti u nastavi – mikropedagoški pristup</i>. Školska knjiga, Zagreb. 4. Bunčić, K., Ivković, I. i ostali (1994): <i>Igrom do sebe – 102 igre za rad u grupi</i>. Alinea, Zagreb. 5. Cowley, S. (2006): <i>Tajne uspješnog rada u razredu – Vještine, tehnike i ideje</i>. Školska knjiga, Zagreb. 6. Jensen, Eric (2003): <i>Super nastava</i>. Educa, Zagreb. 7. Jurčić, M. (2012): <i>Pedagoške kompetencije suvremenog učitelja</i>. Recedo, Zagreb. 8. Kelly, Melissa (2004): <i>The Everything New Teacher Book: Increase Your Confidence, Connect with Your Students, and Deal with the Unexpected</i>. Adams Media Corporation, MA, USA. 9. Kuburić, Zorica i Dačić, Snežana (2004): <i>Metodika Verske nastave</i>. CEIR, Novi Sad, Čigoja štampa, Beograd. 10. Marzano, Robert J., Pickering, Debra J. i Pollock, Jane E. (2006): <i>Nastavne strategije. Kako primijeniti devet najuspješnijih nastavnih strategija</i>. Educa, Zagreb. 11. Matijević, Milan (2004): <i>Ocjenjivanje u osnovnoj školi</i>. Tipex, Zagreb. 12. Matte, W. (2007): <i>Nastavne metode. 75 kompaktnih pregleda za nastavnike i učenike</i>. Naklada Ljevak, Zagreb. 13. Meyer, Hilbert (2002): <i>Didaktika razredne kvake – Rasprave o didaktici, metodici i razvoju škole</i>. Educa, Zagreb. 14. Meyer, Hilbert (2005): <i>Što je dobra nastava?</i> Erudita, Zagreb. 15. Muminović, H. (2013). <i>Osnovi didaktike</i>. CNS, Sarajevo 		

	<p>16. Poljak, V. (1990). Didaktika. Školska knjiga, Zagreb. (str. 144-154; 199-217.)</p> <p>Bežen, Ante (2008): <i>Metodika znanost o poučavanju nastavnog predmeta</i>, Učiteljski fakultet, Zagreb.</p> <p>17. Pranjic, Marko (1997): <i>Metodika vjeronaučne nastave: teorijske osnove i praktični modeli</i>, Katehetski salezijanski centar, Zagreb.</p> <p>18. Silberman, Mel (1996): <i>Active Learning: 101 Strategies To Teach Any Subject</i>. Pearson.</p> <p>19. Stevanović, Marko (2000): <i>Modeli kreativne nastave</i>. R&S, Tuzla.</p> <p>20. Terhart, E. (2001): <i>Metode poučavanja i učenja</i>. Educa, Zagreb.</p> <p>21. Vrgoč, H. (ur.) (2002): <i>Praćenje i ocjenjivanje školskog uspjeha</i>. HPKZ, Zagreb.</p>
--	---

Šifra predmeta: INIM 3309		Naziv predmeta: Menadžment neprofitnih organizacija	
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 4 (2 ECTS praksa)
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 15 Vježbe: 15 Seminar: 15 Praksa		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Razumijevanje važnosti i značaja menadžmenta, njegove kompleksne uloge i zadataka u neprofitnim organizacijama. Ciljevi nastave iz ovog predmeta je upoznavanje studenata sa temeljnim principima i osnovnim funkcijama neprofitnih organizacija u promjenjivom društvenom kontekstu. Rezultatima učenja studenti stječu znanja, vještine i sposobnosti koje omogućavaju primijenu principa menadžmenta u neprofitnim organizacijama.		
Tematske jedinice: <i>(popotrebni plan izvođenja posrednicima se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacija onih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razumijevanje značaja menadžmenta 2. Osnovne funkcije menadžmenta (planiranje, organizovanje, vođenje kadrovanje, kontrola) 3. Poseba područja menadžmenta 4. Specifičnost neprofitnih organizacija 5. Kontekst neprofitnih organizacija 6. Društveno odgovorno poslovanje 7. Vrste neprofitnih organizacija 8. Poslovanje neprofitnih organizacija (fundraising, volontiranje, budžetiranje, projekti, izvještavanje, računovodstvo, oporezivanje) 9. Regulativne neprofitnih organizacija 10. (Pred) Planiranje i kontrola u neprofitnim organizacijama (SWOT analiza, razvijanje izvještaja o viziji i misiji, identifikacija ciljeva i određivanje prioriteta, analiza jaza (gap-a), oblikovanje strategija, razvoj mjerljivih ciljeva, razvijanje operativnih planova, razvijanje kontingencijskih planova, implementacija strateškog plana, procjena i ocjena uspješnosti) 		

	11. Organizovanje u neprofitnim organizacijama 12. (Ruko)Vođenje u neprofitnim organizacijama 13. Kadrovanje u neprofitnim organizacijama 14. Uspješnost neprofitnih organizacija 15. Budućnost neprofitnih organizacija
Ishodi učenja:	<i>Kompetencije:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Biti osposobljen za razumijevanje neprofitnih organizacija • Biti osposobljen za (ruko)vođenje neprofitnim organizacijama • Biti osposobljen za osnivanje neprofitnih organizacija
Metode izvođenja nastave:	Predavanja 60% Studije slučaja 30% Prezentacije 5% Diskusija 5%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Prvi test 30% Završni ispit 50% Radni list 20%
Literatura:	<i>Obavezna:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alfirević, N., Pavičić, J., Najev Čačija, Lj., Mihanović, Z., Matković, J., 2013, Osnove marketinga i menadžmenta neprofitnih organizacija, Školska knjiga, Zagreb 2. Beekun, R. I., 2015, Strateško planiranje i implementacija u islamskim organizacijama (prevod), Sarajevo: CNS i EIKalem 3. Drucker, P., 1990, Managing the Non-Profit Organization: Principles and Practices, HarperCollins Publishers, Boston etc. <i>Dopunska:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Williams, Chuck (2012): Principi menadžmenta (prevod), Data Status, Beograd 2. Klepić, Z., 2014, Menadžment neprofitnih organizacija, Ekonomski fakultet, Mostar 3. Marić, I. 2018, Menadžment neprofitnih organizacija, Ekonomski fakultet, Zagreb. 4. Marić, R., 2009, Menadžment neprofitnih organizacija, Beogradska poslovna škola, Beograd 5. Connors, T. D., 2001, The Nonprofit Handbook: Management, Third Edition, John Wiley and Sons, Inc. New York etc. 6. Wolf T., 1999, Managing a nonprofit organization, Fireside Book, New York.

Šifra predmeta: INFI 3305	Naziv predmeta: Šerijatsko građansko i vakufsko pravo		
Ciklus: I	Godina: 4	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Ciljevi predmeta:	<p>Upoznati studente sa:</p> <p>a) predmetom, načelima i podjelama šerijatskog građanskog prava (<i>mu'amelat</i>);</p> <p>b) osnovnim konceptima općeg dijela građanskog prava: građanskopravni odnos, subjekt građanskopravnog odnosa, objekt građanskopravnog odnosa;</p> <p>c) osnovnim institutima šerijatskog stvarnog prava: pravo vlasništva, prava osobne i stvarne služnosti;</p> <p>d) osnovnim institutima šerijatskog obligacionog prava, s posebnim osvrtom na uslove valjanosti ugovora;</p> <p>e) tretmanom kamate, zakonskog i komercijalnog osiguranja u šerijatskom pravu;</p> <p>f) prirodom i historijatom ustanove vakufa;</p> <p>g) postupkom osnivanja vakufa prema šerijatskopravnoj doktrini i propisima Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, njegovim bitnim elementima i vrstama;</p> <p>h) tradicionalnim i savremenim modelima vakufske administracije;</p> <p>i) pitanjem raspolaganja vakufskom imovinom;</p> <p>j) historijatom statusa vakufa u BiH, s osvrtom na procese nacionalizacije i zahtjeve restitucije vakufske imovine.</p>		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Naziv, predmet i podjele šerijatskog građanskog prava; Građanskopravni odnos. 2. Subjekt građanskopravnog odnosa i njegova pravna i poslovna sposobnost. 3. Objekti građanskopravnog odnosa; Stvarno pravo: pojam stvari, imovine i vlasništva; pravo stvarne i pravo osobne služnosti. 4. Obligaciono pravo: pojam, subjekti, nastanak i izvori obligacija. 5. Pojam i uvjeti valjanosti ugovora. 6. Tretman kamate u islamskom pravu. 7. Tretman osiguranja u islamskom pravu. 8. Parcijalni ispit I 9. Institucija vakufa u šerijatskom pravu: definicija, historijat, značaj i pravna priroda. 10. Osnivanje vakufa i pravne posljedice uvakufljenja. 11. Bitni elementi i opći uvjeti uvakufljenja. 12. Vrste vakufa. Vakufska administracija. 		

	<p>13. Raspolaganje vakufskom imovinom: prodaja, zamjena, stavljanje pod hipoteku.</p> <p>14. Vakuf u Bosni i Hercegovini: historijski pregled.</p> <p>15. Rezime i evaluacija.</p>
Ishodi učenja:	<p>Studenti će nakon odslušanog i položenog predmeta biti u stanju da:</p> <p>a) definira predmet šerijatskog građanskog prava;</p> <p>b) imenuje osnovna načela šerijatskog građanskog prava;</p> <p>c) razlikuje predmet normiranja stvarnog i obligacionog prava;</p> <p>d) protumačiti glavne institute šerijatskog stvarnog i obligacionog prava;</p> <p>e) povezati teoriju šerijatskog građanskog prava sa praktičnim pitanjima iz diskursa fetve, kao što su npr. pitanja o halal zaradi i halal poslovanju;</p> <p>f) objasne pravnu prirodu ustanove vakufa i procedure uvakufljenja;</p> <p>g) analizirati način funkcioniranja tradicionalne i savremene vakufske administracije,</p> <p>h) diskutirati o pitanjima (ne)opravdanosti raspolaganja vakufskom imovinom.</p>
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja; prezentacije; diskusije; radionice; tekstualne analize i dr.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p><i>Redovni studenti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost na predavanjima - 10 bodova - SeminarSKI rad – 20 bodova - Parcijalni ispit I – 35 bodova - Završni ispit (parcijalni ispit II) - 35 bodova - Konačna ocjena formira se sabiranjem rezultata iz svih navedenih oblika provjere znanja. <p><i>Vanredni studenti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - SeminarSKI rad – 20 bodova - Parcijalni ispit I – 40 bodova - Završni ispit (parcijalni ispit II) - 40 bodova - Konačna ocjena formira se sabiranjem rezultata iz svih navedenih oblika provjere znanja.
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ibrahim Džananović, „Pravna i poslovna sposobnost“, u: <i>Usuli fikh (hrestomatija)</i>, prir. Enes Ljevaković, str. 87-108. 2. Subhi Mahmessani, „Pravni poslovi u Šerijatu“, u: Fikret Karčić, <i>Studije o šerijatskom pravu i institucijama</i>, El-Kalem i CNS, str. 219-241. 3. Enes Ljevaković, „Teorija zlupotrebe prava u islamskom pravu“, <i>Takvim za 2000.</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, 1999., str. 187-202. 4. Hukić Abdurahman, „Kamata u islamu“, <i>Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva</i>, Sarajevo, 5-6/1981, str. 453-472, 1/1982, str. 15-23, 2/1982, str. 122-133, 3/1982, str. 279-285. 5. Mehmed Begović, <i>Vakufi u Jugoslaviji</i>, Naučno delo, Beograd, 1963.

	<p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Medželle-i ahkjami šerije (Otomanski građanski zakon)</i>, Daniel A. Kajon, Sarajevo, 1906., I i II dio. 2. Mehmed Ali Ćerimović, "O vakufu (rađeno po djelima islamskih naučnika)", <i>Glasnik Vrhovnog starješinstva Islamske vjerske zajednice Kraljevine Jugoslavije</i>, Beograd, III/1935., br. 1-6. (objavljeno i kao separat). 3. Jusuf el-Karadavi, <i>Halal i haram u islamu</i>, Ljiljan, Sarajevo, 1997. 4. Enes Ljevaković, „Neopozivost i neotuđivost vakufa“, <i>Takvim za 2001.</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, 2000., str. 37-49. 5. Enes Ljevaković, „Ugovor o osiguranju između zabrane i dozvole u islamskom pravu“, <i>Takvim za 2002.</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH i El-Kalem, Sarajevo, 2001., str. 167-183. 6. Muhammed Taqi Usmani, <i>Uvod u islamske finansije</i>, Selsebil, Živinice, 2003. 7. Mahmud Tuhmaz, <i>Hanefijski fikh</i>, Haris Grabus, Sarajevo, 2003., II tom. 8. <i>Vakufi u Bosni i Hercegovini</i> (zbornik radova), Vakufska direkcija, Sarajevo, 2011. 9. Fikret Karčić, „Glavne tendencije u pravnom uređenju vakufa u nekim muslimanskim zemljama 1850-1950.“, u: <i>Studije o šerijatskom pravu i institucijama</i>, El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2011., str. 356-372.
--	--

Šifra predmeta: INIC 3304	Naziv predmeta: Historija BiH i institucije IZ u BiH		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45	
		Predavanja: 30	

	Vježbe: 15
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	Studentima sažeto predstaviti historiju Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do danas. Opširnije obraditi utjecaj osmanskog razdoblja. Posebno obraditi nastanak, razvoj i ustavnu strukturu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini.
Tematske jedinice:	<p>1. sedmica: Prahistorija i antičko doba</p> <p>2. sedmica: Srednjovjekovna bosanska država</p> <p>3. sedmica: Crkva bosanska</p> <p>4. sedmica: „Prihvatanje islama“ i akulturacija</p> <p>5. sedmica: Kršćani i Jevreji Bosne: 1463-1878.</p> <p>7. sedmica: Bosna u Austro-ugarskom razdoblju 1878-1918: organizacija muslimanskog vjerskog i kulturnog života</p> <p>8. sedmica: Parcijalni test</p> <p>9. sedmica: Bosna i Hercegovina od osnivanja Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca do kraja Drugog svjetskog rata</p> <p>10. sedmica: Bosna i Hercegovina u socijalističkoj Jugoslaviji 1945-1992.</p> <p>11. sedmica: Rat protiv Bosne i Hercegovine 1992-1995.</p> <p>12. sedmica: Ustavna i organizaciona struktura Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini</p> <p>13. sedmica: Ustavna i organizaciona struktura Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini</p> <p>14. sedmica: Ustavna i organizaciona struktura Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini</p> <p>15. sedmica: Rekapitulacija</p>
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> stjecanje temeljnih saznanja o najznačajnijim historijskim događajima, pitanjima, promjenama, razdobljima u historiji Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do okončanja agresije 1995; stjecanje uvida u nastanak, razvoj i ustroj Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini.</p> <p><i>Vještine:</i> kritičko promišljanje obrađenih događaja, promjena i razdoblja.</p> <p><i>Kompetencije:</i> sposobnost predstavljanja ključnih tema iz historije Bosne i Hercegovine i Islamske zajednice iz više perspektiva; sposobnost predstavljanja kontinuiteta i promjene u historiji Bosne i Hercegovine i Islamske zajednice; sposobnost predstavljanja ustavne strukture i organizacije Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>1. Predavanja 60%</p> <p>2. Posjeta muzejima i čitanje originalnih izvora 20%</p>

	3. Presentacije studenata 20%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ul style="list-style-type: none"> - Učešće u nastavi (za vanredne studente u konsultativnoj nastavi) 5%; - Esej (pisani rad+prezentacija)25%; - Parcijalni ispit 35% (iz gradiva za prvih sedam sedmica); - Završni ispit 35% (iz gradiva za drugih sedam sedmica) <p>Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja. Probijanje rokova biće sankcionirano oduzimanjem jednog boda za svaki dan kašnjenja.</p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noel Malcolm, <i>Bosna: kratka povijest</i>, Sarajevo, 2001. 2. Mustafa Imamović, <i>Historija Bošnjaka</i>, Sarajevo, 1998. 3. Fikret Karčić, <i>Bošnjaci i izazovi modernosti: kasni osmanlijski i habsbuški period</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1425/2004 4. <i>Okvirni dejtonski sporazum za Bosnu i Hercegovinu</i>. 5. <i>Ustav Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini</i>. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mustafa Imamović, <i>Historija Bošnjaka</i>, Bošnjačka zajednica kulture Preporod, Sarajevo, 1998. 2. Ivan Lovrenović, <i>Unutarnja zemlja: kratki pregled kulturne povijesti Bosne i Hercegovine</i>, 4. Prošireno izdanje, Zagreb, Sarajevo, 2010

Šifra predmeta: INIM 3303	Naziv predmeta: Da'va – islamska misija		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5 (2 ECTS praksa)
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45	
		Predavanja: 30	
		Vježbe: 15	
		Praksa	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		

Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	U okviru ovog kolegija izučavaju se pojam i optimalni oblici islamske misije (da've) u uvjetima savremenog društva. Ciljevi predmeta su 1) upoznati studente sa značenjem islamske misije i specifičnim zahtjevima misijskog rada, 2) studentima omogućiti uvid u različite oblike i sredstva islamske da've u uvjetima savremenog društva te 3) kroz praktične aktivnosti pružiti priliku za dublji uvid u društveno-psihološku dinamiku islamske misije i sticanjem iskustva u misijskom radu.
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojam islamske misije (da've) između tradicije i zahtjeva današnjice 2. Osnovne značajke savremenog društva 3. Ličnost islamskog djelatnika (da'ije) 4. Komunikacijske i organizacijske vještine 5. Rad u gradskoj/seoskoj sredini 6. Da'va i mediji 7. Islamsko djelovanje kroz nevladin sektor 8. <i>Rekapitulacija/test</i> 9. Javno zagovaranje u službi islama 10. Rad s mladom/starom populacijom 11. Islamska služba u kazneno-popravnim institucijama 12. Islamski poziv u vojsci/bolnici 13. Islamski socijalni rad 14. <i>Eksterno islamsko djelovanje</i> 15. <i>Rekapitulacija svih oblasti</i>
Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none"> - Razumijeti i obrazložiti značenje islamske misije. - Znati prepoznati i obrazložiti društveno-idejne specifičnosti savremenog društva. - Moći navesti i objasniti personališko-psihološke i duhovne zahtjeve misijskog djelovanja. - Moći identificirati i objasniti specifičnosti islamske misije u institucionalnom okruženju (škola, bolnica, vojska, kazneno-popravne institucije). - Biti u stanju navesti i obrazložiti posebnosti misijskog rada sa određenim društvenim grupama (Romi, siromašni, obespravljani, ovisnici, delinkventi). - Moći identificirati i kritički analizirati mogućnosti savremenih oblika društvene komunikacije u kontekstu misijskih aktivnosti. - Moći provesti praktičnu radionicu na odabranu temu sa mladim. - Znati praktično osmisliti i realizirati kampanju javnog zagovaranja na određenu temu.
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Predavanja - Vježbe - Seminar(i) - Pisanje izvještaja o realiziranim praktičnim aktivnostima
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Prisustvo i učešće u nastavi 5%, individualni zadaci 5%, osmišljavanja i realizacija radionice 30%, osmišljavanje i realizacija kampanje javnog zagovaranja 30%, , drugi parcijalni/završni ispit 30%
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aračić, Pero i Kruno Nikodem, „Važnost braka i obitelji u hrvatskom društvu“, <i>Bogoslovska smotra</i>, vol. 70, br. 2 (2000), str. 291-311. 2. Berk, Laura, <i>Psihologija cjeloživotnog razvoja</i>, Školska knjiga, Zagreb, 2008, odabrana poglavlja. 3. Bubalo, Ivan „Brak i obitelj u promijenjenom društveno-kulturnom kontekstu“, <i>Bogoslovska smotra</i>, vol. 85, br. 3 (2015), str. 647-664.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Fazlić, Fazlić i hfz. Dževad Šošić, <i>Da'va (islamska misija)</i>, FIN, Sarajevo, ?, odabrana poglavlja. 5. Kuburić, Zorica i Srđan Sremac, Ur., <i>Konverzija i kontekst: Teorijski, metodološki i praktični pristupi religijskoj konverziji</i>, Centar za empirijska istraživanja religije, Novi Sad, 2009, odabrana poglavlja. 6. Larsen, Randy i David Buss, <i>Psihologija ličnosti</i>, preveli Denis Bratko, Ana Butković i Ivana Hromatko, Naklada Slap, Jastrebarsko, 2008, odabrana poglavlja. 7. Macanović, Nebojša i Damir Nadarević, <i>Penološka andragogija</i>, Evropski defendologija centar, Banja Luka, 2014, odabrana poglavlja. 8. Mandarić, Valentina. <i>Religiozni identitet zagrebačkih adolescenata</i>. Zagreb: Institut Ivo Pilar, 2000, odabrana poglavlja. 9. Miljković, Dubravka i Majda Rijavec, <i>Organizacijska psihologija</i>, IEP, Zagreb, 2008. 10. Nimac, Stipe, <i>Pastoral grada</i>, Ravnokotarski cvit, Lepuri, 2008, odabrana poglavlja. 11. Racijs, Egdunas, <i>Multiple Nature of the Islamic Da'wa</i>, unpublished PhD dissertation, University of Helsinki, 2004. 12. Trstenjak, Anto, <i>Pastoralna psihologija</i>, UPT, Đakovo, 1989. 13. Zbornik radova <i>Mediji i religija</i>, Fondacija Konrad Adenauer, Sarajevo, 2007. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Altalib, Hisham, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, prevela Velida Selmanagić, Udruženje ilmijje IZ u BiH, Sarajevo, 2000. 2. Cook, Michael, <i>Commanding Right and Forbidding Wrong in Islamic Thought</i>, Cambridge University Press, Cambridge, 2004. 3. Džambegović, Emir, <i>Imidž Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2014. 4. Lucas, Stephen, <i>The Art of Public Speaking</i>, McGraw Hill, New York, 2001. 5. Mavrak, Mirjana, <i>Srcem do zdravlja – priručnik za nastavnike</i>. ICI, Sarajevo, 2002. 6. Suvejdani, Muhamed i Fejsal Bašarahil, <i>Kako izgraditi lidera</i>, Progres centar, Travnik, 2013.
--	---

Šifra predmeta: INIC 3303	Naziv predmeta: Historija islamske civilizacije nakon 1700.		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Seminar: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	U okviru ovog predmeta prate se procesi slabljenja islamske civilizacije, kolonizacije i dekolonizacije. Posebna pažnja posvećena je misliocima i pokretima obnove, susretu sa zapadno-evropskom civilizacijom i odgovorima na nju, te problemima i mogućnostima islamskog svijeta danas. Pitanja kontinuiteta i promjene u institucijama islamske civilizacije su centralna na ovom predmetu. Glavni ciljevi predmeta su:		

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Studente upoznati s glavnim procesima, događajima, ličnostima i institucijama iz historije islamske kulture i civilizacije za vrijeme i nakon kolonijalizma; ▪ Studente upoznati s glavnim temama iz historije islamske civilizacije ovog perioda koje i danas snažno određuju muslimanski svijet i njegove odnose sa drugim civilizacijama.
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. sedmica: Uspon Evrope i zaostajanje muslimanskog svijeta 2. sedmica: Evropska kolonizacija muslimanskog svijeta 3. sedmica: Osmanska država 1700-1922. 4. sedmica: Osmanske institucije u doba reformi 5. sedmica: Islam u Iranu, Južnoj Aziji i JI Aziji nakon 1750. godine 6. sedmica: Islam u i Kini, C. Aziji, na Kavkazu i Africi nakon 1700. godine 7. sedmica: Dekolonizacija i kolonijalno naslijeđe 8. sedmica: Revizija i semestralni ispit 9. sedmica: Islamski pokreti u 18. i 19. st.: Postavljanje temelja za obnovu i reformu 10. sedmica: Ukidanje hilafeta i obnoviteljski pokreti u 20. stoljeću 11. sedmica: Povratak islama na javnu scenu u drugoj polovini 20. st. 12. sedmica: Arapsko proljeće 13. sedmica: Osmansko naslijeđe na Balkanu 14. sedmica: Islam u Evropi i Americi 15. sedmica: Rekapitulacija
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> stjecanje temeljnih znanja o najznačajnijim događajima, procesima, institucijama i ličnostima islamske civilizacije od 1700. god. do danas.</p> <p><i>Vještine:</i> kritičko promišljanje obrađenih događaja, ličnosti i procesa.</p> <p><i>Kompetencije:</i> sposobnost predstavljanja ključnih tema historije islamske civilizacije iz više perspektiva; sposobnost predstavljanja kontinuiteta i promjene u islamskoj civilizaciji nakon 1700. godine; sposobnost uočavanja veza među civilizacijama; razumijevanje uzroka uspona i pada muslimanskih država.</p>
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predavanja 60% 2. Video prezentacije i čitanje originalnih izvora 20% 3. Prezentacije studenata 20%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ul style="list-style-type: none"> - Učešće u nastavi (za vanredne studente učešće u konsultativnoj nastavi) 10%; - Esej 20% (na temu odobrenu od nastavnika); - Parcijalni ispit 30% (iz gradiva za prvih sedam sedmica); - Završni ispit 40% konačne ocjene.

	Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja. Probijanje rokova biće sankcionirano oduzimanjem jednog boda za svaki dan kašnjenja.
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hrestomatija <i>Historija islamske kulture i civilizacije poslije 1700</i>, ur. Ahmet Alibašić, 2018. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ansary, Tamim, <i>Destiny Disrupted: A History of the World Through Islamic Eyes</i>, New York, Public Affairs, 2010. 2. Esposito, John L., prir., <i>Oksfordska historija islama</i>, Sarajevo, CNS, 2018. 3. Esposito, John L., prir., <i>The Oxford Encyclopedia of the Islamic World</i>, New York, Oxford University Press, 2009 (izbor). 4. Ihsanoglu, Ekmeleddin, prir., <i>Historija Osmanske države i civilizacije</i>, Sarajevo, Orijentalni institut u Sarajevu, 2008. 5. Lapidus, Ira, <i>Historija islamskog svijeta</i>, Sarajevo, Libris, 2019. 6. Turkiye Diyanet Vakfi, <i>Institucije islamske civilizacije</i>, Sarajevo, CNS, 2017. 7. Dragoljub R. Živojinović, <i>Uspón Evrope (1450-1789)</i>, Matica srpska, 1985.

Šifra predmeta: INAK 3306	Naziv predmeta: Judaizam i kršćanstvo		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45	
		Predavanja: 30	
		Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente s uvodom u znanstveno izučavanje komparativnih religija, s snovnim učenjima judaizma i kršćanstva, te sa najznačajnijim praznicima i običajima prisutnim u tim tradicijama.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. sedmica: „Uvodna razmatranja“ 2. sedmica: „Terminološke napomene: „svjetske religije“, „historije religija“, „uporedne religije“, „studij religije“ 3. sedmica: „Objava i predaja u judaizmu“ 4. sedmica: „Mjesta bogoštovlja“ 5. sedmica: „Glavni jevrejski praznici“ 6. sedmica: „Objava i predaja u kršćanstvu“ 7. sedmica: „Crkva i sakramenti“ 8. sedmica: „Važniji kršćanski blagdani/praznici“ 9. sedmica: Prvi parcijalni ispit 10. sedmica: „Pravoslavlje“ 11. sedmica: „Pravoslavna crkva u Bosni i Hercegovini“ 		

	<p>12. sedmica: „Rimokatoličanstvo“ 13. sedmica: „Rimokatolička crkva u Bosni i Hercegovini“ 14. sedmica: „Protestantizam“ 15. sedmica: Rekapitulacija</p>
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i></p> <p>Nakon uspješnoga okončanja ovoga tečaja, studenti će: a) steći osnovna znanja o judaizmu i kršćanstvu b) biti upoznati sa određenim sličnostima u učenjima tri monoteističke religije c) biti upoznati i sa specifičnim diferencijacijama između tri monoteističke religije.</p> <p><i>Vještine:</i></p> <p>Polaganjem ovoga predmeta studenti će biti u mogućnosti: a) kompetentno razgovarati sa baštinicima judaizma i kršćanstva b) u određenoj mjeri komparirati učenja tri monoteističke religije; c) razvijati toleranciju i suživot.</p> <p><i>Kompetencije:</i></p> <p>Poslije odslušanoga kursa budući imami će moći u svome djelovanju vršiti osnovnu edukaciju u polju međureligijskog dijaloga, te će biti u mogućnosti prezentirati osnove učenja judaizma i kršćanstva u svojim džematima.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>1. eks katedra 70 % 2. workshops 20 % 3. prezentacije 10 %</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p><i>Redovni studenti:</i></p> <p>1. aktivnost na času (prisustvovanje i prezentacija) 20 % 2. Prva parcijala 40 % 3. Druga parcijala 40 %</p> <p><i>Vanredni studenti:</i></p> <p>1. mogućnost: - Prva parcijala 50 % - Drugi parcijala 50%</p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> John Bowker, Religije svijeta, Znanje, Zagreb, 1998. (samo poglavlja o judaizmu i kršćanstvu), str. 112 – 159. Religije svijeta, KS, Zagreb, 1987. (samo poglavlja o judaizmu i kršćanstvu), str. 275 -310. i 340 – 392. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>Talmud</i>, Beograd, BIGZ, 1990. II izdanje, poglavlja: „Povest Talmuda“ (str. 11.-29.), „Mišna“ (str. 29.-40.), „Gemara“ (str. 69.-73.), „Jerusalimski Talmud i Vavilonski Talmud“ (str. 92-116.)

	<ol style="list-style-type: none"> 2. <i>Hrestomatija Judaizam</i>, priredio prof. dr Rešid Hafizović, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2005., poglavlje: „Mjesta bogoštovlja“ (str. 122.-144.) 3. Eugen Verber, <i>Uvod u jevrejsku veru</i>, Beograd, Savez jevrejskih opština Jugoslavije, poglavlja: „Šabat“ (str. 32.-37.), „Hanuka“ (str. 42.-47.), „Purim“ (str. 51.-55.), „Pesah“ (str. 56.-62.), „Šavuot“ (str. 69.-72.), „RošHašana“ (str. 73.-75.), „JomKipur“ (str. 78.-80.) 4. <i>Hrestomatija Kršćanstvo: Objava, vjera, teologija</i>, priredio prof. dr Adnan Silajdžić, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2004., poglavlja: Bonaventura Duda, „Opći uvod u Bibliju“ (str. 13.-27.); W. Kern-F. Niemann, „Predaja u Novom Zavjetu“ (str. 165.-181.); poglavlja: Mato Zovkić, „Tijelo Kristovo koje je Crkva“ (str. 247.-263.); Monika K. Hellwig, „Sakramenti“ (str. 285.-289.) poglavlje: Richard Viladesau, „Reformacija“ (str. 301.-322.) 5. Juraj Kolarić, <i>Pravoslavni</i>, Zagreb, Veritas, 1985., poglavlja: „Oblikovanje i razvoj pravoslavlja“ (str. 15.-33.), „Izvori vjere“ (str. 49.-55.), „Poimanje Crkve“ str. 3.-70.), „Sakramenti“ (str. 78.-85.), „Srpska pravoslavna crkva“ (str. 130.-136.) 6. Ivan Cvitković, <i>Religije suvremenoga svijeta</i>, Sarajevo, Fakultet političkih nauka Sarajevu – Svjetska konferencija religija za mir – Sarajevo, 1999., poglavlje: „Rimokatoličanstvo“, (153.-164.) 7. Boisset, <i>Kratka povijest protestantizma</i>, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1985., poglavlja: „Reformacija u Engleskoj“ (str. 48.-50.), „Kalvinizam u Engleskoj“ (str. 77.-79.), „Protestantizam u Engleskoj – Kvekeri“ (str. 91.-95.), „Rastakanje“ (str. 119.-121.) 8. <i>Običaji muslimana, pravoslavnih, rimokatolika i Jevreja u BiH</i>, Sarajevo, MRV BiH, 2005., poglavlja: „Pravoslavni praznici“ (str. 59.-73.), „Katolički praznici“ (str. 93.-102.)
--	---

Šifra predmeta: INRP 3304	Naziv predmeta: Metodika vjerske nastave II		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4 (2 ECTS praksa)
Studijski program: Imam, hatib i muallim	Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Praksa	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Metodika vjerske nastave I		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stručno osposobiti studente za moderno planiranje, izvođenje i valoriziranje vjerske nastave. ▪ Osposobljavanje studenata u izradi nastavnih priprema i materijala koji potiču kreativnost učenika, primjeni kreativnih nastavnih strategija, sredstava i pomagala, kreativne didaktičko-metodičke aparature, primjeni kreativnih modela nastave. 		

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Obučavanje studenata za praćenje i vrednovanje nastave. ▪ Osposobljavanje studenata za praktičnu izvedbu časova vjerske nastave u okviru metodičke prakse za djecu predškolskog uzrasta, učenike osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta.
<p>Tematske jedinice:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje s programom, načinom rada i obavezama. Planiranje i priprema nastavnog sata (teorijske postavke). 2. Planiranje i priprema nastavnog sata (teorijske postavke). 3. Planiranje i priprema nastavnog sata (analize nastavnih priprema sa studentima). 4. Artikulacija/izvedba, vođenje i tok nastavnog sata i kreiranje razrednog ugođaja. 5. Kreativni modeli u vjerskoj nastavi (kreativno-stvaralački model, projektna nastava i kreativnost, probemsko-istraživački, recepcijsko-estetički, esejističko-sintetički, egzemplarni, multimedijsko-višeizvorni, književno-umjetnički). 6. Primjena kreativnih nastavnih strategija u vjerskoj nastavi (lutkarske igre u nastavi, mape uma, multimedija, demonstracije, oluja ideja, provokacija...). 7. Analiza ilmihala, vjeronaučnih udžbenika, udžbenika drugih predmetnih područja i sl. (didaktičko-metodička aparatura, nastavna pitanja i zadaci za učenike, ilustracije, slikovnice, priče za djecu...). 8. Provjera znanja studenata (izrada nastavne pripreme). 9. Metodika vjerske nastave za djecu predškolskog uzrasta (načela i postavke). 10. Hospitacija/Posmatranje stvarnog procesa religijskog odgoja i vjerske nastave u mektebima i školama. Praćenje izvođenja časova u mektebima i školama. 11. Metodika osnovnoškolske vjerske nastave (načela i postavke). 12. Hospitacija/Posmatranje stvarnog procesa religijskog odgoja i vjerske nastave u mektebima i školama. Praćenje izvođenja časova u mektebima i školama. 13. Metodika srednjoškolske vjerske nastave (načela i postavke). 14. Hospitacija/Posmatranje stvarnog procesa religijskog odgoja i vjerske nastave. Praćenje izvođenja časova u mektebima i školama. 15. Sumiranje postignutih rezultata, samoocjenjivanje i međusobno ocjenjivanje. Završna provjera znanja studenata (test i usmeni ispit).

Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teorijski interpretirati načela metodičkog nastavnog rada u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju. ▪ Hospitirati i vrednovati kvalitet izvođenja nastavnog časa (izraditi dnevnik prakse o hospitaciji i opservaciji časova u izvođenju predmetnog nastavnika u školi). ▪ Izraditi kvalitetnu i kreativnu nastavnu pripremu za predmet vjeronauka/vjerska nastava. ▪ Praktično izvesti časove vjerske nastave u okviru metodičke prakse za djecu predškolskog uzrasta, učenike osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta. ▪ Demonstrirati temeljna nastavna umijeća u vjerskoj nastavi u toku vlastitih izvođenja oglednih časova. 		
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad 	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz 55 %	Ukupno 100 %
	Prisustvo i aktivnost studenata	5,5	10
	Pisane nastavne pripreme i izvedbe oglednih časova u okviru praktikuma; hospitacija časova i dnevnik prakse	22	40
	Završni ispit (pismeni i usmeni)	27,5	50
Literatura:	Obavezna: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ćatić, Refik i Pehlić, Izet (2004): <i>Metodika nastave islamske vjeronauke</i>. Islamska pedagoška akademija, Zenica. (str. 185-256.) 2. Kyriacou, Chris (1995). <i>Temeljna nastavna umijeća</i>. Educa, Zagreb. (cijela knjiga) 3. Sijamhodžić-Nadarević, Dina, "Didaktičko-metodičke ideje Burhanudina ez-Zernudžija", u: <i>Novi Muallim – Časopis za odgoj i obrazovanje</i>. God. VIII, br. 32, Sarajevo, 29. decembar 2007, str. 80-86. 4. Stevanović, M. (2001). <i>Predškolska pedagogija 1</i>. R&S, Tuzla. (str. 121-227.); <i>Predškolska pedagogija 2</i>. R&S, Tuzla. (str. 163-225.) 5. Jensen, Eric (2003). <i>Super nastava</i>. Educa, Zagreb. 		

Dopunska:

1. Annette L. Breaux, Brandt L. Susan (2011). *101 "Answers" for New Teachers & Their Mentors: Effective Teaching Tips for Daily Classroom Use*. Eye on Education, Larchmont NY.
2. Bogнар L., Štumpfол, B. (1998). *Model osnovne škole*. Udruga roditelja "Korak po korak", Zagreb.
3. Cowley, S. (2006). *Tajne uspješnog rada u razredu – Vještine, tehnike i ideje*. Školska knjiga, Zagreb.
4. Grgin, T. (2001). *Školsko ocjenjivanje znanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap, Zagreb.
5. Ivančić, Đ. (2010). *Diferencirana nastava u inkluzivnoj školi*. Alka script, Zagreb.
6. Janković, P., Rodić, R. (2002). *Školska pedagogija*. Učiteljski fakultet, Sombor.
7. Jensen, E. (2004). *Različiti mozgovi, različiti učenici: Kako doprijeti do onih do kojih se teško dopire*. Educa, Zagreb.
8. Jurić, V. (1989). *Metodika rada školskog pedagoga*. Školska knjiga, Zagreb.
9. Kamenov E. (1982). *Eksperimentalni programi za rano obrazovanje*. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.
10. Kamenov, E. (1999). *Predškolska pedagogija – druga knjiga*. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.
11. Marzano, Robert J., Debra J. Pickering, Jane E. Pollock (2001). *Classroom Instruction That Works: Research-Based Strategies for Increasing Student Achievement*. ASCD, VA, USA.
12. Matijević, M. (2004). *Ocjenjivanje u osnovnoj školi*. Tipex, Zagreb.
13. Matijević, M. (2001). *Alternativne škole, didaktičke i pedagoške koncepcije*. Tipex, Zagreb.
14. Pjanić. R. (2004). *Metodika rada u predškolskom odgoju*. Bihać.
15. Pranjić, Marko (1999). *Nastavna metodika – teorije, oblici, metode, sredstva, pomagala*. Editio, Zagreb.
16. Pranjić, Marko (1997). *Metodika vjeronaučne nastave: teorijske osnove i praktični modeli*. Katehetski salezijanski centar, Zagreb. – (odabrana poglavlja).
17. Wood, D. (1995). *Kako djeca misle i uče*. Educa, Zagreb.

Šifra predmeta: INIM 3306		Naziv predmeta: Imamsko-muallimska praksa III	
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 15 Predavanja 0 Praktične vježbe 15 Terenski rad Praksa	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ramazanske prakse jeste da se studenti osposobljavaju za budući samostalan i timski rad, primjenu teorijskih znanja u profesionalnom radu i suočavanje sa izazovima rada na terenu.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<p>-Pripremni sati (10 kontakt sati): Upoznavanje s Pravilnikom o stručnoj praksi studenata Fakulteta islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu</p> <p>Ostale teme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ličnost imama-mu'allime - Izazovi imamsko-mu'allimskog rada u džematima IZ - Osvježavanje elementarnih imamskih znanja - Izrada okvirnog plan aktivnosti - Izbor, priprema i pisanje hutbe, kraćih obraćanja, predavanja - Organiziranje prigodnih svečanosti - Rad sa djecom i omladinom - Rad sa posebnim kategorijama -Realizacija ramazanske prakse (100 sati) -Evaluacija ramazanske prakse (5 kontakt sati) <p>Analiza dokumenata s prakse</p> <ul style="list-style-type: none"> -„Dnevnik imamsko-mu'allimske prakse u mjesecu ramazanu“, -„Izveštaj/evaluacija mentora o obavljenoj imamsko-mu'allimskoj praksi“ i -„Studentova evaluacija medžlisa, IZ/ustanove/organizacije“ 		
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Student osvježava i dopunjava svoje znanje o imamsko – mu'allimskom radu u džematima Islamske zajednice</p> <p><i>Vještine:</i> Student će steći vještine pripreme i realiziranja vlastitog plana aktivnosti; moći identificirati i primijeniti mjerljive indikatore u evaluaciji</p>		

	<p>programa; prepoznati posebnosti i mjesne razlike džemata, kao i specifičnosti rada u bošnjačkoj dijaspori.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Student je sposoban da u saradnji sa drugima ili samostalno izvodi imamasko-mu'allimsku praksu uz Ramazan.</p>
Metode izvođenja nastave:	Instrukcije; prezentacije; rad na terenu; evaluacija
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Ramazanska praksa se ocjenjuje sa Uspješno/Neuspješno. Konačna ocjena se izvodi kroz praćenje i provjeravanje rada studenta tj. s fokusom na praktičan rad.</p> <p>Struktura bodova:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Pripreme i evaluacijske aktivnosti - 40 bodova -„Dnevnik imamsko-mu'allimske prakse u mjesecu Ramazanu“, 20 bodova -„Izveštaj/evaluacija mentora o obavljenoj imamsko-mu'allimskoj praksi“, 20 bodova -„Studentska evaluacija medžlisa IZ/ustanove/organizacije“, 20 bodova
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Džemal Salispahić, <i>Imam</i>, Visoko, Medresa Osman ef. Redžović, 2014. 2. Hisham Al Talib, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, prevela Velida Selmanagić, Islamska zajednica u BiH, Udruženje ilmije Iz u BiH, Sarajevo, 2000. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muhamed Salkić, <i>Organizacija i administracija Islamske zajednice</i>, El-Kalem. Sarajevo, 2003.

**Nastavni plan i program II ciklusa studija
MASTER U ISLAMSKIM STUDIJAMA**

Juni 2019. godine

Ovim programom Fakultet želi uvesti studente u samostalno i kritičko promišljanje brojnih izazova koje moderna civilizacija postavlja pred religiju i religijske nauke i *vice versa*. Istovremeno, program otvara studente za veliki broj krupnih tema vezanih za živo i konkretno razumijevanje i odgovorno življenje religije (islama) u današnjem svijetu, kao što su pitanja iz oblasti genetičkoga odnosno političkoga inženjeringa, pitanja radne etike i ekonomskoga poslovanja, religije i nacije, religije i politike, religije i države, religije i religijskoga zakona u pluralnim i složenim građanskim društvima, pitanje religioznih manjina, religije i ljudskih prava itd. Program im još nastoji omogućiti da pomoću najnovijih postignuća iz oblasti moderne psihologije i pedagogije svoje spoznaje i istraživačke rezultate lakše i efikasnije prenesu današnjim generacijama mladih ljudi duboko promijenjenog duhovnog i vjerskoga senzibiliteta i da se na taj način uspješnije uključe u procese osavremenjivanja islamskih i uopće odgojno-obrazovnih institucija. Nadalje, program teži osposobiti studente za kompetentni dijalog s osobama različitih ideoloških, religijskih i kulturnih tradicija i, napokon, uvesti ih u najnovija znanstvena istraživanja i relevantnu literaturu u području savremenih islamskih studija te pripremiti ih za samostalni naučno-istraživački rad.

Po okončanju programa svršenicima dobijaju naziv magistar islamskih studija s naznakom uže oblasti u kojoj je napisana i odbranjena magistarska radnja.

Zvanje magistar islamskih studija svršenicima mogu steći u slijedećim naučnim oblastima:

- magistar islamskih studija (oblast: Tefsir - tumačenje Kur'ana)
- magistar islamskih studija (oblast: Hadis - Poslanička tradicija)
- magistar islamskih studija (oblast: Akaid (islamska dogmatika), tesavvuf i uporedne religije)
- magistar islamskih studija (oblast: Fikh - šerijatsko pravo)
- magistar islamskih studija (oblast: Islamska civilizacija)
- magistar islamskih studija (oblast: Islamska vjeronauka i religijska pedagogija).

Na kraju mastera u islamskim studijama student će moći:

1. razumijevati izazove koje savremena civilizacija postavlja pred religiju i religijske znanosti;
2. identificirati i kritički propitivati glavne teme koje se odnose na odgovorno razumijevanje i življenje islama u današnjem svijetu;
3. svoje spoznaje i istraživačke rezultate prenijeti savremenom čovjeku, posebno mladima i uključiti se u procese osavremenjivanja islamskih i uopće odgojno-obrazovnih institucija;
4. primijeniti osnovne pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke spoznaje i izvoditi kreativnu savremenu nastavu na različitim nivoima;
5. jezički, sadržajno i metodološki korektno pisati stručne i istraživačke radove;
6. samostalno i odgovorno islamski djelovati i razvijati religijski život u savremenom društvu;
7. kritički analizirati vlastitu religioznost, artikulirati religijska i teološka životna pitanja te oblikovati otvorene religijske vizije;
8. oblikovati pedagoške i socijalne grupe kao zajednice produbljenih i raznovrsnih međusobnih odnosa te grupnu dinamiku na temelju heterogene socijalizacije;
9. razviti kvalitetnu komunikaciju s osobama različitih ideoloških, religijskih i kulturnih tradicija, raditi u timovima te prihvatati druge i drugačije;
10. pokazati sposobnost razumijevanja i komunikacije na dva strana jezika (arapski i engleski jezik) na naprednom nivou;
11. obavljati različite kulturne, obrazovne i društvene djelatnosti koje podrazumijevaju humanističko obrazovanje.

I SEMESTAR

ŠIFRA

SATI

**ECTS
(praksa)**

**ECTS
(ukupno)**

			20	30
1.	Savremene tefsirske teme	INTE 0514	2+0+1	5
2.	Savremene hadiske studije	INHA 0513	2+0+1	5
3.	Islam i savremeni svijet	INAK 0514	2+0+1	5
4.	Savremene fikhske studije	INFI 0511	2+0+1	5
5.	Islam u Evropi	INIC 0512	2+0+1	5
6.	Metodi istraživanja	INOP 0503	2+1+2	5

II SEMESTAR				ECTS
				30
1.	Izborni predmet iz uže oblasti		2+0+1	5
2.	Izborni predmet (iz grupe ostalih predmeta)		2+0+1	5
3.	Magistarski rad		-	20

IZBORNI PREDMETI IZ UŽIH OBLASTI				
1.	Analitički i primijenjeni tefsir	INTE 0515	2+0+1	5
2.	Istraživanja u islamskoj civilizaciji	INIC 0513	2+0+1	5
3.	Kreativnost u vjerskoj nastavi	INRP 0525	2+0+1	3 5
4.	Muslimanske rasprave o zlu u svijetu i izvorima morala	INAK 0515	2+0+1	5
5.	Savremene fikhske studije u bh. kontekstu	INFI 0512	2+0+1	5
6.	Tradicijska komunikologija	INHA 0514	2+0+1	5

OSTALI IZBORNI PREDMETI				
1.	Akademsko pisanje	INOP 0504	2+0+1	5
2.	Akcijsko istraživanje	INRP 0526	2+0+1	1 5
3.	Izrada kurikuluma i udžbenika u vjerskoj nastavi	INRP 0527	2+0+1	1 5
4.	Kvalitativna metodologija	INRP 0528	2+0+1	1 5
5.	Metodologija empirijskih istraživanja	INOP 0505	2+0+1	1 5
6.	Religija i pojedinac u vremenu postmoderne	INRP 0529	2+0+1	1 5
7.	Savremeni problemi religijskog odgoja	INRP 0530	2+0+1	1 5
8.	Šerijat i temeljna ljudska prava	INFI 0513	2+0+1	5

Šifra predmeta: INTE 0514		Naziv predmeta: Savremene tefsirske teme	
Ciklus: II	Godina: 1	Semestar: IX	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45	

	Predavanja: 30 Vježbe: 15
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente o protagonistima savremenih tumačenja Kur'ana, njihovim djelima, intelektualnoj atmosferi te debatama koje su se pojavile na području tumačenja Kur'ana u XX. stoljeću; pokazati utjecaje koji su zapadne književne, sociološke, filozofske, gnoseološke i scijentističke teorije izvršila na muslimanske proučavatelje Kur'ana.
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. sedmica: Uvod u savremeni tefsir 2. sedmica: Glavni trendovi savremenog tumačenja Kur'ana i njihovi protagonisti 3. sedmica: Savremene tefsirske orijentacije 4. sedmica: Amin al-Khuli 5. sedmica: Bint al-Shati' 6. sedmica: Nasr Hamid Abu Zayd 7. sedmica: Fazlur Rahman 8. sedmica: Muhammad Arkoun 9. sedmica: Prvi parcijalni ispit 10. sedmica: Hasan Turabi 11. sedmica: Kur'an i nauka 12. sedmica: Filozofski pristup tefsiru 13. sedmica: Savremeni ši'ijski tefsir 14. sedmica: Tematski tefsir 15. sedmica: Rezime i verifikacija prisustva studenata.
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> studenti stiču uvid o protagonistima savremenih tumačenja Kur'ana, njihovim djelima, intelektualnoj atmosferi te debatama koje su se pojavile na području tumačenja Kur'ana u XX. stoljeću.</p> <p><i>Vještine:</i> razvijaju sposobnost da detektiraju utjecaje koji su na muslimanske proučavatelje Kur'ana izvršile zapadnjačke književne, sociološke, filozofske, gnoseološke i scijentističke teorije.</p> <p><i>Kompetencije:</i> stiču kompetenciju da analiziraju različite metodološke postupke u savremenima tumačenjima Kur'ana; da analiziraju utjecaje na savremene komentatore Kur'ana od strane zapadnjačkih književnih, socioloških, filozofskih, gnoseoloških i scijentističkih teorija; da razlikuju tradicionalna i netradicionalna izlaganja, tumačenja i tematiziranja Kur'ana.</p>
Metode izvođenja nastave:	predavanje, prezentacije, analiziranje tefsirskih tekstova
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<i>Redovni:</i> Aktivnost na nastavi: 20 bodova; Prva parcijala 40 bodova; Završni ispit: 40 bodova <i>Vanredni:</i>

	Esej: 20 Prva parcijala: 40 bodova; Završni ispit: 40 bodova.
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Džemal Latić, "Sedam harfova" Kur'ana, Sarajevo, Biljeg, 2012., poglavlje: "Kur'an – "najveće književno djelo Arapa" (Al-Hulijeva obnova tefsirske nauke), 287-300. 2. Suha Taji-Farouki, ed., <i>Modern muslim intellectuals and the Qur'an</i>, Oxford, Oxford University Press, 2004, str. 37-66; 125-192. 3. Jarot Wahyudi, "Književno tumačenje Kur'ana: Fawasil al-ayat, Qasam i Istifham – tri primjera iz Bint al-Shatinog tefsira," <i>Život</i>, LV, br. 2, 2007, str. 95-101. 4. Aliaa Ibrahim Dakroucy, "Ka filozofskom pristupu u hermeneutici Kur'ana, <i>Znakovi vremena</i>," XIII, br. 47, 2010, str. 72-92. 5. Massimo Campanini, "Kur'an i nauka: hermeneutički pristup," <i>Novi Muallim</i>, XVII/65, 2016, str. 96-103. 6. Abdul Kabir Hussain Solihu, "Kritika teorije kur'anske hermeneutike Muhammeda Arkouna," <i>Novi Muallim</i>, proljeće 2017, god. XVIII, br. 69, str. 17-22. 7. Esam Eltigani Mohammed Ibrahim i Ibrahim M. Zein, "Pristup kur'anskoj egzegezi Hasana Turabija," <i>Glasnik Rijaset</i>, br. 5-6, 2017, str. 557-575. 8. Navid Kermani, Nasr Hamid Abu Zayd i književno proučavanje Kur'ana, <i>Novi Muallim</i>, XIX, br. 73, 2018, 62-71. 9. Abdullah Saeed, "Fazlur Rahman: Okvir za interpretaciju etičko-pravnog sadržaja Kur'ana," <i>Novi Muallim</i>, zima 2018, god. XIX, br. 76, str. 96-106. 10. Almir Fatić, "Nastanak i razvoj tematskog tefsira," <i>Zbornik radova FIN-a</i>, 21/2017, 35-50. 11. Tabataba'i, <i>El-Mizan fi tefsiri l-Qur'an</i>, Mu'essesa ihja'i l-kutubi l-islamijje, 1430., h., "Muqaddima", str. 5-12. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fahd ibnSulejmaner-Rumi, <i>Ittidzahatu t-tefsir fi l-qarni r-rabi' ašer</i>, Mektebetu r-Rušd, Rijad, I-II, 1420. h.

Šifra predmeta: INHA 0513	Naziv predmeta: Savremene hadiske studije		
Ciklus: II	Godina: 5	Semestar: IX	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		

Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> • studenti upoznaju s najvažnijim autorima i njihovim percepcijama značaja sunneta za individualni i kolektivni život muslimana; • studenti osposobe da na pravilan način razumiju divergentne percepcije sunneta među muslimanskim i nemuslimanskim autorima; • kod studenta izgradi percepcija sunneta koja je u skladu s temeljnim zakonodavnim tekstovima, ali i aktualnim zahtjevima vremena i prostora.
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tradicionalističko razumijevanje sunneta Definiranje sunneta od hadiskih znanstvenika. Načini saznavanja uzornog života Muhammeda, a.s. Vanjska i unutarnja kritika hadisa. Insistiranje na normativnosti sunneta. 2. Sunnet u metodologiji islamskog prava Definiranje sunneta kod metodologa šerijatskog prava. Načini saznavanja uzornog života Muhammeda, a.s. Vanjska i unutarnja kritika hadisa. Uočavanje dihotomije u normativnosti sunneta Muhammeda, a.s. 3. Ši'ijsko tumačenje sunneta Definiranje sunneta od ši'ijjskih naučnika. Izvori vjere u ši'ijjskoj tradiciji. Načini saznavanja uzornog života Muhammeda, a.s. Vanjska i unutarnja kritika hadisa. Hadiska metodologija kod ši'ijjskih autora. Normativnost sunneta u mišljenju ši'ijjskih naučnika. 4. Orijentalisti i sunnet Orijentalističko definiranje sunneta. Načini saznavanja uzornog života Muhammeda, a.s. Najznačajniji prigovori koje su uputili orijentalisti u vezi s hadisom i odgovori islamskih naučnika na njih. Vanjska i unutarnja kritika hadisa. Doprinos orijentalista hadiskoj nauci. 5. Sunnet u tradiciji tesavvufa Definiranje sunneta od mutesavvifa. Načini saznavanja uzornog života Muhammeda, a.s. Vanjska i unutarnja kritika hadisa. Normativnost sunneta u mišljenju i djelu mutesavvifa. Ibn Arebijev odnos prema sunnetu. 6. Haridžijsko razumijevanje sunneta Nastajanje i razvoj haridžijskog pokreta. Definiranje sunneta kod haridžija, ibadija. Literalistički pristup razumijevanju hadiskih tekstova. Insistiranje na potpunom slijeđenju Božijeg Poslanika, s.a.v.s. Sličnosti i različitosti haridžijskog razumijevanja sunneta i razumijevanja koje je prisutno kod pripadnika savremenog selefijskog pokreta. 7. Rekapitulacija/Test 8. Obnovitelji/reformisti i njihovo tumačenje sunneta s posebnim osvrtom na ed-Dihlevija, eš-Ševkanija i el-Mevdudija Razlika između obnove (<i>tedždid</i>) i reforme (<i>islah</i>). Modeli prevazilaženja krize u kojoj se našao muslimanski svijet. Obnoviteljsko definiranje sunneta. Načini saznavanja uzornog života Muhammeda, a.s. Vanjska i unutarnja kritika hadisa. Uočavanje dihotomije u normativnosti sunneta. 9. Obnovitelji/reformisti i njihovo tumačenje sunneta s posebnim osvrtom na Muhammeda Abdulvehhaba, senusije i el-ihvanul-muslimun

	<p>Razlika između obnove (<i>tedždid</i>) i reforme (<i>islah</i>). Modeli prevazilaženja krize u kojoj se našao muslimanski svijet. Obnoviteljsko definiranje sunneta. Načini saznavanja uzornog života Muhammeda, a.s. Vanjska i unutarnja kritika hadisa. Razumijevanje normativnosti sunneta.</p> <p>10. Modernističko razumijevanje sunneta (Muhammed Abduhu, Ahmed Emin, Tefvik Sidki, Mahmud Ebu Rejja, Kassim Ahmed) Modernističko definiranje sunneta. Načini saznavanja uzornog života Muhammeda, a.s. Evaluacija hadisa. Historijska važnost sunneta.</p> <p>11. Ehlul-Kur'an, Sejjid Ahmed Han, Fazlur Rahman i njihov odnos prema sunnetu Modernističko definiranje sunneta. Načini saznavanja uzornog života Muhammeda, a.s. Evaluacija hadisa. Historijska važnost sunneta.</p> <p>12. Odnos bošnjačkih tradicionalista prema sunnetu: percepcija sunneta u "Hikjmetu" i "El-Hidaji" Definiranje sunneta od hadiskih znanstvenika iz Bosne i Hercegovine. Načini saznavanja uzornog života Muhammeda, a.s. Vanjska i unutarnja kritika hadisa. Insistiranje na normativnosti sunneta.</p> <p>13. Vjerski modernisti i njihovo razumijevanje sunneta (Džemaludin Čaušević, Safvet-beg Bašagić, Osman Nuri Hadžić i Husein-ef. Dozo) Definiranje sunneta od vjerskih modernista. Odnos Kur'ana i sunneta. Načini saznavanja uzornog života Muhammeda, a.s. Vanjska i unutarnja kritika hadisa. Uočavanje dihotomije u normativnosti sunneta.</p> <p>14. Svjetovni modernisti i njihovo razumijevanje sunneta (Dževad-beg Sulejmanpašić, Edhem Bulbulović i Abdurezak Hifzi Bjelevac) Definiranje sunneta od bosanskohercegovačkih svjetovnih modernista. Vanjska i unutarnja kritika hadisa. Insistiranje na zanemarivanju vjerske tradicije.</p> <p>15. Rekapitulacija svih tema</p>
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Studentima će nakon uspješno savladanog gradiva biti upoznati s najvažnijim autorima i njihovim percepcijama značaja sunneta za individualni i kolektivni život muslimana.</p> <p><i>Vještine:</i> Studenti će biti osposobljeni da na pravilan način razumiju divergentne percepcije sunneta među muslimanskim i nemuslimanskim autorima.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne da izgrade percepciju sunneta koja je u skladu s temeljnim zakonodavnim tekstovima, ali i aktualnim zahtjevima vremena i prostora.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Esej čini 20%, test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.</p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <p>1. Hasanović Zuhdija, <i>Percepcije sunneta</i>, El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2012.</p>

	<p>2. Hasanović Zuhdija, <i>Studije o percepcijama sunneta</i>, Fakultet islamskih nauka i El-Kalem, Sarajevo, 2018.</p> <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 'Azami (El-) Muhammed Mustafa, <i>Dirasat fil-hadisin-nebevi ve terih tedvinih</i>, El-Mekteb el-islami, Bejrut, 1992. 2. Fazlur Rahman, <i>Duh islama</i>, Zenit, Beograd, 1983. 3. Karčić Fikret, <i>Društveno-pravni aspekt islamskog reformizma</i>, Islamski teološki fakultet, Sarajevo, 1990. 4. Kurdić Šefik, <i>Bošnjački tradicionalisti i njihove percepcija sunneta</i>, El-Kelimeh, Novi Pazar, 2011. 5. Kurdić Šefik, <i>Islamski reformistički pokreti i njihov odnos prema sunnetu</i>, El-Kelimeh, Novi Pazar, 2011. 6. Nakičević Omer, <i>Uvod u hadiske znanosti</i>, Sarajevo, 1986. 7. Nasr Seyyed Hossein, <i>Tradicionalni islam u modernom svijetu</i>, Sarajevo, 1994. 8. Silajdžić Adnan, <i>Muslimani u traganju za identitetom</i>, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu i El-Kalem – izdavački centar Rijaseta Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, 2006.
--	---

Šifra predmeta: INAK 0514	Naziv predmeta: Islam i savremeni svijet		
Ciklus: II	Godina: 5	Semestar: IX	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente s pozicijom muslimana u povijesti evropskoga kontinenta, i kršćanskom teološkom percepcijom islama, potom, obrazložiti studentima uzroke duboke krize savremenoga svijeta i predstaviti ključne obrasce njenoga manifestiranja; zatim, izložiti savremene forme prezentiranja islama te analizirati odnos između vjerovanja i religijske prakse savremenoga čovjeka, kao i između doktrinarnog i praktično-političkog tretiranja problema ljudskih prava. Konačno, ukazati na duboku krizu autoriteta u društvu, kao i na iz nje nastale brojne oblike alternativne ezoterijske duhovnosti te predočiti mogućnost kreiranja nove paradigme duhovnosti utemeljene na izvorima islama.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<p>1. i 2. sedmica: Muslimani u kulturnome identitetu Evrope (prof. Adnan Silajdžić)</p> <p>Upoznati polaznike ovoga Modula sa muslimanskim doprinosom razvoju evropske kulturne historije. U susretu sa evropskim narodima srednjega vijeka (Sicilija i Španija) muslimani su dali nemjerljiv doprinos njihovom znanstvenom i kulturnom razvoju. Posebno izdvajamo načelo multikulturalizma koji će Europu</p>		

učiniti otvorenim kontinentom, a njegove narode sposobne za priznanje velikih kulturnih i civilizacijskih tradicija svijeta, konačno brojne teorije iz različitih naučnih oblasti te zapažene kulturne i civilizacijske vrijednosti.

3. i 4. sedmica: Iskazivanje religije u postmodernoj kulturi: nova religioznost, fundamentalizam, radikalizam, integrizam, i civilna religija (prof. Adnan Silajdžić)

S obzirom da je religijski izraz najvidljiviji u izrazima kulture, prirodno je razumijevanje odnosa savremenoga čovjeka prema dragome Bogu, svijetu, te egzistenciji uopće, prevashodno tražiti u savremenim društvenim pojavama poput: novih religijskih pokreta, snažne sklonosti ka fundamentalističkome čitanju vjerskih tekstova, radikalne interpretacije religijskih principa, nastanka i populariziranja ideje civilne religije, i sl.

5. sedmica: Muslimani između tradicije i moderniteta (prof. Adnan Silajdžić)

Još od vremena humanizma i renesanse (14.-16. stoljeće) religiozni ljudi svih religijskih tradicija žive u rascjepu između vlastite duhovne, religijske i kulturne tradicije i moderne kulture kao par excellence duhovne paradigme modernog svijeta. Taj višestoljetni rascjep praćen je stalnim, nekada jačim a nekada slabijim frustracijama odnosno krizama identiteta, koju svaki čovjek pojedinačno i društvena grupa doživljavaju na svoj vlastiti način. Kroz ovaj temat studenti će se upoznati sa osnovnim uzrocima krize religijskog i kulturnog identiteta muslimana u današnjem svijetu te najzanimljivijim i najkarakterističnijim odgovorima muslimanskih autora na izazove modernizma.

6. sedmica: Kako mladima govoriti o religiji danas (prof. dr Adnan Silajdžić)

Ovaj temat, nadovezujući se na analize razrađene u prethodnim cjelinama, dovest će u vezu objektivno primjetne mentalne, psihološke, duhovne i brojne druge promjene mladih generacija, sa univerzalnim religijskim učenjem, posebno se koncentrirajući na trenutne moduse interpretiranja religije mladima.

7. Značaj islamske tradicije u prevazilaženju krize vjerskoga identiteta (Prof. dr Adnan Silajdžić)

Budući da čovječanstvo prolazi kroz epohalnu krizu istinske intelektualnosti, sasvim je prirodno očekivati da se svi kulturni narodi danas u svijetu založe za rehabilitaciju specifičnog religijskoga gledanja na čovjeka i svijet, jer ona jedino može uspostaviti duhovnu i fizičku ravnotežu koja je do krajnjih granica razorena u modernoj kulturi. Dijalog religioznih i kulturnih naroda sa budućnošću svijeta jedino je moguć u toj perspektivi. Modul treba da odgovori na pitanje da li islam sa svojim specifičnim gledanjem na čovjeka i svijet može dati određeni doprinos u artikuliranju nove duhovne i kulturne paradigme savremenog svijeta.

8. sedmica: Parcijalni ispit

9. sedmica: Totalitarni karakter moderne znanosti i epohalno značenje bioetike (gost predavač: v. prof. Dževad Hodžić)

U naslovljenome predavanju tretirat će se slijedeća pitanja: metafizičko „zaleđe“ moderne znanosti; moderna znanost kao moć i ovladavanje; sprega moderne znanosti i vojne industrije; moderna znanost kao tehnika; moderna znanost kao biotehnologija; čovjek kao tehnička naprava; tržišna/liberalna eugenika. Zatim pitanja iz bioetike: etika pred izazovimna modernog znanstvenotehnološkistrukturiranog svijeta; život u središtu odgovornosti,

holistički, integrativni, pluriperspektivistički i multidisciplinarni karakter bioetike, filozofijsko značenje, religijsko i teološko pozvanje, te islamska perspektiva.

10. sedmica: Prvi vatikanski koncil kao odgovor na izazove krize autoriteta u modernom društvu – doktrina supsidijarnosti, erastianizam, infalibilizam i ultramontizam (prof. dr Samir Beglerović)

Razumijevajući teoriju globalnog tržišnog kapitalizma kao jedan od pokazatelja duboke krize čovjekove religioznosti i društvene neodgovornosti, katolički teolozi teoretičari socijalnoga nauka izrazili su teoriju supsidijarnosti koja podrazumijeva princip odlučivanja i sprovođenja odluka na lokalnim nivoima odgovornosti, odnosno snaženje decentraliziranih kompetentnih autoriteta. Kao mogućnost ravnomjernijega raspoređivanja snage utjecaja i moći, princip supsidijarnosti usvojila je i Evropska Unija Ugovorom iz Maastrichta 1992. godine. Međutim, ubrzo se pokazalo da ovakva vrsta interveniranja ne samo da ne rješava problem u njegovoj osnovi, već da, na neki način, uz izostanak dodatnih mehanizama, još više ubrzava ekonomsko raslojavanje i sânim time produbljava krizu autoriteta u društvu. Umjesto produhovljenih lidera, u javnom, društveno-političkom i kulturnom ali i religijskom životu, kao uzori naročito mladih generacija promoviraju se vrlo često moćni, bogati i nemoralni pojedinci. Na žalost, odgovori muslimanskih teologa uglavnom su sporadični i odveć plošni, što govori o svojevrsnoj krizi autoriteta i među muslimanskim vjernicima.

11. sedmica: Ezoterija i razvoj modernog zapadnoevropskog ezoterizma (prof. dr Samir Beglerović)

U prethodnome predavanju naznačena kriza autoriteta koje će se, između ostaloga, manifestirati i u ideologijsko-političkome insistiranju na idejama konzervatizma-fašizma, te okultizma-nacizma, ovdje će biti prvenstveno razmatrana kroz teologijsko-religijske teorije koje stoje u njihovim temeljima. Posebna pažnja bit će posvećena ezoterijskim tradicijama XX st., naročito djelovanju Aleistera Crowleya, Teozofskoga društva, perenijalističke škole mišljenja i Rudolfa Steinera.

12. sedmica: Ezoterijsko razumijevanje geopolitičkog koncepta Evroazije (prof. dr Samir Beglerović)

Jedan od najkonkretnijih angažmana ezoterijskih učenjaka vidljiv je u različitom čitanju odnosno razumijevanju geopolitičkog koncepta Evroazije. Dok se evroazijski politički blok uglavnom predstavlja kao vrsta protuteže sjevernoatlantskoj vojno-političkoj organizaciji, postoji cijeli niz argumenata koji upućuju na realnu mogućnost prepoznavanja zajedničkih elemenata ključnih za razvoj i promoviranje identiteta oba bloka. Značajan dio tih učenja proizišla su iz ezoterijske duhovnosti, štaviše, ne samo da su neke od utjecajnih ličnosti iz političkoga života bile članovi različitih ezoterijskih organizacija već je moguće detektirati i identične izvore na kojima se razvija pseudomitska narav ova dva trenutno najutjecajnija geopolitička bloka, a na koju se fokusiraju savremeni pomotoriezoterijskog učenja.

13. sedmica: Drugi vatikanski koncil i dokument „Nostra Aetate“ (gost predavač prof. dr Nedžad Grabus)

Riječ je zasigurno o jednome od najznačajnijih događaja u XX st. koji je snažno utjecao na odnose među ljudima općenito a vjernicima posebno. Prirodno razvijajući osnovnu ideju ovoga modula, studentima će biti izloženi: društveno-historijski kontekst u kojemu je sazvan Drugi vatikanum, promjene koje su se izravno odnosile na život Rimokatoličke crkve, a posebna pažnja bit će posvećena za naš kontekst najvažnijem dokumentu „Nostra Aetate“, odnosno

	<p>definiranom jednom novom odnosu Crkve i katoličkih vjernika prema drugima, a naročito prema muslimanima.</p> <p>14. sedmica: Muslimanske perspektive međureligijskog dijaloga u savremenom evropskom društvu (gost predavač prof. dr Nedžad Grabus)</p> <p>Budući da čovječanstvo prolazi kroz epohalnu krizu istinske intelektualnosti, sasvim je prirodno očekivati da se svi kulturni narodi danas u svijetu založe za rehabilitaciju specifičnog religijskoga gledanja na čovjeka i svijet, jer ona jedino može uspostaviti duhovnu i fizičku ravnotežu koja je do krajnjih granica razorena u modernoj kulturi. Dijalog religioznih i kulturnih naroda sa budućnošću svijeta jedino je moguć u toj perspektivi. Modul treba da odgovori na pitanje da li islam sa svojim specifičnim gledanjem na čovjeka i svijet može dati određeni doprinos u artikuliranju nove duhovne i kulturne paradigme savremenog svijeta.</p> <p>15. REKAPITULACIJA</p>
<p>Ishodi učenja:</p>	<p><i>Znanje:</i> Uspješnim polaganjem ovoga modula, studenti bi bili detaljnije upoznati sa fenomenom događanja duboke duhovne i moralne, odnosno, tradicionalno shvaćeno, intelektualne krize modernoga čovjeka. Pri tome, kroz povijesne paradigme, iskazane iz teološkog rakursa, saznat će osnovne podatke o značaju muslimanskoga nasljeđe za religijski i kulturni identitet Evrope. Naslanjajući se na sve to, posebno bi se upoznali sa osnovnim oblicima, s jedne strane, odgovora na krizu tradicionalno shvaćenog autoriteta, te, s druge strane, imali bi priliku steći osnovne informacije o teorijama razvijenim izravno iz tog novog razumijevanja svijeta te čovjekovog odnosa prema višnjemu Bogu.</p> <p><i>Vještine:</i> Usvajajući sadržaje izložene na predavanjima te u preporučenoj literaturi, studenti bi stekli sposobnost konkretnijega razumijevanja osnovnih religijskih odnosno religijsko-kulturnih specifičnosti savremene Evrope, i kao složenog političkog bloka, ali i kao polu-mitskoga entiteta. Na temelju toga, moći će s većom preciznošću uočavati složenost muslimanskoga prisustva na evropskome tlu u našem vremenu.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Zadovoljavajući makar osnovne zadatke predviđene na ovome kursu, studenti će biti u stanju u osnovnoj mjeri razumjeti te u određenoj mjeri posredovati u kreiranju jedne nove duhovne paradigme utemeljene na izvorima islama, drugim riječima, moć će se kompetentno uključiti u dijalog sa brojnim institucionalnim ali i teorijskim kritikama religije kao takve, koje dolaze, uslovno rečeno, i iz vana ali i koju implicitno promoviraju i sâmi muslimani, te, napose, osporavanjima islamskoga učenja.</p>
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>1. eks katedra 50 %</p> <p>2. razgovor 30 %</p> <p>3. prezentacije 20 %</p>
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p><i>Redovni studenti:</i></p> <p>1. aktivnost na času (prisustvovanje i prezentacija) 20 %</p> <p>2. Prva parcijala 40 %</p> <p>3. Druga parcijala 40 %</p> <p><i>Vanredni studenti:</i></p>

	<p>1. Prva parcijala 50 %</p> <p>2. Druga parcijala 50 %</p>
<p>Literatura:</p>	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adnan Silajdžić, „Muslimanski teološko-filozofski doprinos razvoju evropskog kulturnog identiteta“, <i>Zbornik radova FIN-a</i>, Sarajevo, 2011., str. 195.-219. 2. <i>Aporije multikulturalizma</i>, Mediterran Publishing, Novi Sad, 2012. (priredili AlparLošonc i Dragan Prole), str. 9.-41. 3. Adnan Silajdžić, „Križa religijskog identiteta u današnjem svijetu“, u hrestomatiji: <i>Savremene akadiske teme I</i>, FIN, Sarajevo, 2007., str. 133.-155. 4. Adnan Silajdžić, „Značenje i značaj islamske tradicije“, <i>Zbornik radova naučnog skupa „Islamska tradicija Bošnjaka: Izvori, razvoj i institucije, perspektive“</i>, Sarajevo, Rijaset islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, 2007., str. 13.-22. 5. Jakov Jukić, <i>Budućnost religije</i> (poglavlja o fenomenologiji religije), Split, 1991. 6. Dževad Hodžić, <i>Odgovornost u znanstvenotehnološkom dobu</i>, Sarajevo, Tugra, 2008., str. 42.-66.; 233.-242. 7. Papinsko vijeće „Pravda i mir“, <i>Za reformacijumeđunarodnoga finansijskoga i monetarnog sustava – U perspektivi javnog autoriteta s univerzalnom nadležnošću</i>, Edicija: Dokumenti br. 153, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2012., str. 9.-15.; i 26.-37. 8. Jakov Jukić, „Nove društvene prilike i ezoterično-okultna religioznost“, u knjizi: <i>Novi religiozni pokreti: Zbornik radova sa znanstvenog simpozija Filozofskog fakulteta Družbe Isusove o novim religioznim pokretima</i>, Zagreb, Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove, 1997., str. 108.-149. 9. T. Haverić, „Bosanski muslimani i (post)modernost“, „Oslobođenje“, 12. 04., 19. 04. i 01. 05. 2014. 10. Antoine Faivre, <i>Ezoterija</i>, Zagreb, Naklada Jesenski i Turk, 2010., str. 5.-34.; 111.-135. 11. Filip Tunjić, „Međueuropa“, u časopisu: <i>Društvena istraživanja</i>, svezak 16, br. 4-5 (90-91), listopad 2007., str. 891.-910. 12. Александар Дугин, „Евроазијско несвесно“, у књизи: <i>Мустерује Евроазије</i>, Београд, Логос, 2008., стр. 29.-42. 13. Adnan Silajdžić, „Drugi vatikanski koncil i islam (1962.-1965.)“, u knjizi: <i>Islam u otkriću kršćanske Evrope: Povijest međureligijskog dijaloga</i>, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka, 2003., str. 309.-343. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rešid Hafizović, „O kulturnom identitetu Europe“, u knjizi: <i>Islam u kulturnom identitetu Europe</i>, Sarajevo, Naučnoistraživački institut „Ibn Sina“, 2018., str. 52.-87. 2. Ana Matan, „Izazovi suvremene političke misli“, u: RaymondPlant, <i>Suvremena politička misao</i>, Zagreb, 2002. 3. Bert van den Brink, „Pravednost i solidarnost. Spor liberalizma i komunitarizma u političkoj filozofiji“, <i>Treći program Hrvatskog radija</i>, br. 47, Zagreb, 1995.

	<p>4. Hans Jonas, <i>Princip odgovornost</i>, Sarajevo, 1990.</p> <p>5. JurgenHabermas, <i>Budućnost ljudske prirode – vjerovanje i znanje</i>, Zagreb, 2006.</p> <p>6. Dževad Hodžić, <i>Religija i znanost u bioetičkom ključu</i>, Zenica, 2012.</p> <p>7. Jusuf Žiga, <i>Zemljoradnici vremena</i>, Svjetlostkomerc, Sarajevo, 2006.</p>
--	--

Šifra predmeta: INFI 0511	Naziv predmeta: Savremene fikhske studije		
Ciklus: II	Godina: 5	Semestar: IX	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj predmeta:	<p>1. Upoznati studente sa pozicijom šerijata u savremenim društvima;</p> <p>2. Uvesti studente u savremena kretanja i tendencije u islamskim pravnim istraživanjima, posebno u istraživanjima tema kao što su: zaštićene vrijednosti šerijata, ljudska prava u islamu, institucija idžtihada i fetve u savremenom dobu, fikh muslimanskih manjina, problematika medicinskog fikhai dr.;</p> <p>3. Usmjeriti studente na istraživanje nedovoljno proučenih tema u savremenim fikhskim radovima, poput savremenih medicinskih pitanja, pitanja islamskog bankarstva i poslovanja vakufima.</p>		
Tematske jedinice:	<p>1. Ciljevi šerijata u savremenim fikhskim studijama I</p> <p>2. Ciljevi šerijata u savremenim fikhskim studijama II</p> <p>3. Institucija idžtihada i fetve u savremenim fikhskim istraživanjima I</p> <p>4. Institucija idžtihada i fetve u savremenim fikhskim istraživanjima II</p> <p>5. Modeli primjene šerijata u savremenim državama i društvima</p> <p>6. Islam i ljudska prava: uvod u problematiku</p> <p>7. Savremene bankarsko-finansijske transakcije u svjetlu šerijatskih normi</p> <p>8. Parcijalni ispit I</p> <p>9. Medicinska pitanja iz šerijatsko pravne perspektive I</p> <p>10. Medicinska pitanja iz šerijatsko pravne perspektive II</p> <p>11. Savremeni fikhski problemi muslimanskih manjina</p> <p>12. Savremena vakufska problematika</p>		

	<p>13. Koncept građanstva u savremenoj islamskoj pravnoj misli</p> <p>14. Sigurnost društva u savremenoj islamskoj pravnoj misli</p> <p>15. Rezime</p>
Ishodi učenja:	<p>Nakon odslušanog i položenog predmeta studenti će biti u stanju da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prepoznaju najvažnije probleme koji su predmet analize u savremenim fikhskim studijama (<i>el-buhus el-fikhijje el-mu'asire</i>); 2. Elaboriraju razvoj diskursa o ciljevima šerijata u savremenim fikhskim studijama, te ulogu idžtihada i fetve u savremenim fikhskim istraživanjima; 3. Diferenciraju različite modele primjene ili prakticiranja šerijata u savremenim državama; 4. Analiziraju kamatno poslovanje kovencionalnih banaka i drugih finansijskih institucija iz ugla islamske pravne doktrine, kao i najvažnije modalitete poslovanja u islamskim finansijskim ustanovama; 5. Diskutiraju o šerijatsko pravnim i etičkim aspektima savremenih medicinskih postupaka, kao što su vještačka oplodnja, kontracepcija, transplantaciji dr. 6. Interpretiraju savremene fikhske studije koje se bave kontekstualiziranjem fikha za potrebe manjinskih muslimanskih zajednica, savremenom vakufskom problematikom i odnosom islama prema fenomenu nasilja i terorizma; 7. Samostalno istražuju savremene fikhske teme.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja; prezentacije; vježbe; tekstualne analize
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p><i>Redovni i vanredni studenti:</i></p> <p>Seminarski rad: 20 bodova</p> <p>Parcijalni ispit I: 40 bodova</p> <p>Parcijalni ispit II: 40 bodova</p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Avde, Džasir, <i>Ciljevi Šerijata</i>, CNS, Sarajevo, 2012. 2. Karčić, Fikret, <i>Islamske teme i perspektive</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2009. 3. Karčić, Fikret, <i>Društveno pravni aspekt islamskog reformizma</i>, Islamski teološki fakultet, Sarajevo, 1998. 4. Karić, Enes, <i>Ljudska prava u kontekstu islamsko-zapadne debate</i>, Pravni centar – Fond otvoreno društvoBiH, Sarajevo, 1996. 5. <i>Savremene fikhske teme</i> (hrestomatija), prir. Enes Ljevaković, FIN, Sarajevo, 2006. 6. Karadavi, Jusuf, <i>Fikh muslimanskih manjina: kako biti musliman na Zapadu</i>, Libris, Sarajevo, 2004. 7. Muhammed Taqi Usmani, <i>Uvod u islamske finansije</i>, Selsebil, Živinice, 2003. 8. Ebu Fadl Muhsin Ibrahim, <i>Biomedicina – islamski pogledi</i>, Libris, Sarajevo, 2001.

	<p>9. Ebu Fadl Muhsin Ibrahim, <i>Transplantacija organa, eutanazija, kloniranje i pokusi na životinjama: islamski stav</i>, U. G. Mladi muslimani, Sarajevo, 2005.</p> <p><i>Dopunska:</i></p> <p>1. <i>El-Medželletu-l-'ilmijje li-l-Medžlisi-l-urubii li-l-ifta' ve-l-buhus</i>, Dublin.</p> <p>2. Đozo, Husein, <i>Sabrana djela</i>, El-Kalemi FIN, Sarajevo, 2006.</p> <p>3. Karčić, Fikret, <i>Studije o šerijatskom pravu</i>, Bemust, Zenica, 1997.</p> <p>4. Ekmeleddin Ihsanoglu, <i>Kultura suživota</i>, Connectum, Sarajevo, 2006.</p> <p>5. Muhammed Se'id Ramadan el-Buti, <i>Kadaja fikhijemu'asire</i>, Daru-l-Farabi, 2004.</p> <p>6. 'Ali Muhjiddin el-Karadagii 'Ali Jusuf el-Muhammedi, <i>El-Kadaja-l-fikhijje-l-mu'asire</i>, Daru-l-beša'iri-l-islamijje, Bejrut, 2005.</p> <p>7. Vehbeez-Zuhajli, <i>El-Mu'amelatu-l-malijetu-l-mu'asire</i>, Daru-l-fikr, Damask, 2002.</p> <p>8. Wael B. Hallaq, <i>Zatvaranje vrata idžtihada: kritička studija</i>, FIN i El-Kalem, Sarajevo, 2006.</p> <p>9. Ibrahim Džananović, <i>Idžtihad u prvčetiristoljećaislama</i>, FIN, Sarajevo.</p>
--	---

Šifra predmeta: INIC 0512		Naziv predmeta: Islam u Evropi	
Ciklus: II	Godina: 5	Semestar: IX	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45	
		Predavanja: 30	
		Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Ovaj predmet je posvećen izučavanju pitanja koja aktualizira islamsko prisustvo u Evropi kao što su: uzajamne evropsko-muslimanske percepcije, mjesto islama u javnom evropskom prostoru, politike priznavanja islama i muslimana, odnos evropskih muslimana sa ostatkom muslimanskog svijeta, odnos vjere i kulture, islamska materijalna i nematerijalna kultura, njen karakter i bogatstvo, stanje i stepen istraženosti te izazovi za njeno očuvanje. Glavni ciljevi predmeta su: 1) Proširivanje znanja i sposobnosti kritičke analize i akademske artikulacije mišljenja kod studenata o pitanjima koja nameće muslimansko prisustvo u Evropi kao što su percepcije islama i Evrope, multikulturalizam, islamofobija, mjesto vjere u javnom prostoru, predstavljanje muslimana, institucionalizacija islama, te odnos vjere i kulture. 2) Studente uvesti u glavne teme iz oblasti studija savremenog stanja i perspektiva islamske materijalne i nematerijalne kulture;</p>		
Tematske jedinice:	<p>1. sedmica: Islam u Evropi i S. Americi: ključne teme i teorijski okviri za njihovo izučavanje</p> <p>2. sedmica: Islam i identitet Evrope</p>		

	<p>3. sedmica: Zapadnjačke percepcije islama: Islam kao sastavnica evropskog identiteta vsorijentalizam i islamofobija</p> <p>4. sedmica: Okcidentalizam: muslimanske percepcije Evrope</p> <p>5. sedmica: Sloboda vjere: okvir za razvoj islamske kulture u Evropi i S. Americi</p> <p>6. sedmica: Politike priznavanja: integracija, predstavljanje i institucionalizacija</p> <p>7. sedmica: Islam u javnoj sferi evropskih društava: džamije i hidžab</p> <p>8. sedmica: Evro-američki muslimani i muslimanski svijet: transnacionalne mreže i institucije</p> <p>9. sedmica: Evro-američki muslimani i muslimanski svijet - nastavak</p> <p>10. sedmica: Vjera i kultura: evropski islam ili evro-islamska kultura?</p> <p>11. sedmica: Islamska materijalna i nematerijalna kultura u Evropi: karakteribogatstvo</p> <p>12. sedmica: Stanje i stepen istraženosti: Stanje spomenika i institucije koje o njima brinu</p> <p>13. sedmica: Nestajanje</p> <p>14. sedmica: Perspektive islama i islamske kulture u eri globalizacije i obnove identiteta</p> <p>15. sedmica: Rekapitulacija</p>
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Napredno poznavanje pitanja koja nameće muslimansko prisustvo u Evropi te glavnih tema iz oblasti studija savremenog stanja i perspektiva islamske materijalne i nematerijalne kulture;</p> <p><i>Vještine:</i> Kritička analiza i akademska artikulacija mišljenja o gore navedenim pitanjima;</p> <p><i>Kompetencije:</i> Sposobnost vođenja interkulturalnog dijaloga o pitanjima kao što su percepcije islama i Evrope, multikulturalizam, islamofobija, mjesto vjere u javnom prostoru, predstavljanje muslimana, institucionalizacija islama, te odnos vjere i kulture.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>1. Predavanja 60%</p> <p>2. Interaktivni oblici nastave (diskusije, seminari) 20%</p> <p>3. Prezentacije studenata 20%</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Učešće u (konsultativnoj) nastavi 10%, esej 25% (na temu odobrenu od nastavnika), parcijalni 25%, i završni ispit 40% konačne ocjene.</p> <p>Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja. Probijanje rokova biće sankcionirano oduzimanjem jednog boda za svaki dan kašnjenja.</p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <p>1. Islam u Evropi: hrestomatija, prir. A. Alibašić, 2017.</p>

Dopunska:

1. Ahmed, M. Basheer, prir., *Muslimanski doprinos svjetskoj civilizaciji*, Sarajevo, El-Kalem i CNS, 2010.
2. Al-Hassani, Salim T S, prir. *1001 Inventions: Muslim Heritage in our World*, Manchester, Foundation for Science, Technol. and Civ., 2007.
3. Alibašić, Ahmet i Muhamed Jusić, prir., *Islamofobija: pojam, pojava, prevencija*, Sarajevo, El-Kalem i CNS, 2014.
4. Almond, Ian, *Predstavljanje islama u zapadnjačkoj misli*, Sarajevo, CNS, 2011.
5. Čolaković, Zlatan i Marina Rojc-Čolaković, *Mrtva glava jezik progovara*, Podgorica, Almanah, 2004.
6. Hadžijahić, Muhamed, *Od tradicije do identiteta*, Zagreb, Islamska zajednica Zagreb, 1990.
7. Hadžimuhamedović, Amra. *Naslijeđe, rat i mir*, Sarajevo, Sarajevo University Press, 2015.
8. Karčić, Fikret, prir. *Muslimani Balkana: „Istočno pitanje“ u XX. vijeku*, Tuzla, Behram-begova medresa, 2001.
9. Karčić, Fikret, „Muslimani Balkana na pragu XXI vijeka“, *Znakovi vremena*, vol. 3, br. 9-10 (2000), str. 209-218.
10. Lindholm, Tore i drugi., prir., *Sloboda vjere ili uvjerenja: priručnik*, Sarajevo, CNS, 2015.
11. Mulović, Azra i Hikmet Karčić, prir., *Muslimanski svijet: populacija i religioznost*, Sarajevo: CNS i Nahla, 2013.
12. Nielsen, Jorgen i drugi, *Muslimani u Evropi*, Sarajevo, CNS i El-Kalem, 2011.
13. Ramadan, Tarik, *Evro-američki muslimani i budućnost islama*, Sarajevo, Udruženje ilmijelZuBiH, 2007.
14. Ramadan, Tariq, *Radikalna reforma*, Sarajevo, CNS i El-Kalem, 2011.
15. Roy, Olivier, *Sekularizam se susreće sa islamom*, Sarajevo, El-Kalem i CNS, 2012.
16. Silajdžić, Adnan, *Islam u otkriću kršćanske Evrope*, Sarajevo, FIN, 2003.

Šifra predmeta: INOP 0503	Naziv predmeta: Metodi istraživanja		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: IX	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 75 Predavanja: 30 Seminar: 15 Vježbe: 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Ciljevi predmeta:	Predmet treba da studentima pruži teorijska znanja i vještine neophodne za istraživanje u islamskim naukama, uključujući osposobljavanje studenata za samostalno istraživanje.		
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje s planom predavanja. Ključni pojmovi metodologije istraživanja u islamskim naukama: metod, metodologija, istraživanje i islamske nauke 2. Izrada istraživačkog projekta u islamskim naukama I. 3. Izrada istraživačkog projekta u islamskim naukama II. 4. Metod tekstualne analize I. 5. Metod tekstualne analize II. 6. Historijski metod. 7. Komparativni metod. 8. Etnografski metod. 9. Bibliotečko istraživanje. 10. Izabrana referentna djela za istraživanje u islamskim naukama. 11. Prezentacija i diskusija istraživačkih projekata studenata 12. Prezentacija i diskusija istraživačkih projekata studenata 13. Prezentacija i diskusija istraživačkih projekata studenata 14. Prezentacija i diskusija istraživačkih projekata studenata 15. Rezime		

Ishodi učenja:	<p>Studenti će nakon odslušanog i položenog predmeta biti u stanju da:</p> <p>a) definiraju i pojašne ključne pojmove metodologije istraživanja u islamskim naukama;</p> <p>b) diferenciraju i objasne ulogu svake od pojedinih faza istraživačkog postupka;</p> <p>b) elaboriraju ulogu različitih metoda u istraživanju na polju islamskih disciplina;</p> <p>c) konsultiraju referentna djela za istraživanja na polju islamskih nauka;</p> <p>d) urade istraživački projekat na polju islamskih nauka;</p> <p>e) pripreme sinopsis magistarskog rada.</p>
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja; prezentacije; tekstualneanalize; radionice; vježbe i dr.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Zadaće na vježbama i/ili seminaru: 20 %</p> <p>Istraživački projekat u islamskim naukama: 50 %</p> <p>Završni ispit: 30 %</p> <p>Student je obavezan na svim provjerama znanja, vještina i sposobnosti ostvariti minimalno 55 % od predviđenog broja bodova.</p> <p>Konačna ocjena formira se sabiranjem bodova ostvarenih u okviru različitih provjera znanja.</p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <p>1. Fikret Karčić, <i>Metodi istraživanja u islamskim naukama</i>, Sarajevo: El-Kalem i CNS, 2013, 106 str.</p> <p><i>Dopunska:</i></p> <p>1. Louay Safi, <i>Izvoriznanja: komparativna studija o islamskim i zapadnim metodima istraživanja</i>, Sarajevo: El-Kalem, 2013, 269 str.</p> <p>2. 'Abdulvehhab Ibrahim EbuSulejman, <i>Kitabetu-l-bahsi-l-'ilmijvemesadiru-d-dirasati-l-islamije</i>, Daru-š-šuruk, 1986, 679 str.</p>

Šifra predmeta: INTE 0515	Naziv predmeta: Analitički i primjenjeni tefsir		
Ciklus: II	Godina: 5	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente sa izvornim tefsirskim tekstovima, pogotovo "imama mufessira", Taberija, i osposobiti ih da korektno čitaju i razumijevaju ne samo ovaj, nego i sve klasične tefsire.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. sedmica: Uvod u <i>usūlu t-tefsīr</i>. 2. sedmica: <i>Muqaddima fi usūli t-tefsīr</i> Ibn Tejmije, 43-49. 3. sedmica: Razilaženja u tefsiru: <i>Muqaddima</i>, 50-92. 4. sedmica: Najbolji metod tumačenja Kur'ana: <i>Muqaddima</i>, 93-101. 5. sedmica: Tefsir predajom i razumom: <i>Muqaddima</i>, 102-106. 6. sedmica: Komentar Isti'aze i Bismille: Taberi, I, 76-89; 7. sedmica: Komentar prvih šest ajeta Fatihe: Taberi, I, 89-101. 8. sedmica: Prvi parcijalni ispit. 9. sedmica: Komentar Eliflamima, Bekare 1-5: Taberi: I, 118-140. 10. sedmica:Komentar Kissatu Adema, Bekare, 30-39: Taberi, I, 232-286. 11. sedmica:Komentar ajeta o kravi, Bekare, 67-81:Taberi, I, 378-431. 12. sedmica:Komentar Ajetul-kursije, Bekare, 255:Taberi, III, 6-15. 13. sedmica: Komentar sura od en-Nas do et-Tin: Bejdavi, 862-813. 14. sedmica: Komentar sura od eš-Šerh do en-Nebe': Bejdavi, 812-786. 15. sedmica: Rezime i verifikacija prisustva studenata. 		
Ishodiučenja:	Otkloniti kontinuirani strah kod studenata od klasičnog tefsirskog i općenito arapskog teksta iz nauka o islamu; podučiti studente tzv.aqwalu, tako frekventno prisutnom u tefsiru ashaba i tabi'ina, kako bi, nakon toga, sami uvidjeli da je svako "jedino" tumačenje svakog ajeta u Kur'anu - pogrešno (Gazali) ikako je kur'anski tzv.khtilaf (semantičko razlikovanje) u pojedinim riječima, ajetima, pasusima i, čak, krtakim surama zapravo odlika ne samo Kur'ana nego i mišljenja o Kur'anu kao Allahovoj natprirodnoj, nenadmašnoj Riječi.		
Metode izvođenja nastave:	Predavanje, prezentacije, prevođenje i analiziranje tefsirskih tekstova.		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<i>Redovni:</i> Aktivnost na nastavi: 20 bodova; Prva parcijala 30 bodova; Završni ispit: 50 bodova		

	<p><i>Vanredni:</i></p> <p>Prva parcijala: 50 bodova; Završni ispit: 50 bodova.</p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ibn Tejmije, <i>Muqaddima fi usūli t-tefsīr</i>, Dāru l-džīli li t-tibā'a, Kairo. 2. Taberi, <i>Džāmi'u l-bejān 'an te'wīli āji l-Qur'ān</i>, Dāru s-selām, Kairo, 2007. 3. Bejdavi, <i>Enwāru t-tenzīl we esrāru t-te'wīl</i>, Daru r-rušd, Bejrut, 2000.

Šifra predmeta: INIC 0513	Naziv predmeta: Istraživanja u islamskoj civilizaciji		
Ciklus: II	Godina: 5	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		

Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Ovaj predmet sastoji se od tri cjeline. Prva upoznaje studente s nastankom i razvojem muslimanske historiografije. Posebna pažnja posvećena je tehnikama i analizi primarnih izvora. Druga cjelina uvodi studenta u najčešće korištene metode etnografskih istraživanja islamske kulture, dok ga treća cjelina uvodi u arhivska istraživanja islamske kulture posebno na Balkanu.</p> <p>Ciljevi predmeta su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznati studenta s nastankom i razvojem muslimanske historiografije u klasičnom dobu i u Osmanskom carstvu; 2. Razviti kritički odnos prema svim djelima o historiji islamske civilizacije uključujući ona nastala na Zapadu; 3. Osposobiti studenta za etnografska i arhivska istraživanja islamske kulture posebno u balkanskom kontekstu.
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. sedmica: Šta je historiografija? Karakteristike muslimanske historiografije; Periodizacija 2. sedmica: Rana historijska djela: <i>Sijer, Megazi, Futuhat, Ensab</i>; Razvoj historijskog pisanja; Škole Hidžaza, Jemena, Šama i Iraka; Vrste historijskih djela: <i>Tabekat</i>, Svjetska historija; Lokalna historija; Putopisi; Geografski rječnici 3. sedmica: Istaknuti muslimanski historičari: El-Ja'kubi, Et-Taberi, El-Mes'udi, El-Biruni, Ibn el-Esir i drugi 4. sedmica: Razvoj historijskog kriticizma: Uloga hadisa 5. sedmica: Filozofija historije: Es-Sehavi, Ibn Haldun 6. sedmica: Muslimanska historiografija na drugim jezicima muslimanskih naroda; Lokalne historije; Kritička ocjena muslimanske historiografije i zapadnjačka djela o historiji islama 7. sedmica: Etnografska istraživanja i terenski rad 8. sedmica: Promatranje i sudjelujuće promatranje 9. sedmica: Strukturirani, polustrukturirani i neformalni intervjui 10. sedmica: Bilježenje i organiziranje podataka; obrada i analiza rezultata 11. sedmica: Najvažniji arhivi, biblioteke, katalozi i bio-biografski izvori za izučavanje muslimanske historije u Bosni, na Balkanu, u muslimanskim zemljama i na Zapadu 12. sedmica: Paleografija i kodikologija muslimanskog svijeta na primjeru rukopisa u bosanskim bibliotekama 13. sedmica: Defteri, sudski sidžili i vakufname kao historijski izvori 14. sedmica: <i>Prezentacija studentskih radova</i> 15. sedmica: <i>Revizija</i>
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Sticanje osnovnih znanja o nastanku i razvoju muslimanske historiografije, o etnografskom metodu, te o značajnim arhivima i bibliotekama s građom o muslimanskom naslijeđu, posebno rukopisa.</p>

	<p><i>Vještine:</i> Čitanje tekstova historiografskih djela muslimanskih autora; sastavljanje intervjua i anketa; snalaženje u pretraživanju izvorne bibliotečke i arhivske građe.</p> <p><i>Kompetencije:</i> sposobnost biranja teme i samostalnog istraživanja u cilju izrade master rada.</p>
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predavanja 60% 2. Video prezentacije i čitanje originalnih izvora 20% 3. Prezentacije studenata 20%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ul style="list-style-type: none"> - Učešće u nastavi (za vanredne studente u konsultativnoj nastavi) 10%; - Esej (na temu odobrenu od nastavnika) 30%; - Parcijalni ispit 30% (iz gradiva za prvih sedam sedmica); - Završni ispit 30% konačne ocjene. <p>Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja. Probijanje rokova biće sankcionirano oduzimanjem jednog boda za svaki dan kašnjenja.</p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Istraživanja u islamskoj civilizaciji: hrestomatija, prir. A. Alibašić i A. Zubčević. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dunlop, D. (1985). <i>Arab Civilization to A.D. 1500</i>. Essex: Longman. 2. Duri, Abdul al-Aziz. (1983). <i>The Rise of historical writing among the Arabs</i> (Trans. Conrad, L.). Princeton: Princeton University Press. 3. Faruqi, Ahmed N. (1979). <i>Early Muslim Historiography</i>. Delhi: Idarah-Adabiyat. 4. Gibb, H. (2008). <i>Studies on the Civilization of Islam</i>. London: Routledge&Kegan Paul Limited. 5. Ibn Haldun, <i>Muqaddima</i>, Sarajevo, El-Kalem, 2007. 6. Ibn Khaldun. (1980). <i>The Muqaddimah</i> (Trans. Rosenthal, F.). Princeton: Princeton University Press. 7. Karić, Enes, <i>Ibn Haldun: Uvod u čitanje Al-Muqaddime</i>, Sarajevo, El-Kalem, 2008. 8. Khalidi, Tarif. (1975). <i>Islamic Historiography</i>. Albany: State University of New York Press. 9. Khalidi, Tarif. (1994). <i>Arabic Historical Thought in Classical Period</i>. Cambridge: Cambridge University Press.

	<ol style="list-style-type: none"> 10. Rasul, Muhammad Gholam. (1976). <i>The origin and development of Muslim Historiography</i>. Lahore: Sh. MuhammadAshraf. 11. Robinson, Chase. (2003). <i>Islamic Historiography</i>. USA: Cambridge University Press. 12. Rosenthal, F. (1968). <i>A history of Muslim Historiography</i>. Leiden: E.J. Brill. 13. Siddiqi, Abdul Hamid. (1981). <i>The Islamic Concept of History</i>. Lahore: KaziPublication. 14. Tahir, Hamid Ahmad. (2004). <i>Muqaddimat Ibn Khaldun</i>. Cairo: Dar Al-Fajr Li al-Turath. 15. Zaman, Mira Khan. (1990). "The Qur'anic Concept of History." <i>Hamdard Islamicus</i>, 13 (2). 16. Bernard, H.R. 2001 (2nd edn) <i>Research methods in anthropology</i>. Alta Mira:London (4th edn 2006). 17. Ellen, R.F. 1984 (ed.) <i>Ethnographic research: a guide to general conduct</i>. London: Academic Press. 18. Gupta, A. & J. Ferguson (eds.) 1997. <i>Anthropological ocations: boundaries and grounds of a fieldscience</i>. Berkeley: University of California Press. 19. Hammersley, M. & P. Atkinson 1983. <i>Ethnography: principles in practice</i>. London: Tavistock. 20. Hastrup, K. & P. Ellass 1990. 'Anthropologicaladvocacy: a contradiction in terms?', <i>CurrentAnthropology</i> 13: 301-310. 21. Koller, Markus i Kemal H. Karpat, <i>OttomanBosnia: a History in Peril</i>, Madison, University of Wisconsin Press, 2004. 22. Miović, Vesna, <i>Dubrovačka Republika u spisima namjesnika Bosanskog ejaleta i Hercegovačkog sandžaka</i>. Dubrovnik: Državni arhiv u Dubrovniku, Matica Hrvatska – ogranak Dubrovnik; Istorijski arhiv Sarajevo; Kantonalni arhiv Travnik, 2008. 24. Paić-Vukić, Tatjana, <i>Svijet Mustafe Muhibbija, sarajevskoga kadije</i>, Zagreb, Srednja Europa, 2007. 25. Relja, Renata, „Metodološke posebnosti suvremenog etnografskog istraživanja, <i>Godišnjak Titius</i>, god. 4, br. 4 (2011.), 179-193 26. Toš, Džon, <i>U traganju za istorijom</i>, Clío: Beograd, 2008.
--	--

Šifra predmeta: INRP 0525	Naziv predmeta: Kreativnost u vjerskoj nastavi		
Ciklus: II	Godina: 5	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 6 (3 ECTS praksa)
	Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15	

		Praksa
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet	
Preduslov za upis:	-	
Cilj (ciljevi) predmeta:	Poticanje kreativnosti studenata kao budućih vjeroučitelja u osmišljavanju i provođenju nastave koja potiče kreativnost učenika. Osposobljavanje studenata u izradi nastavnih priprema i materijala koji potiču kreativnost učenika, primjeni kreativnih nastavnih strategija, sredstava i pomagala, kreativne didaktičko-metodičke aparature, primjeni kreativnih modela nastave.	
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Temeljni pojmovi (kreativnost, stvaralaštvo, inovativnost, autonomija, divergentno mišljenje, fluentnost, originalnost, fleksibilnost, elaborativnost, reflektivni praktičar, akcijsko učenje). 2. Kreativno razmišljanje: islamska perspektiva (analiza kur'anskih riječi koje pozivaju ljude da misle kreativno – tafakkur, idrak, fiqh, tanaqqul, tadhakkur i druge; "stilovi razmišljanja" u Kur'anu - znatiželjno (Musa a.s. i h. Hidr; Ibrahim a.s. i pitanje oživljavanja...), hipotetičko, racionalno, kontemplativno, emocionalno, kritičko...; uloga idžtihada u poticanju kreativnosti). 3. Invencije i kreativnost muslimana u različitim naučnim oblastima i umjetnosti. 4. Društveni i individualni aspekt kreativnosti i stvaralaštva (kulture i povijesne razlike u odnosu prema kreativnosti i stvaralaštvu; karakteristike i značaj kreativnih pojedinaca). 5. Teorije kreativnosti (kreativnost u okviru različitih teorija; definicije kreativnosti; stvaralački proces; odnos inteligencije i kreativnosti; motivacija i kreativnost). 6. Utjecaj aktivnog učenja u visokoškolskoj nastavi na razvoj kreativnosti budućih vjeroučitelja. 7. Kreativnost u osposobljavanju budućih vjeroučitelja i osobine ličnosti bitne za kreativnost. 8. Kreativni modeli u vjeronaučnoj nastavi (kreativno-stvaralački model, projektna nastava i kreativnost, probemsko-istraživački, recepcijsko-estetički, esejističko-sintetički, egzemplarni, multimedijsko-višeizvorni, književno-umjetnički). 9. Primjena kreativnih nastavnih strategija u nastavi vjeronauke (lutkarske igre u nastavi, mape uma, multimedija, demonstracije, oluja ideja, provokacija...). 10. Radionica – kreativnost u vjerskoj nastavi. 11. Kreativni postupci u planiranju i izradi nastavne pripreme za čas vjeronauke. 12. Kreativna didaktičko-metodička aparatura u nastavi vjeronauke (kreativna nastavna pitanja i zadaci za učenike, ilustracije, slikovnice, priče za djecu...). 13. Kreativna upotreba vjeronaučnog udžbenika. 14. Poticanje kreativnosti učenika (nastavno okruženje koje njeguje kreativnost u vjeronauci, imaginacija i mašta učenika, tehnike za poticanje kreativnosti učenika, kreativnost i humor...). 15. Prepoznavanje i evaluacija kreativnosti (procjena kreativnosti procesa; procjena kreativnosti osobe; procjena i ocjena kreativnog rada; procjena kreativnosti ponašanja). 	
Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teorijski interpretirati pojmove i teorije kreativnosti. 	

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elaborirati islamsku perspektivu poticanja kreativnosti i inventivnosti kroz analizu kur'anskih riječi koje pozivaju na ljude da misle kreativno, 'stilova razmišljanja' u Kur'anu, ulozi idžtihada u poticanju kreativnosti. ▪ Analizirati i pripremiti kreativnu didaktičko-metodičku aparaturu, kreativne nastavne strategije, nastavna sredstva i pomagala te kreativno upotrijebiti udžbenik i materijale u planiranju nastave. ▪ Hospitirati i vrednovati kvalitet izvođenja nastavnog časa u toku praktikuma. ▪ Izraditi kreativne nastavne pripreme i materijale za predmet vjeronauka/vjerska nastava za poticanje kreativnosti učenika. ▪ Praktično izvesti časove vjerske nastave u okviru metodičke prakse za djecu predškolskog uzrasta, učenike osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta primjenjujući kreativne modele nastave. 		
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad 	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz	Ukupno
		55 %	100 %
	Prisustvo i aktivnost studenata	5,5	10
	Pisane nastavne pripreme i izvedbe oglednih časova u okviru praktikuma; hospitacija časova i dnevnik prakse	22	40
	Završni ispit (pismeni i usmeni)	27,5	50
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bognar, Ladislav, Whitehead, Jack, Bognar, Branko, Munk, . Krešimir i Perić Kraljik, Mira (ur.) (2009). <i>Poticanje stvaralaštva u odgoju i obrazovanju: Knjiga radova – Priručnik za sadašnje i buduće učitelje i učiteljice</i>. Zagreb: Profil international. 2. Cvetković-Lay, Jasna, i Vid Pečjak (2004). <i>Možeš i drukčije: priručnik s vježbama za poticanje kreativnog mišljenja</i>. Zagreb: Alinea – Centar za poticanje darovitosti djeteta "Bistrić". 3. Jamal Badi and Mustapha Tajdin, <i>Creative Thinking: An Islamic Perspective</i>. Kuala Lumpur: International Islamic University Malaysia, 2004. 4. Stevanović, Marko (2000). <i>Modeli kreativne nastave</i>. R&S, Tuzla. 5. VanGundy, Arthur B. (2005). <i>101 activities for teaching creativity and problem solving</i>. San Francisco: Pfeiffer, A Wiley Imprint. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grupa autora (2000). <i>Arapsko-islamski utjecaj na evropsku renesansu</i>. FIN, Sarajevo. 		

	<ol style="list-style-type: none"> 2. http://www.1001inventions.com/ - Discover the Muslim Heritage in our world. 3. Jamal Badi 'Thinking' terminologies from Qur'anic perspective and their impact on human intellectual development. <i>Int. J. Arab Culture, Management and Sustainable Development</i>, Vol. 2, No. 1, 2011 41 Copyright © 2011 Inderscience Enterprises, Ltd 4. Srića, Velimir (1994). <i>Upravljanje kreativnošću</i>. Zagreb: Školska knjiga. 5. Tan, Ai-Girl (ur.) (2007). <i>Creativity: A handbook for teachers</i>. New Jersey, London, Singapore, Beijing, Shanghai, Hong Kong, Taipei, Chennai: World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd. 6. Treffinger, Donald J., Young, Grover C., Selby, Edwin C., Shepardson, Cindy (2002). <i>Assessing creativity: A guide for educators</i>. Sarasota/Florida: Center for Creative Learning.
--	---

Šifra predmeta: INAK 0515	Naziv predmeta: Muslimanske rasprave o zlu u svijetu i izvorima morala		
Ciklus: II	Godina: 5	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Iz rakursa muslimanske teologije, izložiti osnovne probleme vezane za pitanje postojanja zla u svijetu te predstaviti osnovne izvore muslimanske teologije morala. Pored toga, studenti će se upoznati sa metodama korištenim u različitim školama kelama pri argumentiranju stavova o postavljenim problemima.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. sedmica: Upoznavanje sa sadržajem predmeta te obavezama nastavnika i studenata Prvi temat: Problem obrazloženja postojanja zla u svijetu – pojmovi i problemi 2. sedmica: Osnovni problemi u obrazlaganju postojanja zla u svijetu i rano-grčkateologijska promišljanja toga pitanja 3. sedmica: Seminar: Dobro i Zlo 4. sedmica: Srednjevjekovno teologijsko promišljanje naravi zla i tradicionalni teološki dokazi Božijegajestva 5. sedmica: Seminar: Tradicionalni argumenti Božijegajestva 		

	<p>6. sedmica: Razumijevanje problema zla u muslimanskoj teologiji i pitanje naravi čovjekovih djela</p> <p>7. sedmica: Seminar: Sloboda volje i predodređenje</p> <p>8. sedmica: PRVI PARCIJALNI ISPIT</p> <p>Drugi temat: Teologija morala</p> <p>9. sedmica: Izvori morala i etika</p> <p>10. sedmica: Seminar: Teonomnost izvora</p> <p>11. sedmica: Teleologija, deontologija i izvori muslimanske teologije morala</p> <p>12. sedmica: Seminar: Misao i praksa</p> <p>13. sedmica: Grijeh i vrlina kao teološke kategorije</p> <p>14. sedmica: Seminar (<i>izlaganja studenata</i>)</p> <p>15. sedmica: REKAPITULACIJA</p>
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Uspješnim savladavanjem preporučenoga gradiva, studenti će steći osnovne uvide u načine razumijevanja odnosno forme objašnjavanja razloga postojanja zla u svijetu te izvora morala, primarno iz teološke perspektive.</p> <p><i>Vještine:</i> Nakon položenoga kursa, studenti će biti u stanju: a) selektirati adekvatnu literaturu u kojoj se tretira problem postojanja zla i teologijsko razumijevanje izvora morala; b) prepoznati savremene dominantne forme govora o porijeklu zla te načinu deriviranja etičkih pravila</p> <p><i>Kompetencije:</i> Savladavši svu pred njih postavljenu zadaću, svršenicima će moći javno prezentirati muslimansko klasično razumijevanje razloga postojanja zla, te objasniti relevantnost teonomnoga izvora morala.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>- eks katedra: 50%</p> <p>- razgovori (pripremljeni tekst): 30%</p> <p>- vježbe: 20%</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p><i>Redovni studenti:</i></p> <p>1. aktivnost na času (priprema i izlaganje tekstova) 20 %</p> <p>2. Prva parcijala 40 %</p> <p>3. Druga parcijala 40 %</p> <p><i>Vanredni studenti:</i></p> <p>1. Prva parcijala 50 %</p> <p>2. Druga parcijala 50 %</p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <p>1. Verner Jeger, „Empedokle“, u knjizi: <i>Teologija ranih grčkih filozofa: Gilfordova predavanja 1936.</i>, bez mjesta izd., „Službeni glasnik“, 2007., str. 109.-128.</p>

	<p>2. Plotin, „O tome šta su zla i odakle su“, u djelu: <i>Eneade</i>, Beograd, NIRO „Književne novine“, 1984., tom I, str. 71.-85.</p> <p>3. Drago Đurić, „Argumenti o postojanju zla u svijetu“, u knjizi: <i>Postojanje Boga: Filozofski problemi klasičnog monoteizma</i>, Beograd, „Zavod za udžbenike – Srpsko filozofsko društvo“, 2011., str. 267.-289.</p> <p>4. Željko Kaluđerović, „Pravda – slijeđenje <i>ethosa</i> i <i>nomosa</i>“, u knjizi: <i>Dike i dikaiosyne</i>, Skoplje, Magnasken, 2015., str. 167.-177.</p> <p>5. VukoPavićević, „Moral i religija“, u knjizi: <i>Osnovi etike</i>, Beograd, „BIGZ“, drugo izd., 1974., str. 81.-97.</p> <p>6. Adnan Silajdžić, „Eš'arijsko učenje o spoznaji Boga“, u knjizi: <i>Filozofijska teologija Abu al-Hasanaal-Aš'arija</i>, Sarajevo, Bosanski kulturni centar, 1999., str. 158.-170.</p> <p>7. Adnan Silajdžić, Samir Beglerović, „(predodređenje i ljudska volja)“, u knjizi: <i>Akaidiska učenja AbuHanife: Hanefijska tradicija tumačenja osnova islamskog vjerovanja</i>, Sarajevo, El-Kalem, 2016., str. 65.-74.</p>
--	--

Šifra predmeta: INFI 0512	Naziv predmeta: Savremene fikske studije u bh. kontekstu		
Ciklus: II	Godina: 5	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente drugog ciklusa sa tumačenjem savremenih fikskih pitanja u Bosni i Hercegovini, posebno u oblastima ibadata, porodičnog i vakufskog prava. Posebna pažnja bit će posvećena fikskim pitanjima koja su zaprimila pažnju organa i institucija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini nadležnih za tumačenje Šerijata i izdavanje fetvi u drugoj polovini 20. i početkom 21. st.		
Tematske jedinice:	<p>1. Tumačenje Šerijata putem fetvi u Islamskoj zajednici u 20. i početkom 21. st.</p> <p>- Organi i tijela Islamske zajednice nadležni za tumačenje islamskih normi putem fetvi prema Ustavima Islamske (vjerske) zajednice iz 1947., 1959., 1969., 1990., 1997. i 2014.</p> <p>- Pitanja i odgovori (fetve) u zvaničnim glasilima i medijima Islamske zajednice (<i>Glasnik, Preporod</i>, zvanični web portal Islamske zajednice u BiH)</p> <p>- Savremene tendencije tumačenja šerijata kroz odgovore na postavljena pitanja u Bosni i Hercegovini</p> <p>2.-5. Ibadetska pitanja</p>		

	<p>6.-7. Pitanja iz porodičnog prava</p> <p>8. Parcijalni ispit I</p> <p>9.-11. Pitanja iz vakufskog prava</p> <p>12.-14. Pitanja iz drugih šerijatskopравnih grana</p> <p>15. Rekapitulacija svih tema</p>
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Student će biti u stanju da: predstavi temeljna znanja o prirodi i ulozi fetve, odnosno tumačenja pravau praksi Islamske zajednice; klasifikuje šerijatsko-pravna pitanja i probleme muslimana Bosne i Hercegovine u posljednjih stotinu godina, definiše načine metododonošenja fetvi i rješenja u Islamskoj zajednici.</p> <p><i>Vještine:</i> Student će steći vještine koje mu omogućavaju da prepoznae primjenjene metode deriviranja šerijatsko-prave norme iz izvora.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Student je sposoban da definira specifičnosti i načine tumačenjašerijatsko-pravnih pitanja u Bosni i Hercegovini</p>
Metode izvođenja nastave:	Predavanja; prezentacije; seminar; tekstualne analize.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p><i>Redovni studenti:</i></p> <p>Seminarski rad: 20 bodova</p> <p>Aktivnost: 10 bodova</p> <p>Parcijalni ispit I: 35 bodova</p> <p>Parcijalni ispit II: 35 bodova</p> <p><i>Vanredni studenti:</i></p> <p>Seminarski rad: 20 bodova</p> <p>Parcijalni ispit I: 40 bodova</p> <p>Parcijalni ispit II: 40 bodova</p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muhamed Salkić, <i>Ustavi Islamske zajednice</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2001. 2. Ustav Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini – službeni prečišćeni tekst, 2014. 3. Husein Dozo, <i>Pitanja i odgovori: Fetve u vremenu 1965-1977</i>, Ilmija BiH – Općinski odbor Srebrenik, Srebrenik, 1996. 4. Fetve reisu-l-uleme, Vijeća za fetve i Vijeća muftija i rezolucije Rijaseta Islamske zajednice na zvaničnom portalu Islamske zajednice u BiH: http://www.islamskazajednica.ba 5. Fikret Karčić, <i>Islamske teme i perspektive</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2009., str. 21-32, 121-144, 149-164. 6. Fikret Karčić, <i>Studije o šerijatskom pravu i institucijama</i>, El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2011., str. 201-211, 320-331. 7. Pitanja i odgovori (fetve) objavljeni u Glasniku Rijaseta Islamske zajednice 1999.-2000. 8. Mustafa Hasani, <i>Tumačenje i primjena šerijatskog prava o mješovitim brakovima u Bosni i Hercegovini u period od 1930.-1940. godine</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo2014., str. 179-296.

	<p>9. Nedim Begović, „El-Mu’alleka: problem ‘visećeg braka’ u kontekstu primjene šerijatskih normi u sekularnoj državi, <i>Glasnik</i>, Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, LXXV/2013., januar-februar, br. 1-2, str. 33-48;</p> <p>10. Mustafa Hasani, „Problem „visećih brakova“ kod nas“, <i>Glasnik</i>, Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, LXXV, mart-april 2013, br. 3-4, str. 188-196.</p> <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Husein Đozo, <i>Izabrana djela</i>, tom 1 (Islam u vremenu), tom 4 (Fetve I), tom 5 (Fetve II), El-Kalem i Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2006. 2. Fikret Karčić, <i>Studije o šerijatskom pravu</i>, Bemust, Zenica, 1997. 3. Mustafa Hasani, <i>Uloga muftije i fetve u društvenom i vjerskom životu muslimana Bosne i Hercegovine</i>, neobjavljen magistarski rad odbranjen na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu, 2001., str. 152-166. 4. Nedim Begović, „Inkluzivni pristup mezhebima: primjena metoda selekcije (tehajjur) i eklekticizma (telfik) u tumačenju Šerijata“, <i>Glasnik</i> Rijaseta Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, LXXIII/2011., br. 1-2, str. 33-50. 5. Pitanja i odgovori fetva-i emina na zvaničnom portalu Islamske zajednice u BiH: http://www.islamskazajednica.ba
--	---

Šifra predmeta: INHA 0514		Naziv predmeta: Tradicijska komunikologija	
Ciklus: II	Godina: 5	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45	
		Predavanja: 30	
		Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> • da studenti budu upoznati s komunikologijom i temeljnim načelima dinamične tradicijske komunikacije islamskog identiteta • osposobiti studente, na teorijskoj i praktičnoj razini, za komunikaciju usklađenu s islamskim identitetom u preciziranim oblastima 		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Komunikologija, komunikacija, tradicija i vjerski identitet Općenito o komunikaciji i tradiciji, dinamičnost i statičnost identiteta, izvori identiteta u učenju islama. Objava kao forma komunikacije, sunnet - teorijske i aplikacijske dimenzije, pozicija sire u kontekstu islamske tradicijske komunikologije. 2. Religija, kultura i civilizacija u komunikaciji, povijesni i savremeni prikazi, sistemi vrijednosti i referentni okviri Fenomen religije kao sistema vrijednosti, kulture i civilizacije kao manifestacija pogleda na svijet između savremenih i povijesnih intelektualnih gibanja te komunikabilnosti religijskih identiteta i formiranja kulture i izgradnja civilizacije. Referentni okvir sunnetske 		

	<p>komunikologije kao integralni dio islamskog identiteta i pretpostavka ostvarivanja islamskih vrijednosti u vremenu i prostoru</p> <p>3. Intrapersonalna komunikacija u tradicijskoj komunikologiji Duhovnost pojedinca i psihološki procesi formiranja odnosa prema svetom, srčana budnost, sjećanje i obraćanje kao polazišni intrapersonalni procesi, a u konačnici percepcija i stav o religijskom identitetu. Vrela tradicijske komunikologije i principi, norme i etika svekolike intrapersonalne komunikacije.</p> <p>4. Islamski identitet i interpersonalna komunikacija kroz povijest i u savremenom dobu Komunikacija u učenju islama, vrelima islamskog učenja i konstitutivni elementi komunikabilnog islamskog identiteta. Sunnet kao polazište islamske etike komunikacije, edeba i ahlaka, povijesni pregled tradicijske komunikacije prvih generacija i muslimanskih povijesnih odgovora na izazove konteksta. Muslimanska komunikacija u savremenom dobu.</p> <p>5. Strukturalni pregled teksta Kur'ana i hadisa u komunikološkom kontekstu Centralne teme kur'ansko-hadiskih tekstova, komunikacija kao imperativ i mogućnost, ljudska interakcija kroz prizmu dinamične vjerske tradicije.</p> <p>6. Porodična komunikacija, sunnetski modusi utemeljenja porodice, uloga i zadataka članova porodice Opće smjernice referentnih okvira u formiranju porodice, tradicijske vrijednosti i komunikološki okviri, odnosi u porodici i značaj poznavanja komunikoloških aspekata životopisa Muhammeda, a.s. (sire) u kontekstu bračnog, porodičnog i familijarnog života.</p> <p>7. Rekapitulacija / Test</p> <p>8. Obrazovanje i odgoj u tradicijskoj komunikaciji, pedagoške i edukativne metode sunneta Sinteza odgoja i obrazovanja u tradicijskoj komunikaciji, metode i modusi prenošenja znanja, vještina i vrijednosti u okviru sunnetskih obrazaca i povijesnih aplikacija muslimana.</p> <p>9. Javna komunikacija, poruka, medijum i mediji u tradicijskoj komunikaciji Islamska etika komunikacije artikulirana u tradicijskoj komunikaciji, karakteristike poruke i sredstava prenošenja poruke. Odnosi sa javnošću kao elementarno polazište kredibiliteta.</p> <p>10. Krizne situacije i rješavanje konflikata u svjetlu tradicijske komunikologije Krizne situacije i rješavanje konflikata kroz sunnetske modele, pristupi definiranju problema i pronalaženju uzroka smetnji u komunikaciji. Autoritet između formalnog i suštinskog i uloga sistema vrijednosti kao referentnog okvira za uspješne društvene procese.</p> <p>11. Komunikološki aktivizam, liderstvo kroz komunikaciju i strateško planiranje Društvena odgovornost i aktivizam u islamskom vjerskom identitetu, liderstvo kroz prizmu tradicijske komunikacije i strateško planiranje komunikacije.</p> <p>12. Komunikacijske prepreke, organizacijska komunikacija i komunikacija kao organizacija</p>
--	---

	<p>Konvencionalni i savremeni pristupi organizacijske komunikacije i komunikacije kao organizacije. Prepreke u komunikaciji i modusi tradicijskog komunikativnog diskursa u njihovom otklanjanju. Konstitutivni pogled na komunikaciju i sunnetski pristup manifestaciji islamskog identiteta u komunikaciji.</p> <p>13. Misija u okvirima tradicijske komunikologije Djelatnici u muslimanskoj zajednici, imam, hatib i muallim u savremenom komunikacijskom kontekstu, kredibilitet, emocionalna inteligencija i komunikacija. Pripadnost zajednici i odgovornosti članova zajednice islamskog komunikativnog identiteta.</p> <p>14. Tradicijska komunikacija između formalizma i esencijalizma, osvrt na savremene religijom inspirirane pokrete i njihove komunikološke diskurse Autentične vrijednosti tradicijske komunikacije i komparacija sa savremenim tumačenjima islamskog identiteta. Osvrt na različite pokrete i duhovne škole lokalnog i regionalnog karaktera. Institucionalni odgovori na izazove otvorenosti medijskog i javnog prostora za tumačenje islama.</p> <p>15. Rekapitulacija svih tema.</p>
<p>Ishodi učenja:</p>	<p><i>Znanje:</i> Studentima će nakon uspješno savladanog gradiva biti upoznati s komunikologijom i temeljnim načelima dinamične tradicijske komunikacije islamskog identiteta.</p> <p><i>Vještine:</i> Studenti će biti osposobljeni da na pravilan način razumiju temeljna načela dinamične tradicijske komunikacije islamskog identiteta.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne za komunikaciju usklađenu s islamskim identitetom u preciziranim oblastima.</p>
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.</p>
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Esej čini 15%, test 20%, praktični zadatak 15%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.</p>
<p>Literatura:</p>	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nuhić Muhamed, <i>Komuniciranje od pećinskog čovjeka do interneta</i>, Fakultet političkih nauka Sarajevo, Sarajevo, 2000. 2. Silajdžić Adnan, <i>Muslimani u traganju za identitetom</i>, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu i El-Kalem – izdavački centar Rijasetu Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, 2006 <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bekkar Abdulkerim, <i>El-Mutehhadis en-nadžih</i>, Rijad, 2011. 2. Bellenger Lionel, <i>Umijeće komuniciranja</i>, Svjetlost, Sarajevo, 1991. 3. Fejzić Fahira, <i>Medijska globalizacija svijeta</i>, Promocult, Sarajevo, 2004. 4. Fejzić Fahira, <i>Medijska kultura u BiH</i>, Connectum, Sarajevo 2009.

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Fejzić Fahira, <i>Uvod u teoriju informacija</i>, Promocult, Sarajevo, 2008. 6. Gazali (El-) Ebu Hamid, <i>Oživljavanje vjerskih znanosti</i>, Bookline, Sarajevo, 2004. 7. Gazali (El-) Muhammed, <i>Poslanikova praksa u dovi i zikru</i>, Bookline, Sarajevo, BiH; 2008. 8. Gazali (El-) Muhammed, <i>Me'a Allah, dirasa fid-dawa</i>, Dar el-kalem, Damask, 2002. 9. Hava Seid, <i>Naš duhovni odgoj</i>, Behram-begova medresa, Tuzla, 2003. 10. Karadavi (El-) Jusuf, <i>Kulturna naobrazba daije</i>, (prijevod s arapskog: Sulejman Topoljak), KPD "Svjetlost", Konjic, 2000. 11. <i>Karić Enes, Tumačenje Kur'ana i ideologije XX stoljeća</i>, Bemust, Sarajevo. 12. Kurdić Šefik, <i>Pedagogija Muhammeda, a.s.</i>, Islamski pedagoški fakultet, Zenica. 13. Lucac Stephen, <i>The Art of public speaking</i>, MCGRAW-HILL Higher Education, 2011. 14. Mandić Tijana, <i>Komunikologija, psihologija komunikacije</i>, Clio, Beograd, 2003. 15. Nasr Seyyed Hossein, <i>Tradicionalni islam u modernom svijetu</i>, Sarajevo, 1994. 16. Silajdžić Adnan, <i>Kriza religijskog identiteta u današnjem svijetu</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2004. 17. <i>Suvejdan (Es-) Tarik Muhammed, Kako izgraditi lidera</i>, Progress centar, Travnik, 2013. 18. Tomić Zorica, <i>Komunikologija</i>, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd.
--	--

Šifra predmeta: INOP 0504		Naziv predmeta: Akademsko pisanje	
Ciklus: II	Godina: 5	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45	
		Predavanja: 30	
		Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslovzaupis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Obvladati znanjima i vještinama akademskog pisanja. Steći kompetencije kreiranja projekta magistarskih teza i doktorskih disertacija.		
Tematskejedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akademski kultura i akademski pismenost; epistmološke pretpostavke akademski pismenosti. 2. Aktualnost "Akademski pisanja" injegova pozicija u univerzitetki kurikulumima; ključni pojmovi i jezik akademski pisanja. 3. Znanost, znanstvene paradigme, fundamentalno značenje znanosti u modernom svijetu; znanstvenost; recentno razumijevanje znanosti. 		

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Klasifikacija znanosti; podjela znanosti prema "FRASCATI MANUAL-u"; humanističke znanosti: usporedba sa drugim područjima znanosti. 5. Karakteristike akademskog diskursa; osobenost znanstvenog teksta; akademski radovi: eseji u akademskom kontekstu; seminarski rad; diplomski rad (<i>baccalaureat</i> ili <i>Bachelor degree thesis</i>). 6. Završni diplomski rad ili magistarski (master) rad: elementi i principi izrade, tok izrade magistarskog rada. 7. Doktorska disertacija; struktura znanstvenog rada. 8. Provjera znanja 9. "Uvod" (znanstvenog rada), "tijelo teksta" (<i>body text</i>) i "zaključak", "bibliografija", "literatura". 10. Citatni stilovi; šta je citiranje; parafraziranje i rezimiranje. 11. Najpoznatiji citatni stilovi: Oxfordski ili Humanistički stil; Harvardski stil; Vankuverski stil; citatni podstilovi. 12. Oxfordski ili Humanistički citatni stil: elementi, modeli, karakteristike i načini primjene 13. Bibliografske i eksplikativne fusnote: fusnote kao objašnjavajući elementi 'unutrašnjeg teksta', literatura i navođenje literature, odnos bibliografije i literature, index pojmova, index imena, dodaci, prilozi. 14. Načini prikazivanja istraživačkih rezultata magistarskih teza: kvantitativni i kvalitativno generirani podaci: prenos i uređivanje rezultata iz SPSS-a u Word dokument, tabelarni prikazi (pravila izgleda), dijagrami, slike i sheme, sociogrami; izvodi iz transkribiranih intervjua. 15. Akademska pismenost i akademsko pisanje u doba elektronskih medija: izazovi i perspektive.
Ishodi učenja:	Ovladavanje znanjima i vještinama akademskog pisanja. Sticanje akademskih kompetencija kreiranja projekta magistarskih teza i doktorskih disertacija, prikupljanja građe i pisanja znanstvenih radova, postavljanja hipoteze i problema istraživanja, korištenja literature i primjene citatnih stilova.
Metode izvođenja nastave:	Predavanje i vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Predavanje, aktivnost u nastavi i konsultacije 10%; Esej/ Seminarski rad 20%; Dva parcijalna ispita po 35% = 70%
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dizdar, Srebren, <i>Oblici i umijeće akademskog pisanja = acribia et Scriptura Academica</i>, University press: Filozofski fakultet, Sarajevo, 2015. 2. Eko, Umberto, <i>Kako se piše diplomski rad</i>, Narodna knjiga / Alfa Beograd, 2000. 3. Oraić Tolić, Dubravka, <i>Akademsko pismo: strategije i tehnike klasičneretorike za suvremene studentice i studente</i>. Naklada Ljevak, Zagreb, 2011. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gačić, M., <i>Pisanje i objavljivanje znanstvenih i stručnih radova</i>, Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska akademija, Zagreb, 2010. 2. Vaughn, Lewis, <i>Writing Philosophy: A Student's Guide to Writing Philosophy Essays</i>, Oxford University Press, New York / Oxford 2006.

Šifra predmeta: INRP 0526	Naziv predmeta: Akcijsko istraživanje		
Ciklus: II	Godina: 5	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 5 (1 ECTS praksa)
	Status: Izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Praksa	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sticanje znanja iz područja teorije i prakse akcijskog istraživanja. ▪ Opskrbljivanje studenata stručno-istraživačkim prilogom profesionalnom razvoju. 		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Filozofska pozadina akcijskih istraživanja: Frankfurtska filozofska škola, ideja emancipacije, Horkheimerov metod 'objektivnog razumijevanja smisla'. 2. Lepeza naziva i značenja akcijskog istraživanja: Studenti će se upoznati sa osnovnim terminima u okviru akcijskog istraživanja gdje će se posebno naglasiti veliki djelokrug primjene akcijskog istraživanja, načela i obilježja akcijskog istraživanja, akacijskim istraživanjima kao kritičkoj praksi. 3. Nacrtno istraživanje: logička i praktična osnova 'spirale ciklusa': Studenti će se upoznati sa Lewinovim cikličkim modelom identifikacije i definicije problema, terapijske akcije i evaluacije kroz sedam osnovnih faza: prva faza se odnosi na identifikaciju, formulaciju i evaluaciju problema, zatim se u drugoj fazi prikupljaju podaci i činjenice da bi se dobio potpuni opis situacije/događaja, treća faza se karakteriše pregledom literature zbog spoznaje o postojanju sličnih problema u komparativnim studijama, četvrta faza kroz 'brainstorming' vodi ka konstruiranju nekih od hipoteza, u petoj se donose odluke o istraživačkim postupcima i metodama koje će se koristiti, šesta predstavlja implementaciju akcijskog plana dok sedma faza uključuje interpretaciju i sumativnu evaluaciju cjelokupnog akcijskog projekta. 4. Posmatranje unutar akcijskog istraživanja. 5. Refleksija unutar akcijskog istraživanja: Studenti će steći uvid u važnost refleksivnosti u akacijskim istraživanjima u okviru kojih su istraživači i sudionici i praktičari, oni su dio društvenog svijeta koji proučavaju. Kakve učinke sudionici-praktičari imaju na proces istraživanja, kako se njihove vrijednosti, stavovi, 		

	<p>osjećanja percepcije, mišljenje odražavaju u istraživačkoj praksi (potreba kritičke strogosti).</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Planiranje unutar akcijskog istraživanja: spoznaja da akcijsko istraživanje započinje općenitom idejom, a podaci se prikupljaju u sadašnjoj situaciji, te uspješan rezultat ove faze je izrada plana djelovanja. 7. Akcija/djelovanje unutar akcijskog istraživanja uz konstantno praćenje i evaluiranje učinaka djelovanja. 8. Evaluacija unutar akcijskog istraživanja: početak nove 'spirale ciklusa': tumačenje podataka, donošenje zaključaka i opća evaluacija postupaka. 9. Vrste projekata akcijskog istraživanja: deskriptivni, kvaziekperimentalni projekt, studija slučaja. 10. Posmatranje u akcijskim istraživanjima (američka istraživačka praksa): Studenti će se osposobiti za kreiranje protokola posmatranja u ovisnosti od posmatračeve pozicije u istraživanju: 'potpuni sudionik', 'sudionik-promatrač', 'promatrač-sudionik' i 'čisti promatrač'. 11. Intervju u akcijskim istraživanjima (njemačka istraživačka praksa): Studenti će se osposobiti za vođenje intervju, snimanje intervju i prijepis (pravila transkripcije); problemski (dubinski) intervju, narativni intervju, grupni intervju (multivju/fokus grupe). 12. Analiza sadržaja: Studenti će se upoznati sa razvojem analize sadržaja, glavnim ciljevima i namjeni analize sadržaja te načinu konstrukcije nacrtu analize sadržaja. 13. Studija slučaja: Studenti će se upoznati sa osnovnim ciljevima studije slučaja, tipovima studije slučaja (povijesne studije slučaja, opservacijske studije slučaja, narativne studije slučaja, situaciona analiza, kliničke studije slučaja, višestruke studije slučaja). Također, studenti će se voditi kroz planiranje za izradu nacrtu studije slučaja. 14. Pisanje izvještaja akcijskih istraživanja. 15. Publiciranje/animiranje na temelju rezultata. 		
Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Studenti će interpretirati ključnu terminologiju u području akcijskog istraživanja. ▪ Izraditi nacrt akcijskog istraživanja. ▪ Primijeniti različite metode i tehnike prikupljanja podataka u okviru akcijskog istraživanja. ▪ Napisati izvještaj o akcijskom istraživanju. 		
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad 	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz 55 %	Ukupno 100 %
	Izrada projekta u okviru praktikuma, realizacija i evaluacija akcijskog istraživanja (pisana forma)	27,5	50
	Prezentiranje projekta i prakse konkretnog akcijskog istraživanja i sintetička reprodukcija sadržaja u okviru kolegija	27,5	50
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2007). <i>Metode istraživanja u obrazovanju</i>, Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Flick, U. (2009): <i>Qualitative Sozialforschung</i> 2nd ed., Reinbek bei Hamburg: Rowohlt Taschenbuch Verlag. 		

	<p>3. Halmi, A (2005), <i>Strategije kvalitativnih istraživanja u primijenjenim društvenim znanostima</i>, Jastrebarsko: Naklada Slap.</p> <p>4. Mayring, P. (2000): <i>Qualitative Inhaltsanalyse</i>. Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research [On-line Journal], 1(2).</p> <p><i>Dopunska:</i></p> <p>1. Agencija za odgoj i obrazovanje (2011). Akcijsko istraživanje i profesionalni razvoj učitelja i nastavnika. Zagreb, Teovizija d.o.o. Dostupno na: www.coe.int/t/dg4/.../CoE%202010%200517-0520%20Croatia.pdf [stanje: 10.02.2013].</p> <p>2. Bognar, Branko (2009). Učitelji i učenici- akcijski istraživači. U: Škola danas za budućnost. Poruke XV. Križevačkih pedagoških dana. (str. 195-204).</p>
--	--

Šifra predmeta: INRP 0527	Naziv predmeta: Izrada kurikuluma i udžbenika u vjerskoj nastavi		
Ciklus: II	Godina: 5	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 5 (1 ECTS praksa)
	Status:	Ukupan broj sati: 45	
	Izborni	Predavanja: 30	Vježbe: 15
		Praksa	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Upoznati studente sa najznačajnijim teorijskim polazištima u planiranju i izradi kurikuluma i udžbenika vjerske nastave. ▪ Osposobiti studente za kritičke analize i ocjene kurikuluma i udžbenika u vjerskoj nastavi. 		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opća teorijsko-metodološka polazišta u planiranju i izradi kurikuluma vjerske nastave. 2. Pristupi i teorije kurikuluma. 3. Eksterni i interni utjecaji u oblikovanju kurikuluma. 4. Komparativna analiza kurikuluma vjerske nastave u BiH, Evropi i muslimanskim zemljama (uzorak). 5. Referentni okvir udžbenika. 6. Udžbenik vjeronauke i različite koncepcije obrazovanja i nastave. 7. Podsticanje razvoja i udžbenik. 8. Savremeni standardi i zahtjevi za izradu udžbenika vjeronauke. 9. Pedagoški i psihološki zahtjevi za izradu udžbenika vjeronauke. 10. Didaktičko-metodički standardi i zahtjevi u oblikovanju structure udžbenika. 11. Jezik udžbenika, likovno-grafička i tehnička oprema udžbenika. 12. Zahtjevi u izradi udžbenika vjeronauke za učenike s posebnim potrebama (učenici s teškoćama i nadareni učenici). 13. Komparativna analiza udžbenika vjerske nastave u BiH, Evropi i muslimanskim zemljama (uzorak). 14. Pedagoško-teorijske pretpostavke kreativne izrade i primjene udžbenika u vjerskoj nastavi. 15. Komparativno-modelski pristup u primjeni udžbenika. 		
Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Presentirati teorijsko-metodološka polazišta u planiranju i izradi kurikuluma i udžbenika. ▪ Objasniti pristupe i teorije kurikuluma. 		

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analizirati savremene standarde i zahtjeve za izradu udžbenika vjerske nastave. ▪ Kritički analizirati i ocjeniti elemente kurikuluma i udžbenika u vjerskoj nastavi. ▪ Komparativno analizirati kurikulume vjerske nastave i udžbenike u BiH, Evropi i muslimanskim zemljama (na primjerima). 		
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije 	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz	Ukupno
		55 %	100 %
	Prisustvo i aktivnost studenata	5,5	10
	Individualni/timski projekat u okviru praktikuma	22	40
	Završni ispit (pismeni i usmeni)	27,5	50
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aslan, A. (urednik zbornika). Islamic Textbooks and Curricula in Europe, Peter Lang – Internationaler Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main 2011, str. 79-86. 2. Diamond, Robert M. (2008). Designing and Assessing Courses and Curricula: A Practical Guide – 3rd Edition. San Francisco: Jossey-Bass (odabrana poglavlja). 3. Malić J. (1986). Konceptija savremenog udžbenika. Zagreb: Školska knjiga. 4. Trebješanić B., Lazarević D. (2001). Savremeni osnovnoškolski udžbenik: teorijsko-metodološke osnove. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bognar, L., Matijević, M. (2002), Didaktika. Zagreb: Školska knjiga. 2. Lisa R. Lattuca and Joan S. Stark (2009). Shaping the college Curriculum. John Wiley and Sons, San Francisco. 3. Marsh, J.C. (1994). Kurikulum: temeljni pojmovi; Zagreb: Educa. 4. Stevanović, M. (2001). Udžbenik u kvalitetnoj nastavi. Tešanj: Centar za obrazovanje i kulturu. 5. Sijamhodžić-Nadarević, Dina. "The Structure of Islamic Educational Institutions in Bosnia and Herzegovina and Curriculum Development" – Poglavlje u knjizi "Islamic Textbooks and Curricula in Europe", Peter Lang - Internationaler Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main 2011, str. 79-86. 		

Šifra predmeta: INRP 0528	Naziv predmeta: Kvalitativna metodologija		
Ciklus: II	Godina: 5	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 5 (1 ECTS praksa)
	Status:	Ukupan broj sati: 45	

	Izborni	Predavanja 30 Vježbe : 15 Praksa
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet	
Preduslov za upis:	-	
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Razumjeti relevantna konceptualna saznanja o prirodi i mogućnosti kvalitativnih istraživanja. ▪ Usvojiti praktična znanja realizacije kvalitativnih istraživanja. ▪ Razvijanje senzibiliteta o važnosti i učinkovitosti kreativnog konvergiranja kvantitativnih i kvalitativnih istraživačkih pristupa u rješavanju istraživačkih pitanja. 	
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Deskripcija paradigme u kvalitativnoj metodologiji: Studenti će dobiti uvid u Thomas Kuhnovo razumijevanje paradigme odnosno razvoj znanosti kroz revoluciju paradigme/pristupa suprotno dotadašnjem razmišljanju kroz tzv.kumulaciju znanja. Nacrt svakog istraživačkog problema započinje odabirom problema istraživanja i odabirom paradigme, pa s tim u vezi studenti će dobiti uvid u kvalitativnu paradigmu razumijevanu kao konstruktivistički, interpretativni i naturalistički pristup kroz pojašnjavanja filozofije postmoderne, simboličkog interakcionizma, socijalnog konstruktivizma, kritičku teoriju. 2. Bohrov princip komplementarnosti: refleksija u istraživačkoj metodologiji: Studenti će se upoznati sa Bohrovim tumačenjem znanja kao nekoherentnog „nesjedinjivog“, pri čemu međusobno nekoherentne teorije u nekom području mogu opstajati jedne pored druge. Bohrov princip komplementarnosti reflektira se i u području znanstvene preokupiranosti društvenih znanosti. Konvergiraju znanstveni i emocionalno-religiozni princip. Isključivost, suprotstavljenost, nepriznavanje, postaju privilegirani pristupi suvremene znanosti. 3. Princip kulturalnog suglasja. 4. 'Paradigmatska debata': komparacijsko posmatranje empirijske i kvalitativne istraživačke paradigme: Studenti će se upoznati sa osnovnim razlikovnim elementima kvantitativne i kvalitativne paradigme i to kroz temeljne pretpostavke: ontološke (<i>Šta je stvarnost</i>); epistemološke (<i>Kakav je odnos istraživač-istraživani</i>); aksiološke (<i>Kakva je uloga vrednota</i>); retoričke (<i>Kakav je jezik istraživanja</i>); metodološke (<i>Kakav je proces istraživanja</i>). 5. Nacrt istraživanja u kvalitativnoj metodologiji : Studenti će se upoznati sa osnovnim karakteristikama kvalitativnog istraživačkog nacrta koje imaju heurističku vrijednost; V. Janesickovim razumijevanjem kvalitativnog istraživačkog nacrta kroz tri faze: faza zagrijavanja, odnosno donošenje odluke o početku studije, faza potpune vježbe ili implementacije odluke i treća faza smirivanja, pri kojoj se odluke privode kraju/realiziraju. Osnovna struktura nacrta kvalitativnog istraživanja: faza refleksije; faza planiranja; faza 'ulaska', faza prikupljanja produktivnih podataka, faza 'povlačenja'. 6. Sampling u kvalitativnoj metodologiji (ilustrativnost): Studenti će se upoznati sa osnovnim principima prigodnog i namjernog biranja uzorka i vrstama uzorka: biranje modalnih članova; biranje eksperata; hetregeno 	

	<p>biranje, biranje lancem preporuka (snowball sampling). Značajnost principa 'dati varijabilnosti šansu'.</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Osnove Grounded theory: Studenti će se upoznati sa ranim povijesnim razvojem metode utemeljene teorije, recentnim trendovima i nacrtom metodologije utemeljene teorije. 8. Otvoreno i aksijalno kodiranje, naznake selektivnog kodiranja: Studenti će se upoznati sa generalnom strategijom kvalitativne analize kroz analizu tri glavna kodna postupka: otvoreno ili inicijalno kodiranje (proces segmentiranja istraživanja, konceptualizacije i kategorizacije podataka); aksijalno kodiranje (agregiranje podataka u svrhu međusobnog povezivanja u kategorije i subkategorije pomoću kodne paradigme koja uključuje kauzalne uvjete, fenomen, kontekst, intervencijske uvjete, akcijsko-interakcijske strategije i konzekvencije); selektivno kodiranje (proces odabira središnje kategorije, sustavnog otkrivanja supstativnih relacija između ostalih kategorija). 9. Unutrašnja i vanjska valjanost: Studenti će se upoznati sa kriterijima za procjenu interpretativne valjanosti: dokumentiranost postupaka, argumentiranost interpretacije, sistematičnost postupaka, blizina predmeta istraživanja, komunikativna valjanost, triangulacija. 10. Triangulacija: Studenti će se upoznati sa osnovnim postavkama triangulacije, potrebama/svrhama iz kojih se razvila te sa četiri oblika triangulacije prema Denzin (triangulacija podataka, triangulacija istraživača, triangulacija teorije, triangulacija metoda). 11. Analiza sadržaja: Studenti će se upoznati sa razvojem analize sadržaja, glavnim ciljevima i namjeni analize sadržaja te načinu konstrukcije nacrtu analize sadržaja. 12. Posmatranje u kvalitativnoj metodologiji (američki istraživački tok): Studenti će se osposobiti za kreiranje protokola posmatranja u ovisnosti od posmatračeve pozicije u istraživanju: 'potpuni sudionik', 'sudionik-promatrač', 'promatrač-sudionik' i 'čisti promatrač'. 13. Intervju u kvalitativnoj metodologiji (njemački istraživački tok): Studenti će se osposobiti za vođenje intervjua, snimanje intervjua i prijepis (pravila transkripcije); problemski (dubinski) intervju, narativni intervju, grupni intervju (multivju/fokus grupe). 14. Analiza diskursa: Studenti će se upoznati sa osnovnim metodološkim tematiziranjem analize diskursa, različitim varijantama i temama u sklopu analize diskursa, kao i samoj praksi analize diskursa kroz postavljanje istraživačkih pitanja, prijepis ili transkripciju, kodiranje, analiziranje rasprave, procjenu analize rasprave i faze analize rasprave. 15. Mix metoda: ishodišta, nacrti, upute za donošenje metodoloških odluka: Studenti će se upoznati sa triangulacijskim dizajnom, kao jednim od najčešće korištenih pristupa u mix metodološkom dizajnu, te sa četiri oblika triangulacijskog dizajna: model konvergencije, model transformacije podataka, model validacije kvantitativnih podataka i multilevel model.
<p>Ishodi učenja:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vrednovati osnovne karakteristike kvalitativnog pristupa u području odgoja i obrazovanja. ▪ Diferencirati osnovne metode prikupljanja i analize podataka u kvalitativnim istraživanjima. ▪ Izraditi nacrt kvalitativnog istraživanja u području odgoja i obrazovanja. ▪ Interpretirati rezultate dobivene kvalitativnim istraživanjima.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kritički vrednovati znanstvene spoznaje u području odgoja i obrazovanja u kontekstu kvantitativnih, kvalitativnih i mješovitih istraživačkih nacrtu. 		
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad 	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz	Ukupno
		55 %	100 %
	Vođenje mape kolegija sa sljedećim obaveznim elementima: odabrana cjelina iz uvoda u metodologiju kvalitativnih istraživanja, izrada nacrtu konkretnog istraživanja sa pojašnjenjem samplinga, transkribiranje i kodiranje jednog intervjua, opis upotrebe jedne od istraživačkih metoda kvalitativne metodologije, prijedlog istraživanja primjerenog za korištenje mix metode (pisana forma); praktikum	27,5	50
	Usmena interpretacija mape kolegija	27,5	50
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2007). <i>Metode istraživanja u obrazovanju</i>, Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Creswell, J. W. (2006). Understanding mixed methods research. In Creswell, J.W. & Plano-Clark, V. (Eds.), <i>Designing and Conducting Mixed Methods Research, Choosing the mix method design</i> (pp 1-89). Thousand Oaks: Sage Publications, Inc. 3. Fajgelj, S. (2004), <i>Metode istraživanja ponašanja</i>, Beograd: Centar za primenjenu psihologiju. 4. Flick, U. (2009): <i>Qualitative Sozialforschung</i> 2nd ed., Reinbek bei Hamburg: Rowohlt Taschenbuch Verlag. 5. Halmi, A (2005), <i>Strategije kvalitativnih istraživanja u primijenjenim društvenim znanostima</i>, Jastrebarsko: Naklada Slap. 6. Halmi, A. (2001), <i>Metodologija istraživanja u socijalnom radu: kvalitativni i kvantitativni pristup</i>, Zagreb: Alinea. 7. Jeđud, I. (2007), Alisa u zemlji čuda-kvalitativna metodologija i metoda utemeljene teorije, <i>Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja</i>, (43) 2, str.83-101. Na sajtu: http://hrcak.srce.hr/26371. Dostupno: 26.11.2011. 8. Mayring, P. (2000): <i>Qualitative Inhaltsanalyse</i>. Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research [On-line Journal], 1(2). 9. Smit, D. K. (2005). Hermeneutika i kvalitativno istraživanje. <i>Pedagogija</i>, 60(3), 315-330. Na sajtu: http://scindeks.nb.rs/article.aspx?artid=0031-38070503315S&redirect=ft. Dostupno: 24.11.2011. 		

	<p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gojkov, G. (2007). Konstruktivizam kao predznak metodoloških koncepata koji ulaze u savremenu pedagošku metodologiju - drugi deo. <i>Pedagogija</i>, 62(4), 582-596. Na sajtu: http://scindeks.nb.rs/article.aspx?artid=0031-38070704582G&redirect=ft. Dostupno: 24.11.2011. 2. Gojkov, G. (2007). Konstruktivizam kao predznak metodoloških koncepata koji ulaze u savremenu pedagošku metodologiju - prvi deo. <i>Pedagogija</i>, 62(3), 385-398. Na sajtu: http://scindeks.nb.rs/article.aspx?artid=0031-38070703385G&redirect=ft. Dostupno: 24.11.2011. 3. Halmi, A. i Crnoja, J. (2003), Kvalitativna istraživanja u društvenim znanostima i humanoj ekologiji, <i>Socijalna ekologija: časopis za ekološku misao i sociološka istraživanja okoline</i>. Vo.12 (3-4). Str.195-210.
--	--

Šifra predmeta: INOP 0505	Naziv predmeta: Metodologija empirijskih istraživanja		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5 (1 ECTS praksa)
Studijski program: Islamska vjeronauka i religijska pedagogija	Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Praksa	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Razumjeti osnovna obilježja naučnog pristupa u istraživanju. ▪ Razumjeti relevantna konceptualna saznanja o prirodi i mogućnosti kvantitativnih istraživanja. ▪ Usvojiti praktična znanja u vezi realizacije kvantitativnih istraživanja neeksperimentalnog tipa. 		

<p>Tematske jedinice:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. sedmica: Deskripcija paradigme empirijske metodologije. Empirizam/pozitivizam u znanosti. Posmatranje pardigme kroz ontološke, epistemološke i metodološke okvire empirizma/pozitivizma gdje stvarnost postoji i može se objasniti prirodnim zakonima (ontologija); istraživač i istraživani su nezavisni objekti (epistemologija); dok je metodologija eksperimentalna i manipulativna. 2. sedmica: Nauka i naučna istraživanja – glavna obilježja. Nauka u njenom „statičkom“ i „dinamičnom“ značenju. Temeljna obilježja naučne metode. 3. sedmica: Planiranje istraživanja i izrada nacrtu istraživanja. Istraživački ciklus. Okvir nacrtu istraživanja. Izbor teme istraživanja. Pregled literature. Formulisanje istraživačkih pitanja i hipoteza. Izbor istraživačkih varijabli. Učesnici u istraživanju. Uvažavanje kulturalnih specifičnosti. 4. sedmica: Vrste istraživačkih pristupa i nacrtu. Kvantitativni i kvalitativni pristupi u istraživanju. Eksperimentalni nacrtu istraživanja. Kvazi-eksperimentalni nacrtu istraživanja. Ne-eksperimentalni nacrtu istraživanja. 5. sedmica: Prikupljanje podataka u ne-eksperimentalnim istraživanjima. Tehnike prikupljanja podataka. Anketna metoda (survey). 6. sedmica: Psihometrijske karakteristike instrumenata. „Alati“ prikupljanja podataka. Valjanost mjernog instrumentarija. Pouzdanost mjernog instrumentarija. 7. sedmica: Unos podataka u SPSS i njihova priprema. Kodiranje podataka. Rekodiranje i transformacija podataka. Formiranje istraživačkih varijabli u SPSS-u. 8. sedmica: Statistička obrada i intepretacija podataka. Deskriptivna statistika. Mjere centralne tendencije. Mjere raspršenja oko centralne tendencije. Određivanje postotaka i relativnih brojeva. 9. sedmica: Statistička analiza podataka. Inferencijalna statistika. T-test. Anova. MANOVA. ANCOVA. MANCOVA. 10. sedmica: Statistička analiza podataka. Inferencijalna statistika. Korelacija i regresija. 11. sedmica: Statistička analiza podataka. Neparometrijska inferencijalna statistika. Chi-square test. Man-Whitney U test. Kruskal-Wallis test. 12. sedmica: Etički kodeks istraživanja. Integritet sudionika istraživanja. Moralni odnos istraživača spram učesnika u istraživanju. Emocionalni stres i obmanjivanje. 13. sedmica: Diseminacija i prezentacija rezultata istraživanja. Pisanje naučno-istraživačkog rada i njegovo objavljivanje. Učešće na naučnim skupovima i prezentacija rezultata. 14. sedmica: Prezentacija rezultata studentskih istraživačkih projekata. 15. sedmica: Prezentacija rezultata studentskih istraživačkih projekata.
<p>Ishodi učenja:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poznavati osnovna obilježja nauke, naučnih istraživanja i empirijske metodologije.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Moći navesti i obrazložiti osnovne faze u provedbi istraživačkog projekta. ▪ Znati navesti različite nacрте empirijskog istraživanja. ▪ Znati samostalno osmisliti i provesti empirijsko istraživanje ne-eksperimentalnog tipa, koristeći anketnu metodu. ▪ Poznavati osnovne tehnike deskriptivne i inferencijalne statistike ▪ Moći samostalno raditi na unosu, pripremi i analizi podataka u SPSS-u 		
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad 	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz	Ukupno
		55 %	100 %
	Prisustvo i učešće u nastavi	6	10
	Prezentacija odabranog naučno-istraživačkog rada	6	10
	Studentski istraživački projekat (pisana forma)	27,5	50
	Prezentiranje rezultata provedenog projekta i sintetička reprodukcija usvojenih sadržaja u okviru metodologije empirijskih istraživanja	16,5	30
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2007). <i>Metode istraživanja u obrazovanju</i>, Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Turjačanin, V. i Čekrlja, Đ. (2006), <i>Osnovne statističke metode i tehnike u SPSS-u: primjena SPSS-a u društvenim znanostima</i>, Banja Luka: Centar za kulturni i socijalni popravak. 3. Vujević, M. (2002). <i>Uvođenje u znanstveni rad – u području društvenih znanosti</i>. Zagreb: Školska knjiga. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fajgelj, S. (2004), <i>Metode istraživanja ponašanja</i>, Beograd: Centar za primenjenu psihologiju. 2. Halmi, A. (2001), <i>Metodologija istraživanja u socijalnom radu: kvalitativni i kvantitativni pristup</i>, Zagreb: Alinea. 3. Mužić, V. (1999): <i>Uvod u metodologiju istraživanja odgoja i obrazovanja</i>. Zagreb: Educa. 		

Šifra predmeta: INRP 0529		Naziv predmeta: Religija i pojedinac u vremenu postmoderne	
Ciklus: II	Godina: 5	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 5 (1 ECTS praksa)
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Praksa	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ovaj kolegij tematizira duhovno-psihološka i društvena značenja i potencijale religioznosti u vremenu postmoderne svjetovnosti i individualizma, te izazove s kojima se religiozni pojedinac suočava u svjetovnom okruženju i različitim društvenim kontekstima. Ciljevi predmeta su 1) upoznati studente sa socijalno-psihološkim značenjima individualne religije i duhovnosti u specifičnim uvjetima postmodernog okruženja i 2) studentima omogućiti uvid u okolnosti, mogućnosti ali i izazove društveno-psihološkog i kulturološkog ozbiljenja religioznog sentimenta.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osnovne značajke postmodernog ambijenta individualne religioznosti 2. Psihološka potka postmoderne religioznosti 3. Savremeni čovjek između „vjerovanja bez pripadanja“ i „pripadanja bez vjerovanja“ 4. Duhovni kapital naspram autentične religiozne samoaktualizacije pojedinca 5. Religiozni pojedinac u vremenu krize spolnog identiteta 6. Duhovnost u poslovnom okruženju 7. Religiozni pojedinac u modernom sistemu obrazovanja 8. Rekapitulacija / Test 9. Religioznost i društvena odgovornost 10. Uloga individualne religije u trazicijskoj pravdi i procesu pomirenja 11. Musliman pred izazovima islamofobije: psiho-socijalni aspekti 12. Duhovnost i psihološka rezilijentnosti 13. Psihoterapijska značenja i izazovi individualne religije 		

	<p>14. Religiozni pojedinac u vremenu ideološkog marketinga i vjerskog prozelitizma</p> <p>15. Rekapitulacija svih tema</p>
Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none"> - Razumijeti i obrazložiti društveno-idejne specifičnosti postmoderne i postmodernog društva. - Navesti i pojasniti psiho-socijalne značajke <i>postmoderne</i> religioznosti. - Obrazložiti i kritički analizirati pojam <i>duhovnog kapitala</i>. - Prepoznati i kritički analizirati ulogu i mogućnosti individualne religioznosti u kontekstu postmodernih društveno-kulturnih tendencija i dešavanja.
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Predavanja - Vježbe - Seminar(i)
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Prisustvo i učešće u nastavi 5%, seminarski rad 15 %, prvi parcijalni ispit 30 %, drugi parcijalni ispit 50%
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alibašić, Ahmet, prir., <i>Islamofobija: pojam, pojava, prevencija</i>, Sarajevo, CNS, 2013 (u pripremi). 2. Appleby, R. Scott. <i>The Ambivalence of the Sacred: Religion, Violence and Reconciliation</i>. New York: Rowman i Littlefield Publishers, 2000. 3. Aračić, Pero i Kruno Nikodem, „Važnost braka i obitelji u hrvatskom društvu“, <i>Bogoslovska smotra</i>, vol. 70, br. 2 (2000), str. 291-311. 4. Artić, M. Transformacija tradicionalnih religijskih identiteta. <i>Nova prisutnost</i>, 6 (2008), str. 85-105. 5. Bubalo, Ivan „Brak i obitelj u promijenjenom društveno-kulturnom kontekstu“, <i>Bogoslovska smotra</i>, vol. 85, br. 3 (2015), str. 647-664. 6. Badri, Malik. <i>The AIDS Crisis: A Natural Product of Modernity's Sexual Revolution</i>. Kuala Lumpur: Medeena Books, 2000. 7. Berger, P. i Hefner, R. <i>Spiritual Capital in Comparative Perspective</i>. http://www.spiritualcapitalresearchprogram.com/pdf/Berger.pdf. 8. Bilajbegović, Zaim. <u>Vraćanje izgubljene radosti življenja : 72 dana sa neuropsihijatrijom u ordinaciji</u>. Sarajevo: Connectum, 2011. 9. Demerath, N.J., Hall D. Peter, Schmitt, Terry and Williams, H. Rhys (Ured.). <i>Sacred Companies: Organizational Aspects of Religion and Religious Aspects of Organizations</i>. New York: Oxford University Press, 1998. 10. Gehlen, Arnold: <i>Duša u tehničkom dobu: Socijalnopsihološki problemi u industrijskom društvu</i>. Zagreb: Agm, 2004. 11. Korac-Kakabadse, Nada. Spirituality, leadership, work and organizations. <i>Journal of Managarial Psychology</i>. Vol. 17 (2002). 12. Kuburić, Zorica i Sremac, Srđan, Ur., <i>Konverzija i kontekst: Teorijski, metodološki i praktični pristupi religijskoj konverziji</i>, Centar za empirijska istraživanja religije, Novi Sad, 2009. 13. Lakhdar, Mounia et al., Conversion to Islam among French Adolescents and Adults: A Systematic Inventory of Motives, <i>The International Journal for the psychology of Religion</i>, 17 (1), str. 1-15. 14. Miller William R. (Ur.). <i>Integrating Spirituality into Treatment</i>. Washington DC, 1999. 15. Pargament, K.I. Of means and ends: religion and the search for significance. <i>The International Journal for the Psychology of Religion</i>. 2 (1992), str. 201-229. 16. Rambo, Lewis. <i>The Psychology of Religious Conversion</i>. http://www.religiousfreedom.com/conference/Germany/rambo.htm 17. Riesebrodt, M. Secularization and the global resurgence of religion. Rad prezentiran na konferenciji o “The Comparative Social Analysis” održanoj na Univerzitetu u Kaliforniji 9. marta, 2000. Dostupan na http://www.svabhinava.org 15 septembra, 2007.

	<p>18. Silajdžić, Adnan, <i>Muslimani u traganju za identitetom</i>. Sarajevo: Fakultet islamskih nauka u Sarajevu i El-Kalem, 2006.</p> <p>19. Smajić, Aid. <i>Vrijednosti i vrijednosne orijentacije muslimanske omladine u BiH</i>. Sarajevo: Centar za dijalog-Wesatija i el-Kalem, 2016.</p> <p>20. Smajić, Aid. <i>Religioznost i međuetnička tolerancija u BiH</i>. Sarajevo: FIN i el-Kalem, 2017.</p> <p>21. Smajić, Aid. Psiho-socijalni aspekti religioznosti kao determinante međunacionalne tolerancije, neobjavljena doktorska disertacija. Sarajevo: Filozofski fakultet, 2010.</p>
--	--

Šifra predmeta: INRP 0530	Naziv predmeta: Savremeni problemi religijskog odgoja		
Ciklus: II	Godina: 5	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 5 (1 ECTS prakse)
Studijski program:	Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Praksa	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet je koncipiran na način da analizira temeljne probleme savremenog religijskog odgoja. Cilj je analizirati teme i aktualne probleme poput očuvanja tradicionalnih vrijednosti u kontekstu savremenog života, probleme savremene porodice i braka, odgoj u slobodnom vremenu itd., te mogućnosti religijskog odgojnog djelovanja u prevazilaženju problema.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Savremeni način života i religijski odgoj. 2. Diseminacija religijskih vrijednosti i religijski odgoj. 3. Problem gubljenja tradicionalnih vrijednosti i religijski odgoj. 4. Duhovno-moralno raspadanje i religijski odgoj. 5. Problemi savremene porodice i religijski odgoj (kriza autoriteta, identiteta, praznina odgojne odlučnosti, mehanizmi prenošenja vrijednosti...) 6. Kriza braka i religijski odgoj (međusobni odnosi supružnika, razvodi...) 7. Religijski odgoj za ljudska prava i slobodu. 8. Religijski odgoj mladih za različitost (društvenu, etničku, kulturalnu, religijsku...) 9. Religijski odgoj djece i mladih u slobodnom vremenu. 10. Problemi različitih oblika ovisnosti i religijski odgoj (alkohol, droge, tehnološka ovisnost...) 11. Seksualni identitet i religijski odgoj (različite forme ili oblici ljudske seksualnosti, abortus...) 12. Religijski odgoj i zdravlje (odnos prema životu, sebi...) 		

	<p>13. Religijski odgoj za humanost (prema drugim ljudima, senzibilitet za pomaganje i dobročinstvo...)</p> <p>14. Ekološki problemi i religijski odgoj.</p> <p>15. Mediji i religijski odgoj (utjecaj TV-a, koncept uživalačkog mentaliteta, nasilje, internet, društvene mreže, video igrice...)</p>		
Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Studenti će moći analizirati i kritički vrednovati odnos tradicionalnih vrijednosti i savremenog načina života. ▪ Analizirati probleme savremene porodice i braka, te mogućnosti prevazilaženja istih putem religijskog odgoja. ▪ Interpretirati značaj i oblike religijskog odgoja za ljudska prava i slobodu, različitosti i humanost. ▪ Kreirati modele religijskog odgoja djece i mladih u slobodnom vremenu. ▪ Identificirati probleme različitih oblika ovisnosti i strukturirati smjernice za njihovo prevazilaženje. ▪ Procijeniti ulogu religijskog odgoja u očuvanju zdravlja i ekologije. ▪ Analizirati mogućnost religijskog odgojnog djelovanja u medijskom prostoru. 		
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktikum 	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz	Ukupno
		55 %	100 %
	Prisustvo i aktivnost studenata	5,5	10
	Individualni/timski projekat u okviru praktikuma	22	40
	Završni ispit (pismeni i usmeni)	27,5	50
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nasr, Seyyed Hossein: <i>Srce islama</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2002. 2. Nasr, Seyyed Hossein: <i>Tradicionalni islam u modernom svijetu</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1994. 3. Silajdžić, Adnan: <i>Muslimani u traganju za identitetom</i>, FIN i El-Kalem, Sarajevo, 2006. 4. Karić, Enes (priređio), <i>Ljudska prava u kontekstu islamsko-zapadne debate</i> 5. Hodžić, Dževad: <i>Religija i znanost u bioetičkom ključu</i>, Vrijeme, Zenica, 2012. 6. Amina Ayad. <i>Zdravlje tijela i duše - vaš vodič ka cjelovitom zdravlju kroz islamska učenja</i>, Ilum.d.o.o. 7. Ruqayyah Waris Maqsood, <i>Vodič za muslimanski brak</i>, Živinice: Selsebil, 2003. 8. Pašalić-Kreso, Adila, <i>Koordinate obiteljskog odgoja</i>. Sarajevo: Jež, 2004. 9. Gone, Ž. (1998): <i>Obrazovanje i mediji</i>, Clio, Beograd. 10. Delors J. i drugi (1998), <i>Učenje blago u nama</i>, »Educa«, Zagreb. 11. Canvez, P.(1999), <i>Odgojiti građanina</i>, Durieux, Zagreb. 		

	12. Legrand, L. (1995): <i>Moralna izobrazba</i> , Educa, Zagreb. 13. Peroti, A. (1995): <i>Interkulturalni odgoj i obrazovanje</i> , Educa, Zagreb...
--	---

Šifra predmeta: INFI 0513	Naziv predmeta: Šerijat i temeljna ljudska prava		
Ciklus: II	Godina: 5	Semestar: X	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Ciljevi predmeta:	<p>Ovaj predmet kritički istražuje različite teorijske perspektive odnosa između šerijatskog prava i ljudskih prava te razmatra prakse nekih većinskih muslimanskih zemalja u ovom pogledu. Istražit će se relevantna teorijska i konceptualna pitanja koja se odnose na prirodu ljudskih prava, njihovih izvora, sadržaja i implementacije, i to u korelaciji sa prirodom, izvorima i metodologijom šerijatskog prava. Potom će se identificirati konvergentna i divergentna područja na polju ljudskih prava između dva sistema. Posebna pažnja bit će posvećena konkretnim pitanjima ljudskih prava kao što su: sloboda vjere ili uvjerenja, sloboda izražavanja, prava manjina, ženska prava i prava djeteta.</p> <p>a) Upoznati studente sa konceptom i izvorima temeljnih ljudskih prava i najvažnijim međunarodnim sistemima za zaštitu ljudskih prava b) Upoznati studente sa klasičnim i savremenim fikhskim diskursom o ljudskim pravima te najvažnijim islamskim deklaracijama o ljudskim pravima c) Analizirati područja slaganja, kao i područja tenzija i konflikata između šerijatskog prava i ljudskih prava uz razmatranje rezervacija većinski muslimanskih zemalja na međunarodne ugovore o ljudskim pravima koje su utemeljene na religijskim argumentima.</p>		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koncept temeljnih ljudskih prava i razvoj međunarodnog prava ljudskih prava 2. Najvažniji međunarodni globalni i regionalni sistemi zaštite ljudskih prava 3. Koncept temeljnih ljudskih prava u šerijatskom pravu. Specifična obilježja tradicije ljudskih prava u islamu. 4. Temeljna ljudska prava i „nužne vrijednosti“ (<i>darurijjat</i>) koje šerijatsko pravo štiti 5. Islamske deklaracije o ljudskim pravima 6.-8. Pravo na slobodu vjere ili uvjerenja 8.-9. Pravo na slobodu izražavanja 11. Prava manjina 12.-13. Ženska prava 14. Prava djeteta 15. Rezime 		
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog i položenog predmeta, studenti bi trebali biti u stanju da:		

	<p>a) identificiraju primjenjive odredbe međunarodnih instrumenta koje su relevante za konkretnu debatu o odnosu Šerijata i ljudskih prava;</p> <p>b) identificirati praznine i nedostatke u postojećim međunarodnim instrumentima i muslimanskim diskursima o ljudskim pravima;</p> <p>c) identificirati moguće načine poboljšanja bilo prava ljudskih prava, bilo muslimanskih diskursa o ljudskim pravima.</p>
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja; prezentacije; tekstualne analize; radionice; vježbe i dr.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p><i>Redovni studenti</i></p> <p>Seminarski rad – 40 bodova (pisanje i odbrana seminarskog rada je uslov za izlazak na završni ispit)</p> <p>Aktivnost – 20 bodova</p> <p>Završni ispit – 40 bodova (student mora zaraditi minimalno 20 bodova da bi položio ispit)</p> <p>Konačna ocjena formira se sabiranjem rezultata iz svih navedenih oblika provjere znanja.</p> <p><i>Vanredni studenti</i></p> <p>Seminarski rad – 50 bodova (pisanje i odbrana seminarskog rada je uslov za izlazak na završni ispit)</p> <p>Završni ispit – 50 bodova (student mora zaraditi minimalno 30 bodova da bi položio ispit)</p> <p>Konačna ocjena formira se sabiranjem rezultata iz svih navedenih oblika provjere znanja.</p>
Literatura:	<p><i>Obavezna:</i></p> <p>1. Muddathir 'Abd al-Rahman, <i>Ljudska prava u islamskoj tradiciji</i>, prijevod: Elmina Mušinić, El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2013.</p> <p><i>Dopunska</i></p> <p>1. 'Ammāra, Mu'ammad, <i>Al-Islām wa ūuqūq al-insān: Ēarurāt lā ūuqūq</i>, Dār aš-šurūq, Kairo, 1989.</p> <p>2. Bakšić - Muftić, Jasna, <i>Sistem ljudskih prava</i>, Magistrat, Sarajevo, 2002.</p> <p>3. Beni Sadr, Kur'an i ljudska prava, El-Kalem, Sarajevo, 1990.</p> <p>4. Braude, Benjamin i Lewis, Bernard, <i>Kršćani i jevreji u Osmanskoj carevini: funkcioniranje jednog pluralnog društva</i>, Centar za napredne studije, Sarajevo, 2007.</p> <p>5. Buergenthal, Thomas, <i>Međunarodna ljudska prava u sažetom obliku</i>, preveo: Miomir Matulović, Pravni centar i Magistrat, Sarajevo, 1998.</p> <p>6. Dža'fari, Mohammad Taki, <i>Univerzalna ljudska prava: proučavanje i komparacija islamskog i zapadnog pravnog sistema</i>, Fondacija „Mulla Sadra“ u Bosni i Hercegovini i Džami'atu-l-Mustafa el-'alemijje, Sarajevo, 2014.</p> <p>7. Gànūšī (al-), Rāšid, <i>Al-Ūurriyyāt al-'amma fi ad-dawla al-islāmiyya</i>, Markaz dirāsāt al-waūda al-'arabiyya, Bejrut, 1993.</p> <p>8. Garāyba, Ūayyil Mu'ammad, <i>Al-Ūuqūq wa al-ūurriyyāt as-siyāsiyya fi aš-šari'a al-islāmiyya</i>, Al-Ma'had al-'ālamiiyy li al-fikr al-islāmiyy i Dār al-manār, Amman, 2000.</p> <p>9. Hashemi, Kamran, <i>Religious Legal Traditions, International Human Rights Law and Muslim States</i>, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden – Boston, 2008.</p>

10. 'Ili (al-), 'Abd al-'Uàkim Hasan, *Al-'Uurriyyàt al-'àmma fi al-fikr wa an-niòàm as-siyàsiyy fi al-islàm: diràsa muqàrana*, Dàr al-fikr al-'arabiyy, bez mjesta izd., 1983.
- Krivenko, Ekaterina Yahyaoui, *Women, Islam and International Law*, Martinus Nijhoff, Boston – Leiden, 2009.
11. Kamali, Mohammad Hashim, *The Right to Life, Security, Privacy and Ownership in Islam*, Islamic Texts Society, Cambridge, 2008.
12. Kamali, Mohammad Hashim, *Freedom of Expression in Islam*, Islamic Texts Society, Cambridge, 1997.
13. *Ljudska prava u kontekstu islamsko-zapadne debate*, priredio: Enes Karić, Pravni centar, Fond otvoreno društvo Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1996.
14. Maúmaøàni (al-), Øubúi, *Arkàn úuqùq al-insàn: bahð muqàrin fi aš-šari'a al-islàmiyya wa al-qawànìn al-hadiða*, Dàr al-'ilm li al-malàyìn, Bejrut, 1979.
15. Mayer, Ann Elizabeth, *Islam and Human Rights: Tradition and Politics*, Westview Press, Boulder i San Francisco, Pinter Publishers, London, 1991.
16. Nasr, Seyyed Hossein, „Ljudske odgovornosti i ljudska prava“, preveo: Nevad Kahteran, *Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u BiH*, Sarajevo, 2002, br. 7-8.
17. Qaradawi (al-), Yusuf, *Nemuslimani u islamskom društvu*, preveo: Sulejman Topoljak, El-Kelimeh, Novi Pazar, 2003.
18. *Sloboda vjere ili uvjerenja: priručnik*, ur. Tore Lindholm (i dr.), prijevod: Nedim Begović i Azra Mulović, CNS, Sarajevo, 2015.